
**5. ULUSLARARASI
KÜLTÜR VE MEDENİYET
KONGRESİ**
12-14 NİSAN 2019
HATAY, TÜRKİYE

ÖZET KİTABI

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Sedat CERECİ
Nurlan AKHMETOV

İSBN 978-605-7875-46-4

2019
İksad yayınevi

ÖZET KİTABI

5. ULUSLARARASI KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ 12-14 NİSAN 2019 HATAY, TÜRKİYE

Editörler

Prof. Dr. Sedat CERECİ

Nurlan AKHMETOV

Institute Of Economic Development And Social Researches Publications®

(The Licence Number of Pubicator: 2014/31220)

TURKEY

TR: +90 342 606 06 75

E posta: kongreiksad@gmail.com

www.iksad.org www.iksadkongre.org

Bu kitabın tüm hakları İKSAD'a aittir. İzinsiz kopyalanamaz ve çoğaltılamaz.
Kitapta bulunan eserlerin yasal ve etik sorumluluğu yazarlara aittir.

İksad Publications - 2019©

Yayın Tarihi: 20.04.2019

ISBN – 978-605-7875-46-4

KONGRE KÜNYESİ

KONGRE ADI

5. ULUSLARARASI KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ

TARİHİ VE YERİ

12-14 Nisan 2019, Hatay, Türkiye

DÜZENLEYEN KURUM

İKSAD- İktisadi Kalkınma ve Sosyal Araştırmalar Enstitüsü

KONGRE BAŞKANI

Prof. Dr. Sedat CERECİ

KOORDİNATÖR

Nurlan AKHMETOV

YABANCI KONUŞMACILAR / KATILIMCILAR

Doç. Dr. Bayan KERIMBEKOVA (Kazakistan)

Сафаров Хусейн (Tacikistan)

PIOTR ROMANIUK, TETYANA SEMIGINA (Ukrayna)

Т.Ж.Абенова, Н.Б.Толбаев (Kazakistan)

Mohammed Ali Jwaid AL-MOHAMMED (Irak)

Шейнкин Юрий Григорьевич (Rusya)

KONGRE DİLLERİ

Türkçe ve tüm lehçeleri, İngilizce, Rusça

SUNUM ŞEKLİ

Sözlü Sunum

BİLİM VE DANIŞMA KURULU

- Dr. Adil AKINCI
Kırklareli Üniversitesi
- Dr. Alma T. AKAJANOVA^[SEP]
Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi
- Dr. Alla A. TIMOFEVA
Vladivostok Devlet Ekonomi Üniversitesi
- Dr. Ali Rıza GÜL
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
- Dr. Alia R. MASALİMOVA^[SEP]
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi
- Dr. Amanbay MOLDİBAEV
Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi
- Dr. Armağan KONAK
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
- Dr. Anatoliy LOGİNOV^[SEP]
Ukrayna Şevçenko Lugan Milli Üniversitesi
- Dr. A.S. KIDIRŞAYEV
Makhambet U. Batı Kazakistan Devlet Üniversitesi
- Dr. Ayslu B. SARSEKENOVA
Orleu Milli Kalkınma Enstitüsü
- Dr. Bahıt KULBAEVA
S.Baybeşev Aktobe Üniversitesi
- Dr. Bakıt OSPANOVA
H.Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi
- Dr. Bayram BOLAT
Ömer Halisdemir Üniversitesi
- Dr. Bazarhan İMANGALİYEVA
K.Zhubanov Aktobe Devlet Bölge Üniversitesi
- Dr. Barış YILDIZ
Gümüşhane Üniversitesi
- Dr. Barış AYTEKİN
Kırklareli Üniversitesi
- Dr. Bekzhan B. MEYRBAEV^[SEP]
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi
- Dr. Berrin GÜZEL
Adnan Menderes Üniversitesi
- Dr. B.K.ZAYADAN^[SEP]
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi
- Dr. Botagul TURGUNBAEVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi
- Dr. Caner KARAVİT
Mimar Sinan Üniversitesi
- Dr. Cemal İNCE
Gaziosmanpaşa Üniversitesi
- Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA
Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi
- Dr. D.K.TÖLEGENOVA
Makhambet U. Batı Kazakistan Devlet Üniversitesi
- Dr. Dinarakhan TURSUNALİEVA
Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi
- Dr. Dursun KÖSE
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Dzhakipbek A. ALTAEV^[iSEP]
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Elbeyi PELİT
Afyon Kocatepe Üniversitesi

Dr. Elvan YALÇINKAYA
Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Elena Belik VENIAMINOVNA
Vladivostok Devlet Ekonomi Üniversitesi

Dr. Engin KANBUR
Kastamonu Üniversitesi

Dr. Erkan ALSU
Gaziantep Üniversitesi

Dr. F. Zişan KARA
Aksaray Üniversitesi

Dr. Fethi DEMİR
Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Fujimaki HARUYUKI
Tottori University

Dr. George RUDIC
Montreal Pedagoji Enstitüsü

Dr. Gönül ERDEM NAS
Bartın Üniversitesi

Dr. Guzel SADYKOVA
Kastamonu Üniversitesi

Dr. Gulmira ABDİRASULOVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Gulşat ŞUGAYEVA
Dosmukhamedov Atyrau Devlet Üniversitesi

Dr. Hacer ARSLAN KALAY
Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Hacer MUTLU DANACI
Akdeniz Üniversitesi

Dr. Hakan CANDAN
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

Dr Halil AKMEŞE
Necmettin Erbakan Üniversitesi

Dr. Hasan COŞKUN
Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Dr. Hasan TUTAR
Sakarya Üniversitesi

Dr. Hüseyin ÇETİN
Selçuk Üniversitesi

Dr. İbrahim BOZACI
Kırıkkale Üniversitesi

Dr. İbrahim KILIÇ
Afyon Kocatepe Üniversitesi

Dr. İbrahim TÜRKOĞLU
Fırat Üniversitesi

Dr. İlker YAKIN
Mersin Üniversitesi

Dr. İsaevna URKİMBAEVA^[iSEP]
*Abılay Han Uluslararası İlişkiler
Üniversitesi*

Dr. Kemal EROL
Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Kenjehan MEDEUBAEVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Kenan İLARSLAN
Afyon Kocatepe Üniversitesi

Dr. Keles Nurmaşulı JAYLIBAY
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Mahabbat OSPANBAEVA
Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi

Dr. Malik YILMAZ
Atatürk Üniversitesi

Dr. Mavlyanov ABDİGAPPAR
Kırgızistan Elaralık Üniversitesi

Dr. Maira ESİMBOLOVA
Kazakistan Narkhoz Üniversitesi

Dr. Maira MURZAHMEDOVA
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Mehmet AVCI^[LISEP]
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Dr. Mehmet AKSARAYLI
Dokuz Eylül Üniversitesi

Dr. Mehmet GÜNGÖR
Mersin Üniversitesi

Dr. Mehmet Recep TAŞ
Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Merina B. VLADIMIROVNA
Vladivostok Devlet Ekonomi Üniversitesi

Dr. Mehmet GÜLLÜ
Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Dr. Metin KOPAR
Adıyaman Üniversitesi

Dr. Miraç EREN
Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Dr. Mustafa GÜLEÇ
Ankara Üniversitesi

Dr. Mustafa TALAS
Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Nadejda HAN^[LISEP]
E.A. Buketov Karaganda Devlet Üniversitesi

Dr. Necati DEMİR
Gazi Üniversitesi

Dr. Nihan BİRİNCİOĞLU
Karadeniz Teknik Üniversitesi

Dr. Nobuaki TAKEDA
Sapparo City Üniversitesi

Dr. Nuran AKŞİT AŞIK
Balıkesir Üniversitesi

Dr. N.N. KERMANOVA^[LISEP]
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Orhan ELMACI
Dumlupınar Üniversitesi

Dr. Osman Kubilay GÜL
Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. Ömer Okan FETTAHLIOĞLU
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Dr. Ömer UĞUR
Gümüşhane Üniversitesi

Dr. Özlem GÜZEL
Akdeniz Üniversitesi

Dr. Özkan AYDOĞDU
Cumhuriyet Üniversitesi

Dr. Rustem KOZBAGAROV
M. Tınışbayev Kazak Araç ve İletişim Akademisi

Dr. Sarash KONYRBAEVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Selahattin KAYNAK
Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Dr. Seden DOĞAN
Samsun 19 Mayıs Üniversitesi

Dr. Shigeko KAMISHIMA
Sapparo City Üniversitesi

Dr. Sibel BAYRAM
Düzce Üniversitesi

Dr. Sibel Mehter AYKIN
Akdeniz Üniversitesi

Dr. Suat KOLUKIRIK
Akdeniz Üniversitesi

Dr. Sevcan YILDIZ
Akdeniz Üniversitesi

Dr. Şara MAJITAYEVA^[SEP]
E.A. Buketov Karaganda Devlet Üniversitesi

Dr. Takashi HASUNI
Sapparo City Üniversitesi

Dr. Türkmen Taşer AKBAŞ
Pamukkale Üniversitesi

Dr. Tsendiin BATTULGA
Moğolistan Devlet Üniversitesi

Dr. T.O. ABİSEVA
*Kazakh State Women's Teacher Training
University*

Dr. Ulbosın KIYAKBAEVA
Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi

Dr. ÜMRAN TÜRKYILMAZ
Gazi Üniversitesi

Dr. Wakako SADAHIRO
Sapparo City Üniversitesi

Dr. Vecihi SÖNMEZ
Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Veysel ÇAKMAK
Aksaray Üniversitesi

Dr. Vlademir VISLIVİY
Ukrayna Milli Teknik Üniversitesi

Dr. Yasin DÖNMEZ
Karabük Üniversitesi

Dr. Yoshio KANAZAKI
Tohoku University

Dr. Zekeriya NAS
Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Zeynep KARAÇOR
Selçuk Üniversitesi

Dr. Zeynullina AYMAN^[SEP]
S. Toraygırov Pavlodar Devlet Üniversitesi

Dr. Zuhâl ÖNEZ ÇETİN
Uşak Üniversitesi

Dr. Zübeyir BAĞCI
Pamukkale Üniversitesi

FOTOĞRAF GALERİSİ

Kongre esnasında çekilen fotoğraflara İKSAD KONGRE TOPLULUĞU Facebook Grubuna üye olarak erişim sağlayabilirsiniz..

5. Uluslararası Kültür ve Medeniyet Kongresi

12-14 Nisan 2019

ANTAKYA

KONGRE YERİ: Harbiye'de GRAND BOĞAZIÇI OTEL (Şelale yakınında).
Adres: Defne Mh.urgen Cd. şelale Karşısı Harbiye, Antakya, 31080
Tel: (0326) 231 31 31

CUMARTESİ SAAT 09:00-AÇILIŞ
PAZAR: BELGESEL FİLM GÖSTERİMİ 13:00-14:00
KONGRE PROGRAMI

- ❖ Kayıt masası kongre süresince 09:00 – 17:00 saatleri arasında hizmet verecektir.
- ❖ Kaydınızı oturma saatinizden en geç yarım saat öncesine kadar yaptırabilirsiniz
- ❖ Sunum sıralaması, ara verilmesi ve oturuma ilişkin tüm hususlarda oturma başkanları tam yetkilidir.
- ❖ Katılım belgeleri oturma sonunda oturma başkanı tarafından verilecektir
- ❖ Kongre programında yer ve saat değişikliği ***gibi talepler dikkate alınmayacaktır***
- ❖ Programda herhangi bir eksiklik/yazım hatası olduğunu düşünüyorsanız lütfen en geç 1 Nisan 2019 tarihine (saat 17:00) kadar e-mail ile bildirim yapınız
- ❖ Katılım belgelerindeki yazar isimleri ve bildiri isimleri programdaki gibi basılacaktır

13.04.2019 - CUMARTESİ	SAAT 10:00 - 12:00
SALON 1, OTURUM - 1	OTURUM BAŞKANI: Prof. Dr. Sedat CERECİ
Prof. Dr. Sedat CERECİ	THE MOST IMPORTANT PROBLEM OF IMMIGRANTS in MODERN ERA: COMMUNICATION
Prof. Dr. Nurten ÇEKAL (2. Oturum Başkanı)	ANTİK ÇAĞDA BESLENME VE YEMEK KÜLTÜRÜ
Doç. Dr. Nevin TURGUT GÜLTEKİN Öğr. Gör. Ayşe Nur CANBOLAT	KENTE KİMLİK KAZANDIRAN KUTSAL MİMARİ YAPI (LAR) : SİVRİHİSAR ULU CAMİİ
Doç. Dr. Nevin Turgut GÜLTEKİN	TÜRKİYE'DE KENTSEL ARKEOLOJİK ALANDA MİRAS YÖNETİMİNİN UYGULANABİLİRLİĞİNİ -ANTAKYA KURTULUŞ CADDESİ ÜZERİNDEN- DEĞERLENDİRME
Öğr. Gör. Çağrı GÜÇLÜTEN Prof. Dr. Sedat CERECİ	BEYİN GÖÇÜNDE TATMİNSİZLİK SORUNSALI
Doç. Dr. Suad Sakallı GÜMÜŞ Öğr. Görevlisi Sezgin SUNA	BİR SAVANTIN ETNOGRAFİK DURUM ÇALIŞMASI: ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERİN YETİŞTİRİLMESİ VE EĞİTİMİ İÇİN ÇIKARIMLAR
Öğr. Görevlisi Sezgin SUNA	ANTAKYA ODA KOROSUNDA YER ALAN AMATÖR KORİSTLERİN ÇALIŞMA YÖNTEMLERİNİN İNCELENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Cemile TUNA	ÜÇ BENEK (ÇİNTEMANI) MOTİFİNİN OSMANLI TEKSTİLLERİNE UZANAN TARİHSEL YOLCULUĞU
Dr. Öğr. Üyesi ARSLAN KARAOĞLAN	BAĞLAMSAL ANLAMA YÖNTEMİ ÜZERİNE BİR ÖN İNCELEME

13.04.2019 - CUMARTESİ	SAAT 13:00 - 15:00
SALON 1, OTURUM - 2	OTURUM BAŞKANI: Prof. Dr. Sadık SARISAMAN
Prof. Dr. İsmail KOCAÇALIŞKAN	KÜLTÜRÜMÜZDE MEZARLIK AĞAÇLANDIRMASI VE ÇEVRE
Prof. Dr. Sadık SARISAMAN	20.YÜZYIL GÜNEY AZERBAJYAN FİKİR ADAMLARINDAN MİR CAFER PİŞEVERİ'NİN FİKİRLERİ
Doç. Dr. Bayan KERİMBEKOVA	KAZAK HALK TÜRKÜLERİ VE KAZAKLARDA TÜRKÜ GELENEĞİ
Erdal TÜRK Doç. Dr. Nevin Turgut GÜLTEKİN	ARKEOLOJİK MİRASIN ÇAĞDAŞ KENTE KAZANDIRILMASI: ANTAKYA MÜZE OTEL ÖRNEĞİ
Dr. Öğr. Üyesi Aysel ERDOĞAN(2. Oturum Başkanı)	EUGENE SCHUYLER'İN SEYAHAT NOTLARINDA ORTA ASYA TOPLULUKLARINDA KÜLTÜREL HAYAT
Dr. Öğr. Üyesi Aysel ERDOĞAN	ORTA ASYA TÜRK KÜLTÜRÜNDE ATIN YERİ VE ÖNEMİ
Dr. Öğr. Üyesi Şenay ATAM	AMERİKALI GAZETECİ FRANK GEORGE CARPENTER'İN GÖZÜNDEN ABDÜLHAMİT VE OSMANLI
Dr. Öğr. Üyesi Şenay ATAM	OSMANLI DEVLETİ'NDE HALK SAĞLIĞI KONUSUNA BİR ÖRNEK: ÇÜRÜK UN MESELESİ
Dr. Öğr. Üyesi Ümmügülsüm CANDEĞER	HATAY'IN ANAVATANA KATILMA SÜRECİNDE REYHANLI KAZASI'NIN SOSYO-EKONOMİK YAPISI (1939-1940)
Dr. Öğr. Üyesi Ümmügülsüm CANDEĞER	BURDUR HALKEVİ DERGİSİ'NİN HALK KÜLTÜRÜ AÇISINDAN İNCELENMESİ (1939-1943)

13.04.2019 - CUMARTESİ	SAAT 15:00 - 17:00
SALON 1, OTURUM - 3	OTURUM BAŞKANI: Prof. Dr. Sibel ERKAL
Doç. Dr. Hande ŞAHİN (2. Oturum Başkanı) Prof. Dr. Sibel ERKAL	ÇELİŞİK DUYGULU CİNSİYETÇİLİK: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA
Dr. Betül GÜREL Prof. Dr. Zeynep ÇOPUR	EVLİ ÇİFTLERİN YAŞADIKLARI EKONOMİK GÜÇLÜK İLE EVLİLİK KALİTELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ
Eda Melike BOZKURT Doç. Dr. Ender DURUALP	ERGENLERİN AHLAKİ OLGUNLUK DÜZEYLERİNİN BAZI SOSYODEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ
Eda Melike BOZKURT Doç. Dr. Ender DURUALP	ERGENLERİN AHLAKİ OLGUNLUK DÜZEYLERİNİN İNTERNET KULLANIMLARINA GÖRE İNCELENMESİ
Doç. Dr. Hande ŞAHİN Prof. Dr. Sibel ERKAL	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN EVLİLİKTE KADINA YÖNELİK ŞİDDETE İLİŞKİN TUTUMLARIN BELİRLENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Yalçın ÇETİN	“BİLGE KRAL” VE “MÜSLÜMAN BATI AYDINI” ŞEKLİNDE YARATILMIŞ İMAJLARIN ALİYA İZZETBEGOVİÇ’İN ESERLERİ, KİŞİLİĞİ VE YAŞANTISI ÜZERİNDEN GEÇERLİLİĞİNİN KAVRAMSAL SORUŞTURMASI ÜZERİNE
Dr. Öğr. Üyesi Yalçın ÇETİN	ALİYA İZZETBEGOVİÇ’İN FİKİR PERSPEKTİFİNDE KAVRAMLAR ARASI DÜALİZMİN DEĞERİ ÜZERİNE
Сафаров Хусейн	ДОСТОПРИМЕЧАТЕЛЬНОСТИ ИСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ЗАПОВЕДНИКА «ХИСОР»
Dr. Öğr. Üyesi Şule GECE	JAMES JOYCE’UN ESERLERİNDE KÜLTÜRE, SANATA VE ZAMANA DAİR FELSEFİ BİR İNCELEME

13.04.2019 - CUMARTESİ	SAAT 17:00 - 19:00
SALON 1, OTURUM - 4	OTURUM BAŞKANI: Doç. Dr. Şafak KAYPAK
Doç. Dr. Şafak KAYPAK	ÇEVRESEL SAVURGANLIK
Doç. Dr. Şafak KAYPAK	“KENTİN DİLİ” VE MEKÂNA YANSIMASI
Öğr. Gör. Ali BİRVRURAL Öğr. Gör. Mehmet TAMER (2. Oturum Başkanı)	AMİK GÖLÜ’NÜN KURUTULMASININ İKTİSADİ ve İDARİ ETKİLERİ
Öğr. Gör. Mehmet TAMER Öğr. Gör. Ali BİRVRURAL	ULUSLARARASI GÖÇ KURAMLARI ÜZERİNE BİR ANALİZ
Öğr. Gör. Mehmet TAMER Öğr. Gör. Ali BİRVRURAL	GÖÇ SÜRECİNİ TÜRKİYE’DE YÖNETEN MERKEZİ KURUM: GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Öğr. Gör. Ali BİRVRURAL Öğr. Gör. Mehmet TAMER	MERKANTİLİST İKTİSAT ve KAMU YÖNETİMİ
PIOTR ROMANIUK, TETYANA SEMIGINA	UKRAINIAN HEALTH CARE SYSTEM
Doç. Dr. Şafak KAYPAK Ahmet GÜNDÜZ	CHİCAGO OKULU PERSPEKTİFİNDEN KENT VE SUÇ İLİŞKİSİ

14.04.2019 - PAZAR	SAAT 10:00 - 12:00
SALON 1, OTURUM-1	OTURUM BAŞKANI: Prof. Dr. Yıldız KOCASAVAŞ
Prof. Dr. İsmail KOCAÇALIŞKAN	EĞİTİMDE MERAK UYANDIRMANIN ÖNEMİ VE YÖNTEMLERİ
Prof. Dr. Yıldız KOCASAVAŞ	ARGODA ÇOCUK
Prof. Dr. Hülya AŞKIN BALCI (2. Oturum Başkanı)	TOPLUMDİLBİLİMSEL BAKIŞ AÇISIYLA ARGODAKİ SAYILARIN DEĞERLENDİRİLMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül KARAKELLE	EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ'NDE GELENEKSEL TÜRK SANATLARI DERSİNİN YERİ ve ÖNEMİ "HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ"
Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül KARAKELLE Prof. Dr. Ahmet İLÇİM	EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ'NDE DOĞAL BOYA UYGULAMA LABORATUVARININ KURULMASI: "HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ"
Dr. Gonca YAYAN Niyde KAN	SANAT EĞİTİMİNDE ÖĞRENCİLERİN ZEKÂ GELİŞİMİNE KATKI SAĞLAYAN EĞİTSEL ÇALIŞMALAR
Selen ÖZCİVANOĞLU	CEMİL MERİÇ'TE ÇOCUK İMGESİ
Prof. Dr. Kerime ÜSTÜNOVA	KARADENİZ BÖLGESİ GELENEKLERİNDE SAYILARIN KULLANIMI
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa TATAR	AİLENİN BİR GELECEĞİ VAR MI?
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa TATAR	AZİZ NESİN'İN YAZMIŞ OLDUĞU 'HELAL OLSUN' İSİMLİ HİKAYENİN BENLİK KAVRAMI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
Т.Ж.Абенова Н.Б.Толбаев	ВОПРОСЫ ФОРМИРОВАНИЯ У ШКОЛЬНИКОВ ИНТЕРЕСА К НАУКЕ ПУТЕМ САМОСТОЯТЕЛЬНОГО СОЗДАНИЯ ЭНТОМОЛОГИЧЕСКИХ КОЛЛЕКЦИЙ
Шейнкин Юрий Григорьевич	ИССЛЕДОВАНИЕ И РАЗРАБОТКА ТЕХНОЛОГИИ КАПЕЛЬНОГО ОРОШЕНИЯ ОВОЩНЫХ КУЛЬТУР

14.04.2019 - PAZAR	SAAT 14:00 - 16:00
SALON 1, OTURUM-2	OTURUM BAŞKANI: Dr. Öğr. Üyesi Ali KAYA
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ONUR (2. Oturum Başkanı)	İSLAMİ FİNANS YÖNTEMİ OLARAK İBDA'
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ONUR	İSLAM HUKUKU AÇISINDAN KRİPTO PARA BİRİMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Ali KAYA	EBU DAVUD ES-SİCİSTAN'IN ANTAKYALI HADİS HOCALARI
Dr. Öğr. Üyesi Ali KAYA	RİVAYET DÖNEMİ MUHADDİSLERİNDEN İBN HİBBAN'IN ANTAKYA ZİYARETİ VE BURADA KENDİLERİNDEN HADİS DİNLEDİĞİ HOCALARI ÜZERİNE BİR İNCELEME
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Sait SİCAK Dr. Recep BİLGİN	ELMALILI M. HAMDİ YAZIR'IN HAK DİNİ KUR'AN DİLİ İSİMLİ TEFSİRİNDE KAYNAKÇA GÖSTERİMİNDE DÜŞÜLEN HATALAR
Dr. Recep BİLGİN Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Sait SİCAK	ELMALILI M. HAMDİ YAZIR'IN HAK DİNİ KUR'AN DİLİ İSİMLİ TEFSİRİNİN MÜSVEDELERİ, TEBYİZİ, MAHTUT NÜSHALARI, LATİN HARFLERİYLE VE OSMANLICA BASKILARI
Arş. Gör. Dr. Hasene AYDIN	ÖLÇÜNLÜ DİLE AİT SÖZCÜKLERİN ÖZEL TÜRETME BİÇİMLERİYLE ARGOLAŞTIRILMASI ÜZERİNE BAZI TESPİTLER
Nazife SAĞLAMOĞLU	KUR'ÂN'DA SUÇ ANLAMI İFADE EDEN KAVRAMLAR ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

14.04.2019 - PAZAR	SAAT 16:00 - 18:00
SALON 1, OTURUM - 3	OTURUM BAŞKANI: Doç. Dr. Cemil Serhat AKIN
Doç. Dr. Cemil Serhat AKIN Arş. Gör. Tuba YILDIZ	KURUMSAL KALİTENİN AR-GE FAALİYETLERİ ÜZERİNE ETKİSİ
Öğr. Gör. Mehmet Eren Doç. Dr. Ceyhun Can Özcan (2. Oturum Başkanı)	YEREL YEMEK TÜKETİM MOTİVASYONLARININ YERLİ TURİSTLERİN HATAY'A SEYAHAT ETMELERİNE ETKİSİ
Arş. Gör. Tuba YILDIZ Doç. Dr. Cemil Serhat AKIN	EKONOMİK KALKINMA VE SAĞLIK İLİŞKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ
Arş. Gör. Gizem BAŞ Doç. Dr. Mehmet KARA	PARA POLİTİKASI ARAÇLARI ve AKTARIM KANALLARI ile EKONOMİK BÜYÜME ARASINDAKİ İLİŞKİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ
Arş. Gör. Gizem BAŞ Doç. Dr. Mehmet KARA	TÜRKİYE'DE SORUNLU KREDİLER ve BANKACILIK SEKTÖRÜ KREDİLERİ İLİŞKİSİ: ARDL SINIR TESTİ YAKLAŞIMI
Öğr. Gör. Mehmet EREN	2018 YILI TURİZM VERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE SON ÜÇ YILLA KARŞILAŞTIRILMASI
Nazrin ALİZADA Arş. Gör. Onur CİDDİ	HAZAR'DAKİ ENERJİ HAVZALARI VE ONLARIN ULUSLARARASI HUKUKTA YERİ
Nazrin ALİZADA	SİBER GÜVENLİĞİN ÜLKEDİŞİ POLİTİKALARDA YERİ
İbrahim AKKAN	1936 HATAY/SANCAK KRİZİNDE AKTÖRÜN ROLÜ
Mohammed Ali Jwaid AL-MOHAMMED	USE OF FINANCIAL ANALYSIS IN IMPROVING FINANCIAL PERFORMANCE: A CASE STUDY OF INDUSTRIAL COMPANY IN IRAQ

14.04.2019 - PAZAR	SAAT 14:00 - 16:00
SALON 2, OTURUM-4	OTURUM BAŞKANI: Doç. Dr. Serap ÜNAL
Doç. Dr. Serap ÜNAL	ANADOLU'DA SERAMİK YÜZEYLERDE KULLANILAN MÜHÜRLER (TAMGALAR)
Dr. Öğr. Üyesi Gonca YAYAN (2. Oturum Başkanı)	HATAY ARKEOLOJİ MÜZESİ'NDE YER ALAN MOZAIK SANATINDAKİ SİMGELERİN OYA SANATIMIZA YANSIMALARI
Dr. İnci Selin ERDOĞAN	KİMERİK VARLIKLARIN PSİKOMİTOLOJİK ÇÖZÜMLEMESİ
Öğr. Gör. Sezin KARA Dr. Öğr. Üyesi Birnaz ER	ÇİNİ SANATININ MİMARİDE SÜSLEME UNSURU OLARAK KULLANIMININ UYGULAMADAKİ DURUMU: ALTIN ÇİNİ
Öğr. Gör. O. Şükrü BEZİRCİ	MİSTİK BİR ETKİ OLARAK ÜFLEMELİ ÇALGILARIN TEKNİK YAPISI
Dr. Öğr. Üyesi Ferda ATLI	YUSUF ATILGAN'IN EVDEKİ HİKÂYESİNDE MELANKOLİ
Dr. Ahmet EVİS	NAFİ MİSKİOĞLU'NUN ŞİİRLERİNE TEMATİK BİR BAKIŞ
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARADENİZ	MEHMET GÜNSÜR'ÜN ÖYKÜLERİNDE ÜSLUP

İÇİNDEKİLER

KONGRE KÜNYESİ	i
BİLİM KURULU	ii
FOTOĞRAF GALERİSİ	iii
KONGRE PROGRAMI	iv
İÇİNDEKİLER	v

SÖZLÜ SUNULMUŞ BİLDİRİ ÖZETLERİ

Sedat CERECİ <i>THE MOST IMPORTANT PROBLEM OF IMMIGRANTS in MODERN ERA: COMMUNICATION</i>	1
Nurten ÇEKAL <i>ANTİK ÇAĞDA BESLENME VE YEMEK KÜLTÜRÜ</i>	2
Nevin TURGUT GÜLTEKİN & Ayşe Nur CANBOLAT <i>KENTE KİMLİK KAZANDIRAN KUTSAL MİMARİ YAPI(LAR) : SİVRİHİSAR ULU CAMİİ</i>	3
Nevin Turgut GÜLTEKİN <i>TÜRKİYE'DE KENTSEL ARKEOLOJİK ALANDA MİRAS YÖNETİMİNİN UYGULANABİLİRLİĞİNİ - ANTAKYA KURTULUŞ CADDESİ ÜZERİNDEN - DEĞERLENDİRME</i>	5
Sedat CERECİ & Çağrı GÜÇLÜTEN <i>THE PROBLEM OF DISSATISFACTION IN BRAIN DRAIN</i>	7
Suad Sakallı Gümüş & Sezgin SUNA <i>BİR SAVANTIN ETNOGRAFİK DURUM ÇALIŞMASI: ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERİN YETİŞTİRİLMESİ VE EĞİTİMİ İÇİN ÇIKARIMLAR</i>	8
Sezgin SUNA <i>ANTAKYA ODA KOROSUNDA YER ALAN AMATÖR KORİSTLERİN ÇALIŞMA YÖNTEMLERİNİN İNCELENMESİ</i>	10
Cemile TUNA <i>ÜÇ BENEK (ÇİNTEMANİ) MOTİFİNİN OSMANLI TEKSTİLLERİNE UZANAN TARİHSEL YOLCULUĞU</i>	12
Arslan KARAOĞLAN <i>BAĞLAMSAL ANLAMA YÖNTEMİ ÜZERİNE BİR ÖN İNCELEME</i>	13
İsmail KOCAÇALIŞKAN <i>KÜLTÜRÜMÜZDE MEZARLIK AĞAÇLANDIRMASI VE ÇEVRE</i>	15
Sadık SARISAMAN <i>20.YÜZYIL GÜNEY AZERBAIJAN FİKİR ADAMLARINDAN MİR CAFER PİŞEVERİ'NİN FİKİRLERİ</i>	16
Bayan KERİMBEKOVA <i>KAZAK HALK TÜRKÜLERİ VE KAZAKLARDA TÜRKÜ GELENEĞİ</i>	17
Erdal TÜRK & Nevin Turgut GÜLTEKİN <i>ARKEOLOJİK MİRASIN ÇAĞDAŞ KENTE KAZANDIRILMASI: ANTAKYA MÜZE OTEL ÖRNEĞİ</i>	19

Aysel ERDOĞAN <i>EUGENE SCHUYLER'İN SEYAHAT NOTLARINDA ORTA ASYA TOPLULUKLARINDA KÜLTÜREL HAYAT</i>	20
Aysel ERDOĞAN <i>ORTA ASYA TÜRK KÜLTÜRÜNDE ATIN YERİ VE ÖNEMİ</i>	22
Şenay ATAM <i>AMERİKALI GAZETECİ FRANK GEORGE CARPENTER'İN GÖZÜNDEN ABDÜLHAMİT VE OSMANLI</i>	24
Şenay ATAM <i>OSMANLI DEVLETİ'NDE HALK SAĞLIĞI KONUSUNA BİR ÖRNEK: ÇÜRÜK UN MESELESİ</i>	25
Ümmügülüm CANDEĞER <i>HATAY'IN ANAVATANA KATILMA SÜRECİNDE REYHANLI KAZASI'NIN SOSYO-EKONOMİK YAPISI (1939-1940)</i>	26
Ümmügülüm CANDEĞER <i>BURDUR HALKEVİ DERGİSİ'NİN HALK KÜLTÜRÜ AÇISINDAN İNCELENMESİ (1939-1943)</i>	27
Hande ŞAHİN & Sibel ERKAL <i>ÇELİŞİK DUYGULU CİNSİYETÇİLİK: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA</i>	28
Betül GÜREL & Zeynep ÇOPUR <i>EVLİ ÇİFTLERİN YAŞADIKLARI EKONOMİK GÜÇLÜK İLE EVLİLİK KALİTELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ</i>	30
Eda Melike BOZKURT & Ender DURUALP <i>ERGENLERİN AHLAKİ OLGUNLUK DÜZEYLERİNİN BAZI SOSYODEMOGRAFIK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ</i>	31
Eda Melike BOZKURT & Ender DURUALP <i>ERGENLERİN AHLAKİ OLGUNLUK DÜZEYLERİNİN İNTERNET KULLANIMLARINA GÖRE İNCELENMESİ</i>	32
Hande ŞAHİN & Sibel ERKAL <i>ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN EVLİLİKTE KADINA YÖNELİK ŞİDDETE İLİŞKİN TUTUMLARIN BELİRLENMESİ</i>	33
Yalçın ÇETİN <i>“BİLGE KRAL” VE “MÜSLÜMAN BATI AYDINI” ŞEKLİNDE YARATILMIŞ İMAJLARIN ALİYA İZZETBEGOVİÇ'İN ESERLERİ, KİŞİLİĞİ VE YAŞANTISI ÜZERİNDEN GEÇERLİLİĞİNİN KAVRAMSAL SORUŞTURMASI ÜZERİNE</i>	35
Yalçın ÇETİN <i>ALİYA İZZETBEGOVİÇ'İN FİKİR PERSPEKTİFİNDE KAVRAMLAR ARASI DÜALİZMİN DEĞERİ ÜZERİNE</i>	36
Сафаров Хусейн <i>ДОСТОПРИМЕЧАТЕЛЬНОСТИ ИСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ЗАПОВЕДНИКА «ХИСОР»</i>	37
Şule GECE <i>JAMES JOYCE'UN ESERLERİNDE KÜLTÜRE, SANATA VE ZAMANA DAİR FELSEFİ BİR İNCELEME</i>	39

Şafak KAYPAK	40
ÇEVRESEL SAVURGANLIK	
Şafak KAYPAK	42
“KENTİN DİLİ” VE MEKÂNA YANSIMASI	
Ali BİRVURAL & Mehmet TAMER	44
AMİK GÖLÜ’NÜN KURUTULMASININ İKTİSADİ ve İDARİ ETKİLERİ	
Mehmet TAMER & Ali BİRVURAL	45
ULUSLARARASI GÖÇ KURAMLARI ÜZERİNE BİR ANALİZ	
Mehmet TAMER & Ali BİRVURAL	46
GÖÇ SÜRECİNİ TÜRKİYE’DE YÖNETEN MERKEZİ KURUM: GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	
Ali BİRVURAL & Mehmet TAMER	47
MERKANTİLİST İKTİSAT ve KAMU YÖNETİMİ	
Piotr ROMANIUK & Tetyana SEMIGINA	48
UKRAINIAN HEALTH CARE SYSTEM	
Şafak KAYPAK & Ahmet GÜNDÜZ	49
CHICAGO OKULU PERSPEKTİFİNDEN KENT VE SUÇ İLİŞKİSİ	
İsmail KOCAÇALIŞKAN	50
EGİTİMDE MERAK UYANDIRMANIN ÖNEMİ VE YÖNTEMLERİ	
Yıldız KOCASAVAŞ	51
ARGODA ÇOCUK	
Hülya AŞKIN BALCI	53
TOPLUMDİLBİLİMSEL BAKIŞ AÇISIYLA ARGODAKİ SAYILARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	
Ayşegül KARAKELLE	55
EGİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EGİTİMİ BÖLÜMÜ’NDE GELENEKSEL TÜRK SANATLARI DERSİNİN YERİ ve ÖNEMİ “HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ”	
Ayşegül KARAKELLE & Ahmet İLÇİM	57
EGİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EGİTİMİ BÖLÜMÜ’NDE DOĞAL BOYA UYGULAMA LABORATUVARININ KURULMASI: “HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ”	
Gonca YAYAN & Niyde KAN	59
SANAT EGİTİMİNDE ÖĞRENCİLERİN ZEKÂ GELİŞİMİNE KATKI SAĞLAYAN EĞİTSEL ÇALIŞMALAR	
Selen ÖZCİVANOĞLU	60
CEMİL MERİÇ’TE ÇOCUK İMGESİ	
Kerime ÜSTÜNOVA	62
KARADENİZ BÖLGESİ GELENEKLERİNDE SAYILARIN KULLANIMI	
Mustafa TATAR	63
AİLENİN BİR GELECEĞİ VAR MI?	
Mustafa TATAR	64
AZİZ NESİN’İN YAZMIŞ OLDUĞU ‘HELAL OLSUN’ İSİMLİ HİKAYENİN BENLİK KAVRAMI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	
Т.Ж.Абенова & Н.Б.Толбаев	65
ВОПРОСЫ ФОРМИРОВАНИЯ У ШКОЛЬНИКОВ ИНТЕРЕСА К НАУКЕ ПУТЕМ САМОСТОЯТЕЛЬНОГО СОЗДАНИЯ ЭНТОМОЛОГИЧЕСКИХ КОЛЛЕКЦИЙ	

Шейнкин Юрий Григорьевич	
<i>ИССЛЕДОВАНИЕ И РАЗРАБОТКА ТЕХНОЛОГИИ КАПЕЛЬНОГО ОРОШЕНИЯ ОВОЩНЫХ КУЛЬТУР</i>	66
Mehmet ONUR	
<i>İSLAMİ FİNANS YÖNTEMİ OLARAK İBDA'</i>	67
Mehmet ONUR	
<i>İSLAM HUKUKU AÇISINDAN KRİPTO PARA BİRİMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	68
Ali KAYA	
<i>EBŪ DÂVŪD ES-SİCİSTÂNÎ'NİN ANTAKYALI HADİS HOCALARI</i>	69
Ali KAYA	
<i>RİVÂYET DÖNEMİ MUHADDİSLERİNDEN İBN HİBBÂN'IN ANTAKYA ZİYARETİ VE BURADA KENDİLERİNDEN HADİS DİNLEDİĞİ HOCALARI ÜZERİNE BİR İNCELEME</i>	71
Ahmet Sait SICAK & Recep BİLGİN	
<i>ELMALILI M. HAMDİ YAZIR'IN HAK DİNİ KUR'AN DİLİ İSİMLİ TEFSİRİNDE KAYNAKÇA GÖSTERİMİNDE DÜŞÜLEN HATALAR</i>	73
Recep BİLGİN & Ahmet Sait SICAK	
<i>ELMALILI M. HAMDİ YAZIR'IN HAK DİNİ KUR'AN DİLİ İSİMLİ TEFSİRİNİN MÜSVEDELERİ, TEBYİZİ, MAHTUT NÜSHALARI, LATİN HARFLERİYLE VE OSMANLICA BASKILARI</i>	75
Hasene AYDIN	
<i>ÖLÇÜNLÜ DİLE AIT SÖZCÜKLERİN ÖZEL TÜRETME BİÇİMLERİYLE ARGOLAŞTIRILMASI ÜZERİNE BAZI TESPİTLER</i>	76
Nazife SAĞLAMOĞLU	
<i>KUR'ÂN'DA SUÇ ANLAMI İFADE EDEN KAVRAMLAR ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME</i>	78
Cemil Serhat AKIN & Tuba YILDIZ	
<i>KURUMSAL KALİTENİN AR-GE FAALİYETLERİ ÜZERİNE ETKİSİ</i>	79
Mehmet EREN & Ceyhan Can ÖZCAN	
<i>YEREL YEMEK TÜKETİM MOTİVASYONLARININ YERLİ TURİSTLERİN HATAY'A SEYAHAT ETMELERİNE ETKİSİ</i>	80
Tuba YILDIZ & Cemil Serhat AKIN	
<i>EKONOMİK KALKINMA VE SAĞLIK İLİŞKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ</i>	81
Gizem BAŞ & Mehmet KARA	
<i>PARA POLİTİKASI ARAÇLARI ve AKTARIM KANALLARI ile EKONOMİK BÜYÜME ARASINDAKİ İLİŞKİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ</i>	82
Gizem BAŞ & Mehmet KARA	
<i>TÜRKİYE'DE SORUNLU KREDİLER ve BANKACILIK SEKTÖRÜ KREDİLERİ İLİŞKİSİ: ARDL SINIR TESTİ YAKLAŞIMI</i>	83
Mehmet EREN	
<i>2018 YILI TURİZM VERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE SON ÜÇ YILLA KARŞILAŞTIRILMASI</i>	84

Nazrin ALİZADA & Onur CİDDİ	
<i>HAZAR'DAKİ ENERJİ HAVZALARI VE ONLARIN ULUSLARARASI HUKUKTA YERİ</i>	85
Nazrin ALİZADA	
<i>SİBER GÜVENLİĞİN ÜLKEDİŞİ POLİTİKALARDA YERİ</i>	86
İbrahim AKKAN	
<i>1936 HATAY/SANCAK KRİZİNDE AKTÖRÜN ROLÜ</i>	87
Mohammed Ali Jwaid AL-MOHAMMED	
<i>USE OF FINANCIAL ANALYSIS IN IMPROVING FINANCIAL PERFORMANCE: A CASE STUDY OF INDUSTRIAL COMPANY IN IRAQ</i>	89
Serap ÜNAL	
<i>ANADOLU'DA SERAMİK YÜZEYLERDE KULLANILAN MÜHÜRLER (TAMGALAR)</i>	91
Gonca YAYAN	
<i>HATAY ARKEOLOJİ MÜZESİ'NDE YER ALAN MOZAIK SANATINDAKİ SİMGELERİN OYA SANATIMIZA YANSIMALARI</i>	92
İnci Selin ERDOĞAN	
<i>KİMERİK VARLIKLARIN PSİKOMİTOLOJİK ÇÖZÜMLEMESİ</i>	93
Sezin KARA & Birnaz ER	
<i>ÇİNİ SANATININ MİMARİDE SÜSLEME UNSURU OLARAK KULLANIMININ UYGULAMADAKİ DURUMU: ALTIN ÇİNİ</i>	95
O. Şükrü BEZİRCİ	
<i>MİSTİK BİR ETKİ OLARAK ÜFLEMELİ ÇALGILARIN TEKNİK YAPISI</i>	97
Ferda ATLI	
<i>YUSUF ATILGAN'IN EVDEKİ HİKÂYESİNDE MELANKOLİ</i>	98
Ahmet EVİS	
<i>NAFİ MİSKİOĞLU'NUN ŞİİRLERİNE TEMATİK BİR BAKIŞ</i>	99
Mustafa KARADENİZ	
<i>MEHMET GÜNSÜR'ÜN ÖYKÜLERİNDE ÜSLUP</i>	100

**THE MOST IMPORTANT PROBLEM OF IMMIGRANTS in MODERN ERA:
COMMUNICATION****Sedat CERECİ**

Prof. Dr., Hatay Mustafa Kemal University

Abstract

Antakya is one of the towns where lives migration problems in last decades and numerous Syrian immigrant moved to the town and were faced to faced many problems. The most important problems of immigrants are adaptation and communication. In the last 50 years, people around the world have moved to other geographies and they met new lives, often experienced problems. Immigrants needed the most communication and wanted to communicate their problems with others. Migration has caused huge problems, people are overwhelmed. Immigrants had long time adaptation problems, could not communicate with people around them. Immigration is one of the most widespread mobility and major problems of the recent times in the world. Migrations, which were formerly made domestically, have now moved to the international arena and have become one of the basic dynamics of the world economy. The money-based political system that has spread to the world and the economic and technological infrastructure of this system have also shaped migrations. However, each migration brings with it a number of problems. Sociological and cultural problems, economic problems, migrants' new settlement adaptation, and migration become a heavy burden. No matter how prepared they are, immigrants live in a state of absolute astonishment and adaptation. Migrants can not easily break their emotional ties with the places they have migrated to, and they have been suffering for a long time. The new living space filled with foreign elements is perceived as an unrecognized place, and fear and insecurity arise. People in the new living are also cautious, so they can not communicate quickly. Communication is the greatest need of migrants. Although accommodation and nutrition seem to be the most important needs, communication is becoming a greater need because of the psychological distress experienced by immigrants. The communication that migrants establish with their close relatives comforts them, gives them confidence, and adapts them to the environment. Daily greetings and short conversations make it easy for migrants to adapt to the new residential area. Adaptation and orientation in a systematic way, even in official institutions, makes the matter easier. National government, local governments, non-governmental organizations, international organizations, educational institutions and individuals should develop ways and instruments for the communication needs of migrants. The formal education institutions should organize special courses for migrants and language and behavior training courses for immigrants. The state and the private sector should work together to meet the training and communication needs of migrants.

Key Words: Migration, communication, adaptation, language, culture

ANTİK ÇAĞDA BESLENME VE YEMEK KÜLTÜRÜ

Nurten ÇEKAL

Prof. Dr., Pamukkale Üniversitesi

Özet

Bilimsel olarak beslenme; vücudun büyümesi, yenilenmesi ve çalışması için besin öğelerinin her birinin yaş, cinsiyet ve fiziksel aktivite durumları göz önünde bulundurularak yeterli miktarlarda alınması ve vücutta uygun şekilde kullanılmasıdır. Buna yeterli ve dengeli beslenme denilmektedir. Yetersiz ve dengesiz beslenme, bireylerin fiziksel ve zihinsel gelişimlerini geriletken sağlıklı yaşam süresini kısaltan ve ekonomik yönden topluma yük oluşturarak üretim düzeyini düşüren faktörlerin başında gelmektedir. Beslenme, insanın fiziksel ve duygusal gereksinimleri arasında önemli bir yer tutmaktadır.

Tarih öncesi devirler, taş ve maden devri olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Taş devri, yontma taş devri ve cilalı taş devri olmak üzere ikiye, maden devri de bakır devri, tunç devri ve demir devri olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Tarih devirleri de ilk çağ, orta çağ, yeniçağ ve yakın çağ olmak üzere dört bölümde incelenmektedir. Tarih öncesi devirler, ilk çağ dönemine kadar olan yani M.Ö. 3500 yılına kadar olan dönemi kapsamaktadır. Tarih öncesi döneme ait bilgilere ilişkin belgeler bulunmadığından dolayı efsane ve destanlardan bilgiler edinilmektedir.

Tarihçiler, Eski Yunan ve Roma uygarlıklarının Anadolu, Akdeniz Havzası ve Mezopotamya'yı içine alarak gelişip yayıldığı çağı Antik çağ olarak adlandırmaktadırlar. Eski çağa ait mutfakla ilgili araç-gereç ve mimari kalıntılar, freskler, evcilleştirilmiş hayvan fosilleri, keramikler, tohumlar ve bununla birlikte tabletler ve yazıtlar ile mitos ve efsane gibi anlatı metinleri yemek kültürü hakkında bilgi vermektedir. Antik çağda beslenme alışkanlıklarına ilişkin bilgilere o döneme ait bitki kalıntılarında, hayvanların barınaklarından, anıtlardan, sanat eserlerinden, mağaralardan, mezarlardan ve yazılı kaynaklardan, canlıların midelerinden, mumyaların iç organları ve kuru feçeslerinden ulaşılmaktadır. Bu çalışmada insanların beslenme alışkanlıkları ve günümüzdeki beslenme kültürünün temellerinin atıldığı antik dönemde insanların beslenme alışkanlıkları üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Antik çağ, beslenme, yemek kültürü

**KENTE KİMLİK KAZANDIRAN KUTSAL MİMARİ YAPI(LAR) : SİVRİHİSAR
ULU CAMİİ****Nevin TURGUT GÜLTEKİN**
Doç. Dr., Gazi Üniversitesi**Ayşe Nur CANBOLAT**
Öğr. Gör., Amasya Üniversitesi**Özet**

İnsanların sosyal, toplumsal yaşam gelenekleri ve inançlarının yansıması olan, ait olduğu coğrafyaya ve topluma özgü niteliklere göre farklılaşan somut ve somut olmayan kültürel değerler, uygarlığın gelişiminin tanıkları ve kanıtlarıdır. İnsanın temel ruhsal gereksinimi olan inanmayla bağlandığı kutsal varlığa ve/veya ilahiye ulaşma arzusuyla yaratılan ya da kutsallık atfedilen kutsal mekânlar, kültürün dışı vurumunun nesnel araçlarıdır. Kutsal ile ilişki kurmanın, ilahi olana yakınlaşmanın hatta karşılaşmanın deneyim mekânı olarak dünyanın her yerinde ve her inanç sisteminde inşa edilen (artifact), ibadet, ziyaret, hac ve dini ritüelleri gerçekleştirme gibi farklı işlevsel değerleriyle birlikte farklı değerleri de barındıran kutsal mekânlar, fiziksel-mekânsal niteliklerine göre kutsal yapı, alan veya kent olarak tanımlanmaktadır. Başta mabetler olmak üzere kutsal yapılar (türbeler, mezarlıklar, sunaklar vb.) kültürü ve sanatı temsil gücü yani biçim, biçem ve simgesel özellikleri ile estetik değere; mimari yapısının bugüne aktardığı bilgi birikimi, deneyimi ve teknikleri ile bilimsel değere; belirli bir topluluk veya kültür grubu için taşıdığı değerler ile sosyal ve simgesel değere; konumlandığı yer'e ve/veya topluma kazandırdığı ayrıcalık ve ayırt edici özellikler ile kimlik değerine; manevi kimliğin yarattığı bilgi, sanat ve pratiklerin mekânsal ifadeleriyle manevi değere; anı ve birikimleriyle hafıza-bellek değerine; var edildiği an'dan bugüne tanıklık ettiği dönemlerin, toplumların ifadesi olarak tarihsel değere sahiptirler. Yerelden evrensele uzanan ölçekte bazı kutsal yapılar, buldukları kente kutsal kimliği (Kudüs, Mekke, Medine, Vatikan gibi) kazandırmaktadırlar.

Bu yönelme ile bu çalışmada dini etkenlerle kurulan ya da başta hac ritüeli olmak üzere farklı dini işlevlerle gelişen veya kutsal yapı(lar) ile kimlik kazanan, tanınan-tanıtilen kentler, Sivrihisar Kenti üzerinden betimlenecektir. Bu çerçevede, kenti ayrıcalıklı kılan kutsal ve kültürel kimliği, Ulu Camii'nin mabet işleviyle barındırdığı değerleri üzerinden belirlenmeye çalışılmaktadır. Bu kentin örneklem olarak seçilme gerekçeleri, Ulu Camii'nin 2016 yılında Dünya Kültür Mirası Geçici Listesi'ne alınması ve kentte bugüne ulaşan birçok tarihi kutsal yapının (türbeler, mezarlıklar ve farklı inanç gruplarına ait mabet gibi) bulunması olarak açıklanabilir. Bu noktada, Bursa Ulu Camii ile eşzamanlı ve benzeş mimari biçem ve teknikte inşa edilen Sivrihisar Camii'nin tanınırlığının yaygın olmama nedenleri ve kutsal yapıların kültürel değerliliğinin sadece mimari ve tarihsel özelliklerine değil nesnel işaret (mimari öğeler gibi) ve sembollerleriyle aktardığı simgesel -gizil- anlamıyla kutsal değerlerinin de tanımlanması gerekliliği sorgulanmaktadır. Böylece, UNESCO'nun 2000'li yıllarda bu tür

miras değerlerinin giderek önemsenmemesi hatta kaybedilme endişesiyle gündeme getirdiği tematik konular arasında olan kutsal değerleri insanlığın ortak mirası olarak koruma ilkesinin, ilgili alan yazında yaygınlaşmasını sağlamak ve farkındalığı artırmak amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kùltürel Miras, Kutsal Mekân-Yapı, Kent Kimliği, Sivrihisar, Ulu Camii

**TÜRKİYE’DE KENTSEL ARKEOLOJİK ALANDA MİRAS YÖNETİMİNİN
UYGULANABİLİRLİĞİNİ - ANTAKYA KURTULUŞ CADDESİ ÜZERİNDEN -
DEĞERLENDİRME**

Nevin Turgut GÜLTEKİN
Doç. Dr., Gazi Üniversitesi

Özet

Arkeolojik miras, geçmişteki insan etkinliklerinin temel belgesini oluşturması niteliği ile uluslararası platformlarda önem kazanarak, 1990’da ICOMOS komitelerinden “Arkeolojik Miras Yönetimi Uluslararası Komitesi”nin (ICAHM) hazırladığı tüzükle koruma ilkeleri belirlenmiştir. Arkeolojik mirasın korunması yasal, bilimsel, sanatsal, teknik, yönetsel, finansal boyutları hatta uluslararası yaptırımlara uyulması zorunlu olan, ilgili disiplinler arasında eşzamanlı işbirliğini gerektiren karmaşık bir konudur. Farklı medeniyetlerin kalıntılarının tarihsel süreçte üst üste gelmesiyle oluşan fiziksel ve kültürel katmanlaşmaya sahip kentler, arkeoloji disiplininde ayrıcalıklı görülmektedir. Ancak, bugünün kentsel mekânında genellikle merkezde yer alan bu katmanlaşmanın bulunduğu alanları veya kalıntıları koruma ya da yerinde sunma kent dışındaki arkeolojik alanlara göre farklıdır ve daha karmaşıktır. Bu katmanlaşmanın bütüncül olarak bugüne ve geleceğe aktarılması için arkeolojik kazıda toprak üstüne çıkarılan nesnelerin (arkeolojik kalıntıların) analiziyle bilgi toplanması, belgelenmesi, yazılı belgelerden edinilen bilgiye katkı sağlanması hatta tarihin yeniden yazılması kadar arkeolojik kalıntıların ve bilginin çağdaş kent yaşamı ve bilgisi ile bütünleştirilmesi kentsel arkeolojinin konusudur. Dolayısıyla, kentsel arkeolojik miras, kentsel devamlılık ve kentli bilincinin, aidiyetinin oluşturulması, insanın geçmişiyle tanışması, geçmişini anlaması hatta yüzleşmesi için yaşamsal önem taşımaktadır. Yaklaşık altı bin yıl sürekli yerleşim alanı olan Anadolu’da çok sayıdaki kent gibi Antakya tarihi kent dokusu da tarihi geçmişi ile çok katmanlı bir kenttir.

Antakya kentinde insan yerleşiminin paleolitik döneme kadar uzandığı düşünülse de bugünün tarihi kent merkezi, Makedonya Kralı Büyük İskender’in komutanlarından Selevkos I. Nikator, kenti kurup, kenti Selevkos Krallığı’nın başkenti yaptığı M.Ö 300’e tarihlenmektedir. Kentin kuruluşuyla kazandığı Doğu medeniyeti ile Antik Yunan medeniyetinin kesiştiği odak ve buna bağlı uzak mesafe ticaretinin merkez niteliği, Helen, Roma, Bizans, Hristiyan, Arap, Osmanlı medeniyetleriyle bugüne süregelmiştir. Kentin mekânsal ve politik yapısı, Roma İmparatorluğunun hâkimiyetiyle değiştirildiğinde, Selevkos ve Helen dönemi ticaret merkezinin genişletilmesiyle agoranın kuzeyinde İmparatorluğun erkini sergilediği Sütunlu (Kolanatlı) Cadde kentin ticaret merkezi olmuştur. Günümüzde Kurtuluş (Kemal Paşa) Caddesi adıyla aynı işlevi sürdüren bu caddenin katmanları üzerinden kent hatta uygarlık tarihine katkı ve kentliğin tarihini bilme ve onunla yaşama ayrıcalığını sağlanacağı açıktır. Bunun gerçekleşebilmesi için öncelikle yürürlükteki koruma mevzuatını da dikkate alacak biçimde miras yönetim sisteminin işletilmesi gerekmektedir. Böylece anılan bu caddenin miras yönetim modeli ile kent merkezinde yapılaşmış ve rant değeri görece

yüksek alanda da özel mülkiyet hakları da gözetilerek yerinde korunması ve çağdaş yaşama katılmasına ilişkin stratejik ilkeler Anadolu'daki diğer çok katmanlı kentler için de yönlendirici olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Arkeolojik Miras, Kentsel Arkeoloji, Kurtuluş caddesi-Antakya

THE PROBLEM OF DISSATISFACTION IN BRAIN DRAIN

BEYİN GÖÇÜNDE TATMİNSİZLİK SORUNSALI

Sedat CERECİ

Prof. Dr., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Çağrı GÜÇLÜTEN

Öğr. Gör., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Abstract

“Brain Drain” is one of the most important problem in the world, most notably in underdeveloped countries. Brain Drain is a physical and mental mobility which involves the migration of highly educated people who have been looking for better life conditions abroad. The term “Brain” here refers to a potential asset such as talents and competencies at a specific area of subjects. Accordingly; it will be a true approach to define “Brain Drain” as the mobility of minds. In this regard, Many scientists and artists migrate other countries due to some economical and political reasons. Specifically; dissatisfaction is the main reason of brain drain. The dissatisfaction in “Brain Drain” mobility can be attributed to two important factors. One of them is the political reasons and the other one is economic aspects. Governments in all developing countries have a great impact on the mobility of “Brain Drain” all over the world. Therefore; it is so crucial for governments to take proactive actions to slow down such a problem both politically and economically in their countries. This study tries to emphasize the reasons of “Brain Drain” from developing to developed countries at a political and economic perspective. It also identifies specific solutions for developing countries from a global view of “Brain Drain” triggers in the world.

Key Words: Migration, Brain Drain, Mental Mobility

**BİR SAVANTIN ETNOGRAFİK DURUM ÇALIŞMASI: ÖZEL GEREKSİNİMLİ
BİREYLERİN YETİŞTİRİLMESİ VE EĞİTİMİ İÇİN ÇIKARIMLAR**

**AN ETHNOGRAPHIC CASE STUDY OF A SAVANT: İMPLICATIONS FOR
SPECIAL EDUCATION AND MUSIC EDUCATION OF CHILDREN WITH
SPECIAL NEEDS**

Suad Sakallı Gümüş

PhD., Special Education Faculty, Saint Mary of the Woods College, USA

Sezgin SUNA

Öğr. Gör., Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Çalışma, savant bir öğrencinin ebeveynleri ve müzik eğitimcileri ile gerçekleştirilmiş etnografik bir durum değerlendirmesi olup, çalışmanın amacı, bahsi geçen kişilerin gözünden yaşananların belgelendirilerek özel gereksinimli bireylerin yetiştirilmesi ve eğitilmesine katkı sağlayacak çıkarımların ortaya koyulmasıdır.

Merak uyandıran özelliklere sahip olması, kendini farklı şekillerde ifade etme imkanı sunması, evrensel bir dil olan notalar ile konuşma becerisini bağlaması, tüm yaşayan canlılar için merak uyandıran ve büyüleyici olması ve çoklu-duyusal bir deneyim olması sebebi ile müzik eğitiminin özel gereksinimli öğrenciler için başarı şansını artırıcı potansiyele sahiptir (Adamek & Darrow, 2010; Bilgehan, 2014). Fakat, bu alanda araştırmaya dayalı uygulamalar nadirdir ve bu durum daha sistematik nitel ve nicel araştırmaların gerekliliğini ortaya koymaktadır. Savant Sendromu üzerine yapılan akademik araştırmalar bilgi sağlayıcı ve önemli ise de, bu araştırmaları bir bağlama oturturmak için, bu sendroma sahip kişilerin bireysel durumlarını da incelemek bir gerekliliktir (Dennis, 2010). Bu çalışmanın amacı, bir savantın, ebeveynlerinin ve müzik eğitimcilerinin sorgulanarak incelenen deneyimlerinin belgelendirilmesi suretiyle alana katkı sağlanmasıdır.

Yarı yapılandırılmış görüşme soruları bir özel eğitimci tarafından hazırlanmış ve aile ile yakinen çalışan müzik eğitimcisi tarafından öğrenci, ebeveynler ile müzik öğretmenlerine (ses ve piyano) uygulanmıştır. Görüşmelerin her biri yaklaşık 1-1.5 saat sürmüş ve yazıya dönüştürülmek üzere kaydedilmiştir. Görüşmecilerin cevapları metinleştirildikten sonra, güvenilirlik ve geçerlilik için ikinci tür kontrol görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Çalışmayı gerçekleştiren iki araştırmacı yazılan görüşme cevaplarını eş zamanlı okuyarak temalar oluşturulmuş, oluşturulan temalar karşılaştırılarak tam bir fikir birliğine varıncaya kadar tartışılmış, veriler analiz edilmiştir. Kodlama süreci tamamlandıktan ve analiz sonucu ortaya çıkarılan temalar üzerinde fikir birliğine varıldıktan sonra bulgular dört temada toplanmıştır: 1. Gelişimsel ikilem ve aile hayatı 2. Doğru eğitim nedir ki? 3. Yaygın yanlış algılar ve 4. Çıkarılan dersler.

Bu sunumda, yukarıda bahsi geçen dört tema altında toplanan çalışmamızın bulguları paylaşılacak ve uygulayıcılar ile ebeveynlerin gelecekteki uygulamalar konusunda çokça ihtiyaç duydukları tartışma platform sağlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Özel gereksinimli bireyler, Savant, Müzik, Eğitim

Abstract

This ethnographic case study of a musical savant with high functioning Autism aimed to analyze the experiences of the individual and his family in terms of development, education, and social functioning with the hope to shed light on implications related to raising and educating individuals with special needs.

Music education has high prospects for students with special needs as it offers engaging and different modes of expression, links the universal language of notes with speech, as it is compelling and captivating for all living beings, and it is a multi-sensory experience (Adamek & Darrow, 2010; Bilgehan, 2014). However, research based practices in this field are scarce and the situation warrants more systematic qualitative and quantitative research. Though the scholarly research on the Savant Syndrome is very informative and important, to place that research in context, it is necessary to look at specific cases of individuals with the syndrome (Dennis, 2010). The goal of this study is to contribute to the field by documenting and sharing the scrutinized experiences of a savant, his family, and some of his educators.

Interviews were conducted with the individual, his parents, and the two music educators who are working with the individual. Semi-structured interview questions were prepared by a special educator and interviews were conducted by one of the music educators who works closely with the family. Each interview lasted around 1-1,5 hours and were recorded for transcription. After transcription, a second round of member check interviews were conducted to clarify information and to further elaborate on the information. Data were read and re-read simultaneously by both educators/researchers to be coded. Throughout the process of data coding, both educators consulted with each other to ensure the reliability of the procedure. After the coding process was exhausted, the two investigators held a meeting to discuss the themes until they reached hundred percent agreement in order to meet the requirements for inter-rater reliability. The agreed upon themes were collapsed into broader categories based on communalities and findings of the study were presented under these four overarching themes: The developmental dilemma and family life, What is the right Education, Common misconceptions, and Lessons Learned.

This presentation will share the findings of this study under the afore mentioned themes and provide the much needed platform for discussion of implications with practitioners and parents for future practices.

Key Words: Student with special needs, Savant, Music, Education

**ANTAKYA ODA KOROSUNDA YER ALAN AMATÖR KORİSTLERİN ÇALIŞMA
YÖNTEMLERİNİN İNCELENMESİ**

**EXAMINATION OF THE WORK METHODS OF AMATEUR CHORISTERS IN
ANTAKYA CHAMBER CHOIR**

Sezgin SUNA

Öğr. Gör., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Şarkı söyleme davranışı ilk insandan günümüze kadar heyecanını kaybetmeden gelen ve doğal bir şekilde gelişimini her dönemde devam ettirmiş bir duygu ifadesidir.

Koro, bu ifade şeklini tek sesli ya da çoksesli olarak kullanan, birden fazla insanın bir arada bulunduğu topluluktur. Koro bir grubu ifade eder ve yapılan toplu çalışmalarda belli amaçlar güdülenerek sonuç hedeflenir. Çalışmanın aşamaları ve bu aşamalarda belirlenen davranışlar, hedeflenen amaçlar bütününe oluşmasına katkı sağladıkları gibi süreç içerisinde belli bir disiplinin oluşmasını sağlar. Ortaya çıkan bu disiplin Koro'nun hedefe ulaşmasında çalışma yöntemi olarak yerleşik düzen alır.

Bu çalışmada, Antakya Polifonik Korolar Derneği Çoksesli Oda Korosu'nda amatör olarak şarkı söyleyen koristlere yönelik yapılan repertuar çalışması incelenmiştir. 2009 yılında Sezgin Suna ve Natalia Sovuksu tarafından kurulan bu koro, geçen 10 yıl içerisinde farklı meslek grubunda yer alan bireylerle çalışmalarını sürdürmüştür. Kent kültürünün otantik örneklerine de repertuarlarında yer veren Oda Korosu, Çoksesli olması bakımından Antakya'da çalışmalarını sürdüren tek Koro'dur. Koromuzu Doktor, Avukat, Bankacı, Veteriner, Öğretmen gibi farklı meslekten koristler oluşturmaktadır.

Her çalışmada esneme ve ısınma bakımından teknik çalışmalar yapılmakta daha sonra repertuar çalışmasına geçilmektedir. Repertuar belirlenirken ve çalışmalar planlanırken amatör koristler dikkate alınmakta, çalışmalar buna göre belirlenmektedir. Notayı grafik gibi gören ve çözümlenmeye çalışan bu gruplara, partilere ait ses kayıtları önceden iletilmekte ve notalarla birlikte çözümlenme yapılmaları istenmektedir.

Farklılıkların bir arada uyumlu olmalarının en güzel göstergesini oluşturan çoksesli korolar, kentlerin kültürel yaşamlarının ve estetik dokularının oluşmasında en büyük etkidir. Bu bilinç ve aldığımız müzik eğitiminin bize yüklediği misyonla Antakya Çoksesli Oda Korosu'nda amatör koristlerle farklı yöntemler izlenerek çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmada; uygulanan yöntem ve teknikler incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Koro, Korist, Antakya, Çoksesli

Abstract

Singing behavior is an expression of emotion that comes from the first people to the present without losing its excitement and has maintained its development in a natural way every period.

Choir is a community in which more than one person participate in the singing act in an either monophonic or polyphonic way. The choir represents the group and aims to enact specific purposes in collaboration. The phases of the work in the production of the singing material and the behaviors set forth in these phases contribute to the formation of a certain discipline in choir in the process, as they also contribute to the creation of the whole of the intended objectives. This emerging discipline takes the form of a built-in method of working among the choristers in the production process.

This study examines the repertoire work of the choristers who sing as amateurs in the Polyphonic Choir Association of Antakya. Founded in 2009 by Sezgin Suna and Natalia Sovuksu, this choir has continued its work with individuals who have been involved in different professions over the past 10 years. The Chamber Choir, which also includes in its repertoire authentic examples from the culture of the city of Antakya, is the only polyphonic choir in Antakya. Our choir consists of people from different professions such as doctors, lawyers, financiers, veterinarians, teachers etc.

Each work time begins with relaxation and warming session and then continues with the repertoire. In the formation of the repertoire and planning of the work amateur choristers are taken into consideration. These choristers, who see and analyze the note as in graphical way, are given beforehand parties' voice recordings and are asked to analyze them with the notes.

Polyphonic choirs, which are the best indicators of the togetherness of different cultures, play very important role in the cultural and aesthetic lives of cities. With this consciousness and the mission of music education we receive, the Antakya Polyphonic Chamber Choir works by following different methods with amateur choristers. In this study, methods and techniques applied in the process of musical production will be examined.

Key Words: Choir, Chorister, Antakya, Polyphonic

**ÜÇ BENEK (ÇİNTEMANİ) MOTİFİNİN OSMANLI TEKSTİLLERİNE UZANAN
TARİHSEL YOLCULUĞU****Cemile TUNA**

Dr. Öğr. Üyesi, Altınbaş Üniversitesi

Özet

XVI. Yüzyıl İznik çinilerinde, Uşak halılarında, kumaşlarda ve kumaşlardan hazırlanan kaftanların üzerinde yer alan Çintemani motifi, Osmanlı sanatının estetik beğenisini yansıtır. Osmanlı Saray literatüründe farsça “Şahi benek” olarak adlandırılan motif; güç, kuvvet ve iktidar sembolü olarak yorumlanmıştır. Tarih boyunca farklı coğrafyalarda, çok tanrılı farklı uygarlıklarda üretilmiş sanat eserlerinde izlerine rastladığımız Çintemani motifin kökeni için araştırmacılar motifin İpek Yolu’nu kullanan Avrupalı tüccarlar tarafından batıdan doğuya taşındığı veya İpek Yolu’nu izleyen kervanlarla doğudan batıya ulaştığı gibi farklı hipotezler öne sürmekte, farklı yorumlar yapmaktadırlar.

Çintemani kelimesi Sanskritçe Çinta (düşünce, istek, dikkat) ve Mani (hazine, mücevher veya inci tanesi) kelimelerinden oluşmuştur. Budizm inanisında Buda’nın koruyucusu olan ejderhanın gözlerindeki beneklerin ifadesi olan üçlü hazine topunun simgesidir. Etrüsk duvar resimlerinde ve kırmızı-siyah Yunan vazoları üzerinde resimlenen motif, Hristiyan inancının temeli olan Teslis yani Baba-Oğul-Kutsal ruh üçlemesini ifade eden dinsel resim ve heykelerde de kullanılmıştır. Orta Asya’da Budizm’i kabul eden Uygur Türkleri’nin İslam ve Türk toplumlarına aktardığı Çintemani motifi, Abbasî ve Selçuklu sanatında özellikle kaftanlarda kullanılmıştır.

Çintemani motifine farklı inanç gurupları tarafından değişik anlamlar yüklense de fiziksel gücünü pars gibi kuvvetli bir hayvandan, mistik gücünü Budizm öğretisindeki uyanış, idrak, bilinçlenme üçlüsünden ve Türk ikonografisinde yeniden doğuş ve ataların ruhlarının sembolizmi inancından aldığına inanılmaktadır.

Osmanlı İmparatorluğu’nda güç, kuvvet, iktidar sembolü olarak tanımlanan motif; özellikle padişah ve şehzade kaftanlarında, Hanım Sultanların ve çocukların da kaftan olarak isimlendirilmiş giysilerinde kullanılmıştır. Osmanlı sanatında Çintemani motifi, kaynağı kaplan postu çıkışlı Çin bulutu veya dudak motifleri ile zenginleştirilerek farklı kompozisyonlar oluşturulmuştur.

Bu bildiride, Osmanlı sanatında XV. Yüzyıldan başlayarak sanatın her dalında kullanılan ve batılılaşma sürecinde önemini yitiren Çintemani motifi tarihsel süreç içinde örneklerle irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Kaftan, Çintemani, Üç benek, Sembolizm, Motif

BAĞLAMSAL ANLAMA YÖNTEMİ ÜZERİNE BİR ÖN İNCELEME**Arslan KARAOĞLAN**

Dr. Öğr. Üyesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Özet

Kur'ân-ı Mübin, yedinci asırda insanları hakikat yoluna iletmek için indiği toplumun ortak dilini kullanarak parça parça gönderilmiş ilahi sözlü bir hitap/kitaptır. Kur'ân'a muhatap olan insanlar O'nu tam olarak anlayabilmişler midir? Zira her insan bilgi seviyesi ve fitri yeteneğine göre Kur'ân'dan az veya çok bir şeyler anlamıştır. Tarihi süreç içerisinde yapılan tefsir faaliyetlerine bakıldığında zaman Kur'ân'ı anlamamanın ve yorumlamanın tek bir türü olmadığını söylemek mümkündür. Bu çerçevede inanç ve bilgi objesi olan Kur'ân'ın lafzî, bağlamsal, verisel ve sezgisel anlama yöntemleri kullanılarak anlaşılmaya çalışıldığı görülmektedir. Bu anlama türlerinin en önemlilerinden biri de bağlamsal anlama yöntemidir.

Burada bağlamın ne anlama geldiği ve tefsir usulünde neyin karşılığına denk geldiği noktasında şunları söylemek mümkündür. Dilbilimde bağlam, bir ifade veya metinde belirli bir lingüistik birimi inceleyen ve takip eden seslerin, kelimelerin veya ibarelerin oluşturduğu bütün anlamına gelir. Yani, hangi linguistik birim olursa olsun, bir linguistik birimin anlamını belirleyen şey, içinde ortaya çıktığı bağlamdır. Her fikir bir bağlam içinde ortaya çıkar, her düşünce kendi bağlamı içinde anlamlı ve değerlidir.

Öncelikle şunu belirtelim ki, Kur'ân'ı anlamada kullanılan bağlam yönteminde iç bağlam ve dış bağlam olmak üzere iki unsur karşımıza çıkmaktadır. Söz konusu bu kavramların anlam örgüsü hakkında şunlar söylenebilir:

İç bağlam (Parçaların birbirleriyle olan ilişkisi) metnin iç bütünlüğünü ifade eder. Her kelime ve cümle birbirinden bağımsız değil, bütün ibarenin, umumi manasına göre tefsir edilmesi gerekir. Metnin bütünü iç ilişkiler sistemi içerisinde ele almak gerekir. Dolayısıyla metin içi bağlam münâsebâtü'l-Kur'ân ile doğrudan ilgilidir. Metinsel bağlam (siyak) bir ayeti anlarken veya tefsir ederken önünde ve arkasındaki ayetler (yakın çevre) ile ilişkileri (siyak-sibak) ve diğer sûrelerdeki ilgili âyetler (uzak çevresi) ile ilişkisi (münâsebetü'l-âyi ves'-süver) göz önünde bulundurulur. Kur'ân kelimeleri ve cümleleri arasında lafız bakımından bir ahenk anlam bakımından bir bütünlük vardır. Dolayısıyla metinsel bağlam bir âyetin veya âyet grubunun sûre içinde bulunduğu konumdur. Tefsir literatüründe bu durum münasebet (konteks), siyak, nazım ve maksat gibi kelimelerle ifade edilir.

Bağlamsal anlama yönteminin tarihine bakıldığında zaman şöyle bir değerlendirme yapılabilir: Tefsir ilminin içerisinde Hicri 4. asırdan itibaren ayrı bir dal olarak doğan bağlam (âyetler ve sûreler arasındaki münâsebet) ilminin ilk mahsulleri Ebu Bekr en-Nisâbüri (ö. 324/936) ve Zemahşeri'de (ö.538/1144) görülür. Fahreddin Râzi (ö. 606/1209) ile daha bir belirginlik kazanan bu ilim, Hicri 9. asrın ortalarında Bikâi (ö. 885/1480) ile müstakil bir ilim dalı haline gelmiş ve Suyûtî'nin (ö. 910/1505) sûreler arasındaki münasebetle ilgili iki eser kaleme almasıyla gerçek hüviyetine kavuşmuştur.

Klasik dönem bağlam bilgisine göre Kur'ân'da genellikle iki tür bağlamın varlığından söz edilmektedir. Âyetler arasındaki bağlam ve sureler arasındaki bağlam. Ancak bağlamsal anlama yöntemin uygulanmasında bazı sorunların ortaya çıktığı da bir olgudur. Bu konuda genel anlamda iki yaklaşımdan söz edilebilir: Kur'ân'ın her âyeti ve sûresi arasında bağlamın olduğu diğeri de Kur'ân'ın 23 küsur yılda nâzil olduğundan dolayı bağlam arayışına girmenin gereksizliğini savunmaktadır. Aslına bakılırsa her iki yönelişinde çok uç noktalarda olduğu söylenebilir.

Burada bağlamsal anlama yönteminin doğru uygulanması noktasında bir teklif sunulacaksa o da şudur: Her iki görüşün ortasının yakalanacağı bir görüşün ifade edilmesi doğru yönelişinde hızını artıracaktır. Nitekim bu bağlamlara uymak bize doğru anlamı vereceği gibi, âyetlere hem anakronik hem de atomik yönelişlerden uzak durmayı sağlayacaktır. Âyetlerin farklı zamanlarda indirilmesi, aralarındaki insicâm ve irtibâta engel değildir. Bilâkis bu durum, âyet ve sûreler arasındaki tenâsüb ve tenâsukun tesisi için bir sebep bile sayılabilir. Ayrıca iç bağlam altında her âyet ve sûrede bir bağlamın olması zorunluluğu anlayışını da burada biraz yumuşatmak gerekmektedir.

Nitekim Kur'ân'ın bu eşsiz iç uyumuna, metin içi bağlamına dikkat edilmeden yapılan bazı yorumlar da, hatalı olmuştur. Aynı hataların olmaması için, Kur'ân âyetleri arasındaki tenâsüb ve tenâsukun temelini oluşturan gerçek kesinlikle göz ardı edilmemelidir. Burada bütünsel bir kategori olarak anlama-yorumlama-uygulama üçlemesinin süjesi olan İlâhî vahyin varoluşsal tarihselliği de meşruiyet zeminini tahkim eden bir unsur olarak ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla bağlamdan bağımsız olarak Kur'ân âyetlerini anlamaya yorumlamaya ve uygulamaya çalışmak, cümleden bağımsız olarak, cümleyi göz ardı ederek kelimeyi anlamaya/anlamlandırmaya çalışmak gibidir.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, âyet, iç bağlam, tenâsüb

KÜLTÜRÜMÜZDE MEZARLIK AĞAÇLANDIRMASI VE ÇEVRE
CEMETERY AFFORESTATION IN OUR CULTURE AND ENVIRONMENT

İsmail KOCAÇALIŞKAN
Prof. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi

Özet

Ölülerimizi defnettığımız mezarlıklar kültürümüzde önemli bir yer işgal eder. Mezarlık kültür öğelerinden birisi de mezarlıkların ağaçlandırılmasıdır. Bunu yaparken rastgele bir ağaç türünü mü seçmeliyiz? Yoksa mezarlığa uygun türler var mıdır? Sorularına cevap aramak gerekir. Geçmişten günümüze mezarlıkları incelediğimizde ecdadımızın mezarlıklarda selvi ağacını çok kullandığını görürüz. Selvi aynı zamanda şiir ve edebiyatta da çok kullanılan bir malzeme olmuştur. Diğer taraftan, bu tercih günümüz biyoloji bilgisiyle de örtüşmektedir. Çünkü selvi, çam, ardıç, köknar ve sedir gibi iğne yapraklı türler mezarlıklardaki azot kirlenmesinin önüne geçerek çevreyi temizlerler. Bu bildiride mezarlıkları ağaçlandırırken niçin rastgele bitki türleri değil de iğne yapraklıları tercih etmemiz gerektiği hususunun biyolojik izahı ve bunun kültürümüzle olan imtiazı açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ağaçlandırma, kültür, mezarlık, çevre

Abstract

The burial cemeteries occupy an important place in our culture. One of the cemetery's cultural elements is the afforestation of cemeteries. Should we choose a random tree type? Or are there species suitable for the cemetery? You should seek answers to your questions. When we examine the cemeteries from past to present, we find that our ancestors used cypresses in cemeteries very much. Cypress is also a material used so much in poetry and literature. On the other hand, this preference coincides with current biology knowledge. Because coniferous plant species such as cypress, pine, juniper, fir and cedar in the cemeteries prevent nitrogen contamination so that clean the environment. In this paper, the biological explanation of why we should prefer conifers instead of random plant species when planting the cemeteries and the impulse to our culture will be explained.

Key Words: Afforestation, culture, cemetery, environment

**20.YÜZYIL GÜNEY AZERBAJYAN FİKİR ADAMLARINDAN MİR CAFER
PİŞEVERİ'NİN FİKİRLERİ****Sadık SARISAMAN**

Prof. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi

Özet

Mir Cafer Pişeveri 1892 yılında Güney Azerbaycan'da, Halhal bölgesinde doğmuştur. Türk kökenli bir aileden gelmektedir. Küçük yaşta Bakü'ye gitmiş ve orada eğitim görmüştür. 1913'de tahsil hayatı sona erince öğretmenlik yapmaya başlamıştır. Bilahare Mirza Küçük Han'ın Gilan bölgesinde kurduğu hükümetin dışişleri bakanlığı görevini yürütmüştür.

Pişeveri 1924 yılında Tahran'a dönmüş, 11 yıl hapis yattıktan sonra oğul Rıza Pehlevi'nin çıkardığı af ile serbest kalmıştır. Zira İkinci Dünya savaşı sırasında İran Rus ve İngiliz kuvvetleri tarafından işgal edilmişti. Bu şartlarda Pişeveri Tahran'dan Tebriz'e giderek Azerbaycan'ın muhtariyeti için çaba sarf etmiştir. Rus ordularının kontrolündeki Güney Azerbaycan'da Demokrat Fırkası'nı kurmuştur. 12 Aralık 1945 tarihinde ise aynı bölgede Azerbaycan Milli Hükümetini oluşturmuş ve Başbakanlık görevini üstlenmiştir. Bu hükümet Türkçeyi resmi dil yapmış, milli anlamda çok sayıda reform gerçekleştirmiştir.

1946 yılı Mayıs ayında Rus kuvvetleri İran'ı boşaltınca İran ordusu Güney Azerbaycan'a girmiş ve hükümeti dağıtmıştır. Mir Cafer Pişeveri ve çok sayı Azerbaycan Türkü Kuzey Azerbaycan'a kaçmışlardır. Pişeveri 11 Temmuz 1947'de Şeki yakınlarında geçirdiği bir trafik kazası neticesinde hayatını kaybetmiştir.

Pişeveri son derece aktif bir kişiliğe sahipti Dönemindeki fikri ve siyasi gelişmelerle yakından ilgilenmiştir. Bu sebeple O, 1918 yılından itibaren çeşitli gazetelerde yazılar yazmıştır. Dönemin etkili siyasi fikri olan Bolşevizm'den ve komünizmden etkilenmiş, Bolşeviklerle yakın ilişki içerisine girmiştir. Bir yazısında inkılabın Rusya'dan bütün dünyaya yayılacağını büyüyüp kapitalizm-emperyalizm kalesini kuşatıp yok edeceğini ifade etmiştir.

Pişeveri, kadın hakları ile de yakından ilgilenmiştir. Kadınların da inkılap mücadelesine katkı vermesini arzu etmiştir. İran'da ilk defa kadınlara seçme ve seçilme hakkını veren de odur.

Diğer taraftan Pişeveri'nin gençlik dönemlerindeki fikirleri zamanla değişikliğe uğramıştır. Bir görüşe göre hapisaneye komünist olarak giren Pişeveri oradan sosyal adaletçi ve demokrasiden yana bir milliyetçi olarak çıkmıştır. İran'da yaşadığı tecrübeler neticesinde komünizmin bu ülkede uygulanamayacağını farkına varmıştır. Uzun zaman İranlılık fikrini savunan Pişeveri'de zamanla Azerbaycanlılık düşüncesine yönelmiştir.

Bu bildirinin amacı Güney Azerbaycan'ın yetiştirdiği liderlerden Mir cafer Pişeveri'nin fikirlerini, fikirlerindeki değişimleri net ve objektif bir şekilde ortaya koymaktır. Bu yapılırken, dönemin şartları, yazdığı yazılar ve yaptığı uygulamalar titizlikle değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Mir Cafer Pişeveri, Fikir, İran, Azerbaycan, Rusya, Türkiye

KAZAK HALK TÜRKÜLERİ VE KAZAKLARDA TÜRKÜ GELENEĞİ

Bayan KERIMBEKOVA

Doç. Dr. Al-Farabi Üniversitesi, Almaty/ Kazakistan

*«Bana bütün Kazak bozkırı şarkı
söylüyormuş gibi gözüküyor»*

G.Potanın

Özet

Giriş. Kazakların türkü sanatı eski devirlerden beri Kazak halkıyla birlikte yaşatılmış, kadim hazinelerden biridir. Folklorun, müzik dalına ait bir sanattır. Kazak halkı her zaman şarkıya büyük önem vermiştir. XX.asırda yaşayan Kazak şairi Sultanmahmut Toraygırov “Şarkı hem Söyleyenler” adlı makalesinde: “... bir halkın şarkısı kaybolursa edebiyatı dul kalır, güzelliği gider, güzelliği giderse canı gider. Kazakları cansız ağaç gibi ateşe atmak istemiyorsanız şarkıyı korumanın önlemini alın”(Toraygırov, 2014:21) diye yazmıştı.

Esas bölüm. Mazmunu ve sosyal hayattaki yerine göre Kazak halk şarkıları şu şekilde tasnif edilmektedir:

1. Eski Halk İnanışlarından Doğan Türküler. Bu gruba değişik hastalıkları kopuzla tedavi edip, hastalığı uzaklaştırmadan doğan baksılar ezgisi ile badik* şarkılar girer. Badik belirli bir hastalıktan insanı veya hayvanı tedavi etmek için söylenen şarkı türü .
2. Hayvancılık ve Çiftçilikle Alakalı Türküler: Koyun, sığır, at, deve ve avcılıkla ilgili Nevruz türküleri bu bölüme girmektedir.
3. Sosyal Hayat, Gelenek Türküleri: İnsan hayatının içindeki çeşitli geleneklerle alakalı türkülerdir. Bu türkülere “toy bastar”, “jar jar”, “sıngısuw”, “koştasuw körisüw” gibi düğün türküleri girmektedir.
4. Tarihi Türküler: Kazakların başından geçirdikleri çeşitli olaylar anlatılmaktadır.
5. Lirik Türküler: Lirik türkülerde aşk, sevgi ve insanın çeşitli özellikleri tasvir edilmektedir. Sal seriler, birçok sanatı eline almış halkın sevgisini kazanmış yetenekli sanatçılara denmektedir. Sal-seriler kişiliği – yaradılışında yetenekli, Kazakların kimseye benzemediği özel yaradılışını küreselleşme sürecinde parlak bir şekilde gösteren çok yetenekli, mürteçil, senkretik sanatı yayıcı, kabiliyetli sanat sahipleridir.
6. Aytıs: Aytıs, aytısuw, jarısuw, sınasuw, atışmak, birbirini sınamak anlamında kullanılmaktadır. Kazakların sözlü edebiyatında atışmanın birkaç türü vardır: Badik atışma, Hayvanlar ile insan atışması, Ölü ve sağ atışması, Bilmecelerle atışma, Kız ve delikanlı atışması.

Sonuç: Konar göçer olarak yaşayan Kazak halkı sevincini kederini hislerini türkülerle anlatmıştır. Türkü söylemeyi, türkülerini Tanrının kendilerine verdiği bir haslet olarak görmüşlerdir.

Anahtar Kelimeler: Kazak halk müziği, halk türkülerini, tarihi türküler, lirik türküler, atışma

Abstract

Introduction. Kazakh musical art is an area of folklore, our nation`s precious treasure, which have been formed since ancient times.

Main part. According to the content and place in everyday life, Kazakh folk songs are divided into several types as follows:

1. Songs formed of people`s old beliefs.
2. Songs formed relating to labor and farm professions include songs about cattle, hunting and Nauryz songs.
3. Everyday life songs are connected with different traditions of people`s life. They consist of toy songs like besik zhyry and songs which are sung when to dead near relative like Zhoktau, zhylau.
4. Historical songs inform us about people`s past historical events.
5. Lyrical songs generally define love feelings and different human dignities.
6. Aitys is used in the meaning of competing, contesting of speech.

Conclusion. Living a nomadic life Kazakh people expressed their joy and sorrow with the music, and also thought that melodiousness is the present given by God.

Key Words: Kazakh folk music, kinds of Kazakh songs, ritual songs, historical songs

**ARKEOLOJİK MİRASIN ÇAĞDAŞ KENTE KAZANDIRILMASI:
ANTAKYA MÜZE OTEL ÖRNEĞİ****Erdal TÜRK**

Şehir Plancısı, ANFA Genel Müdürü

Nevin Turgut GÜLTEKİN

Doç. Dr., Gazi Üniversitesi

Özet

Kentsel arkeoloji, kentin oluşumunu ve birikimlerini anlamak için olanaklar sağlayarak, insanlığa uygarlık sürecinin kanıtlarını, kentliye geçmişini, köklerini anlama ve tarihiyle yaşama ayrıcalığını sunar, saygınlık kazandırır ve aidiyeti pekiştirir. Bu nedenlerle arkeolojik mirasın çağdaş kentsel yaşama kazandırılması, bu değerleri koruma, kollama, sahip çıkma sorumluluğu ve hakkı kadar kentin sürekliliği için önemlidir. Arkeolojik kalıtın durumuna ve potansiyellerine göre kentle sosyal, ekonomik, işlevsel, estetik, görsel, fiziksel bütünlük sağlanabilir, hafıza, kimlik, aidiyet tamamlayıcı ve yer'in ruhunu zenginleştiren değerlere dönüştürülebilir. Arkeolojik mirasın ait olduğu coğrafyada yaşatılması ilkesiyle temsiliyet gücünü ve tanınırlığını artırmak ve tüm insanların görüş ve bilgisine açmak için fiziksel-görsel bütünlükle tarihi alanın anlamsal bütünlüğünün birlikte değerlendirilmesi bu amaca varmanın etkin araçlarıdır. Bu bildiri ile bu araçlar, uygulama örnekleri incelenerek ve kentsel arkeolojinin kente kazandırılmasına ilişkin ulusal/uluslar arası yaklaşımlar ve ilkeler tanımlanarak, Antakya Müze Otel üzerinden değerlendirilecektir.

Antakya Kenti'nin (Antiokheia ad Orontes) antik çağ dünyasının uzun mesafe ticaretine ve olimpiyat yarışmalarına, döneminde Akdeniz'e hâkim olan Selevkos Krallığının başkentine, Hıristiyanlığın oluşumuna, yayılmasına, gelişimine ve dünyanın ilk kiliselerinden olan Aziz Petrus (St. Piyer) Kilisesine ev sahipliği yaptığının ve böylece dünya tarihine yön verdiğinin kanıtları olan arkeolojik kalıtlarının çoğunluğu doğal afetler, savaşlar, ilgisizlik ya da bilgisizlik gibi nedenlerle toprak altındadır. Dolayısıyla, antik yerleşimin ve bugünün kentsel çekirdeğinde yer alan arkeolojik kalıntıların müze otel olarak kente kazandırılması, bu değerlere ulaşmak kadar Türkiye'de kamu adına korumanın sorumluluğu yüklenen mülk sahibinin maddi mağduriyetinin önlenebileceğini ve bunu yasal yaptırımların engellemediğini, 3. derece arkeolojik sit alanlarının da zengin arkeolojik değerleri barındırdığını göstermesi açısından önemlidir. Özellikle arkeolojik alanların yaşanan müze anlayışıyla sergilenmesiyle, bu değerlerin aşırı biçimde kullanımla değerlerini yitirmesine neden olacak zorlamaların nasıl engellenebileceğini de açıklamaktadır. Bu çerçevede, bu bildiride arkeolojik kalıt ve alanlarını koruma sorunları kuramsal, yasal ve uygulama boyutlarında tartışılmaktadır. Böylece, arkeolojik mirasın kentle bütünleştirilmesi sorunsal/çözümü başta bu kadim kent olmak üzere gün yüzünde olan/olmayan arkeolojik zenginliklerin kente kazandırılmasına ilişkin stratejik ilkelerin geliştirilmesine yönelik çıkarımlar elde edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Arkeolojik Miras, Müze Otel, Antakya

**EUGENE SCHUYLER'İN SEYAHAT NOTLARINDA ORTA ASYA
TOPLULUKLARINDA KÜLTÜREL HAYAT****CULTURAL LIFE IN CENTRAL ASIA COMMUNITIES IN EUGENE SCHUYLER'S
TRAVEL NOTES****Aysel ERDOĞAN**

Dr. Öğr. Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

Özet

Teşkilatçı bir yapıya sahip olan Türk topluluklarının bu yönleri, gittikleri her yerde kolaylıkla devlet kurabilmelerini sağlamıştır. Bu özellik Türklerin aynı zamanda farklı kültürleri içerisinde barındıran zengin bir kültüre sahip olmasında da etkili olmuştur. Türkler gittikleri yerlere kendi kültürlerini taşıdıkları gibi gittikleri yörenin kültüründen de etkilenmişlerdir. XIX. Yüzyılda Orta Asya gerek coğrafi açıdan taşıdığı önem gerekse siyasi şartların etkisi ile batılı seyyahların uğrak yeri haline gelmiştir. Özellikle İngiltere'nin bölgeye göstermiş olduğu önem ve bunun sonucunda Rusya ile yaşamış olduğu stratejik savaş bölge hakkında bilgilerin artmasında da etkili olmuştur. Orta Asya şehirlerini ziyaret eden seyyahlar bölgenin iktisadi durumu, yollar, devletlerarası münasebetler gibi iktisadi ve siyasi meselelerin yanısıra kültürel hayata dair izlenimlerini de anlatmışlardır. Bölgeyi ziyaret edenler arasında önemli bir yere sahip olan Eugene Schuyler, ABD'nin önde gelen diplomatlarından birisi olup Orta Asya'ya olan ziyareti sırasında tutmuş olduğu seyahat notlarını bir kitap olarak çıkarmıştır. Sunnet merasimleri, evlilik, düğün, cenaze törenleri gibi kültürel hayatın önemli yansımaları olan uygulamalar hakkında önemli bilgilerin yer aldığı kitap, Türk kültürünün bazı değişikliklerle özünü koruyarak günümüze kadar devam ettiğini göstermektedir. Schuyler'in Orta Asya Türklerinin kıyafetleri ve gündelik yaşamın bir parçası haline gelen çeşitli merasimleri hakkında verdiği bilgiler coğrafyanın bölge halkının yaşantısına olan etkilerini yansıtmaktadır. Schuyler, seyahati sırasında Orta Asya şehirlerinin görüntüsü hakkında da izlenimlerini anlatmış ve bazı şehirlerden adeta büyülendiğini söylemiştir. Tarihi ve kültürel zenginliği ile bu şehirler kendisinde önemli izler bırakmıştır. Schuyler ile yakın dönemlerde Orta Asya şehirlerini ziyaret eden diğer seyyahların verdiği bilgilere bakıldığında Orta Asya şehirlerinde dikkat çeken ortak noktalardan birinin hoşgörü ve misafirperverlik olduğu görülmektedir. Çalışmamızda Schuyler'in verdiği bilgilerden yola çıkılarak bölgeyi ziyaret eden seyyahların da verdikleri bilgiler ışığında Orta Asya şehirlerindeki kültürel durum ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eugene Schuyler, Orta Asya, Kültür**Abstract**

These aspects of the Turkish communities, which have an organizational structure, have enabled them to establish a state easily wherever they go. This feature has been influential in the fact that Turks also have a rich culture that hosts different cultures. Turks carried their culture to the places where they went and were affected by the culture of the region. XIX. In

the nineteenth century, Central Asia became place of resort the western travelers with its geographical importance and the influence of the political conditions. Particularly, the importance of England to the region and the consequent strategic war with Russia has been effective in increasing the knowledge about the region. Travelers who visited Central Asian cities also expressed their views on the cultural life as well as economic and political issues such as the economic situation of the region, roads and interstate relations. Eugene Schuyler, who has an important place among the visitors of the region, is one of the leading diplomats of the USA and has published the travel notes he kept during his visit to Central Asia as a book. The book, which contains important information about the practices that are important reflections of cultural life such as circumcision ceremonies, marriage, wedding, funeral ceremonies, shows that Turkish culture continues to its present with some changes. The information given by Schuyler about the dressings of Central Asian Turks and various ceremonies that have become a part of daily life reflects the effects of the geography on the life of the people of the region. During his travels, Schuyler told about his impressions of the Central Asian cities and he was fascinated by some cities. These cities with their historical and cultural richness have left important traces in itself. Looking at the information provided by Schuyler and other travelers visiting the Central Asian cities in recent years, one of the common points of interest in Central Asian cities is tolerance and hospitality. In our study, In the light of the information given by the travelers visiting the region was discussed the cultural situation in the Central Asian cities.

Key Words: Eugene Schuyler, Central Asia, Culture

ORTA ASYA TÜRK KÜLTÜRÜNDE ATIN YERİ VE ÖNEMİ**THE PLACE AND IMPORTANCE OF HORSE IN CENTRAL ASIAN TURKISH CULTURE****Aysel ERDOĞAN**

Dr. Öğr. Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

Özet

Türklerin ataları olan Hunlar, İskitler, Avarlar, Göktürkler ve Uygurlar gibi topluluklar, atlı göçebe kültüre sahip olup bu dönemde at hayatın hemen her alanında önemli rol oynamıştır. Atın bozkır yaşantısının zorlu şartlarında sağlamış olduğu kolaylığın yanı sıra kültürün gelişmesinde de önemli etkileri olmuştur. Geniş bir coğrafyaya hükmeden Türk toplulukları için at, hızlı hareket edebilmesi ve zorlu koşullara olan dayanıklılığı ile önemli bir kolaylık sağlamıştır. Nitekim Türkler at sayesinde Orta Asya'da çok geniş bir coğrafyada önemli fetihler gerçekleştirebilmişlerdir. Türkler atı bir savaş aracı olarak kullanan ve at sırtında savaşan bir topluluktur. Bu sayede savaşlarda önemli başarılar kazanmışlardır. Bu yönüyle at, Türk topluluklarında iktisadi gücün de bir göstergesi olmuştur. At sayesinde yapılan avcılıklarda giyecek ve yiyecek temin edilebilmiştir. Türklerin yaşamlarının temel ihtiyaçlarının karşılanması noktasında taşıdığı önem dolayısıyla at sürülerinin yetiştirilmesi önem taşımıştır. Atın günlük hayattaki ekonomik ve sosyal değeri ona sürekli yiyecek temin etme ihtiyacını da ortaya çıkarmıştır. Bu ihtiyaç göçebe bozkır hayatının şekillenmesinde önemli rol oynamıştır. Bu yönleriyle at Türk kültürünün şekillenmesinde de etkili olmuştur. Nitekim Türk kültür ve medeniyet tarihinin önemli kaynaklarında da Türkler de at ve binicilik meselesinin önemine değinilmiştir. At, sağladığı fiziki kolaylıkların yanı sıra zaman içerisinde Türk kültürünün ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Türkler atlarını kendilerinden ayırmamışlar atlarının bakımına da büyük önem göstermişlerdir. Sosyal, ekonomik ve askeri sebeplerle Türklerin hayatında en eski devirlerden beri önem taşıyan At bugün de Orta Asya Türk toplulukları için önemini korumaktadır. Coğrafyanın ve iktisadi koşulların önemli rol oynadığı Türk kültüründe at ayrılmaz bir parça haline gelmiştir. Türkler ata verdikleri önemi gündelik hayatın her aşamasında yansıtmışlardır. Cenaze törenlerinden düğün merasimlerine kadar toplumsal yaşamın her aşamasında at Türkler için değerli bir unsur olarak yer almıştır. Çalışmamızda Türklerde atın gerek maddi gerekse manevi kültürün gelişmesine sağladığı katkı ve önem ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Orta Asya, At, Binicilik, Türk Kültürü**Abstract**

Huns, Iskits, Avars, Gokturks and Uighurs, who are the ancestors of the Turks, have a nomadic culture on horses and in this period the horse has played an important role in almost every area of life. In addition to the ease provided by the horse in the steppe life, it has also had important effects on the development of culture. For Turkish communities that dominate a wide geography, the horse has been able to move quickly and with its resilience to harsh

conditions, it has provided considerable convenience. The horse has also been an indicator of economic power in Turkish communities. As a matter of fact, Turks were able to realize important conquests in a wide geography in Central Asia. The Turks are a community that uses the horse as a means of war and fights on its back. In this way, they have achieved significant successes in wars. The horse has also been an indicator of economic power in Turkish communities. Clothing and food can be provided in horse hunting. Due to the importance of Turks in meeting the basic needs of their lives, it was important to train horses. The economic and social value of the horse in daily life has also revealed the need to provide food to him all the time. This need has played an important role in shaping the nomadic steppe life. With these aspects, horse has been effective in shaping Turkish culture. Thus the importance of horse and equestrianism among the Turks were also mentioned in the important sources of Turkish culture and civilization. In addition to the physical facilities provided by the horse, it has become an integral part of Turkish culture. Turks did not separate their horses from their horses and care for their horses. In Turkish culture, where geography and economic conditions play an important role has become an inseparable part the horse. Turks reflect on the importance they give to every aspect of daily life. Horse was a valuable element for the Turks at every stage of social life, from funeral to wedding ceremonies. In our study will be discussed.the contribution of the horse to the development of both the material and the spiritual culture.

Key Words: Central Asia, Horse, Horse Riding, Turkish Culture

**AMERİKALI GAZETECİ FRANK GEORGE CARPENTER'İN GÖZÜNDEN
ABDÜLHAMİT VE OSMANLI****Şenay ATAM**

Dr. Öğr. Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

Özet

Abdülhamit ve O'nun döneminde Osmanlı Devleti'nin durumu yerli ve yabancı akademisyenler tarafından yoğun bir şekilde incelenmeye tabi tutulduğu gibi tarihe ilgi duyan kesimler tarafından merak edilen bir konudur. Bunun elbette çeşitli sebepleri vardır. Hem onun yönetime geliş şekli, geldikten sonra devlet yönetiminde meydana gelen değişiklikler, tahttan indirildikten sonraki süreçte de Osmanlı'nın yaşadığı siyasi olaylar elbette konuyu ilgi çekici hale getirmektedir.

Bugün bizler tarafından merakla incelenen bu konular o dönemde Batı tarafından da ilgiyle takip edilmiştir. II. Abdülhamit'in yönetim şekli, Osmanlı sarayları, Sultanın yaşantısı, haremi gibi konular kulaktan kulağa bir masal gibi anlatılır olduğundan birçok Avrupa ve Amerikan gazetelerinde konuyla alakalı yazılar zaman zaman yayınlanmıştır.

Bu yazılardan birisi de Amerikalı gazeteci Frank George Carpenter tarafından kaleme alınmış ve Los Angeles Times Gazetesi'nde yayımlanmıştır. Mansfield'de doğan Carpenter, 1877 yılında Wooster Üniversitesi'nden mezun olmuştur. Gazetecilik hayatı Cleveland Leader'de başlamış, 1882 yılında ise Newyok'a taşınıp burada evlenmiştir. Aynı zamanda bir gezgin ve fotoğrafçı olan Carpenter, Dünya'da Türkiye de dâhil birçok yeri gezmiş ve buralar hakkında yazılar yazmıştır. Bu gezilerini kaleme aldığı yaklaşık 40 kitabı ve birçok makalesi bulunmaktadır. Araştırma konusuna dâhil olan makalesi ise 7 Aralık 1895 tarihinde Los Angeles Times Gazetesi'nde yayınlanmıştır. Makalesi o dönemde özellikle II. Abdülhamit'in durumu ile ilgili detaylı bilgiler içermektedir. Carpenter makalesinde 6 yıl önce (1889 yılında) bizzat İstanbul'a geldiğini ifade etmiştir. Padişahı görmeyi çok arzu ederken tesadüfen padişahın Hırka-i Şerif Camisi ziyaretinde bulunma şansı elde etmiş ve onu yakından tanıyanlarla röportajlar yapmıştır. Carpenter yazısında Abdülhamit'in kıyafetinden tutun da atlarına, saraylarına haremine kadar bilgiler vermiştir. Bu verdiği bilgilerin bir kısmını bizzat kendi gözlemlerine dayandırdığı gibi bir kısmını da sultanın etrafında bulunanlardan duyduğu kadarıyla yazabilmiştir. Örneğin sultanın haremi Carpenter'in görmesinin mümkün olmadığı bir yer olmasına rağmen makalesinde bahsettiği harem ile ilgili bilgilerin duyumlara dayandığı söylenebilir.

Bu çalışmada Carpenter'in 1895 yılındaki makalesi incelenip bir yandan Carpenter'in Osmanlı ve II. Abdülhamit hakkında verdiği bilgiler değerlendirilmiş ve elde bulunan verilerle karşılaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Los Angeles Times, II. Abdülhamit, Osmanlı, Frank G. Carpenter

OSMANLI DEVLETİ'NDE HALK SAĞLIĞI KONUSUNA BİR ÖRNEK: ÇÜRÜK UN MESELESİ**Şenay ATAM**

Dr. Öğr. Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

Özet

Osmanlı Devleti halkın et ve ekmek gibi zorunlu tüketim maddelerinin temini ve bunların halka güvenli bir şekilde ulaştırılması maddesine hususiyetle yaklaşmıştır. Bunun için halka ulaştırılan gıda maddeleri sıkı kontrollere tabi tutulmuştur. Özellikle ekmek temel tüketim maddeleri arasında bulunduğu için halka makul fiyatlarla ekmek temini hükümet için hayati önem taşımıştır. Bu nedenle devlet, ekmek imalini kontrol altında tutmuş ve belirlediği standartların uygulanması noktasında olası aksamaların önüne geçebilmek için kanunnameler düzenleyerek uyulması gerekli olan kuralları tespit etmiştir. Bu kanunların uygulanıp uygulanmadığı da görevliler tarafından denetime tabi tutulmuştur. Bazı zamanlarda padişahlar kimliklerini gizleyerek herhangi bir tüccar gibi denetime çıkmışlar ve gördükleri aksaklıklar karşısında gereken cezaları vermişlerdir. Bu cezalar suçun niteliğine göre çok ağır yaptırımları içerebilmektedir. Hatta bazen idama kadar varabildiği durumlar meydana gelmiştir.

Osmanlı Devleti'nde ekmeğin nân-ı aziz, nân-ı harcî, nân-ı has ve nân-ı hasdan gayrı gibi çeşitlerinin olduğu bilinmektedir. Nân-ı aziz, buğday ve diğer hububat unundan yapılan gıda maddesi yani ekmek yerine kullanılır bir tabirdir. Bunun yanı sıra daha düşük kalitede üretilen ekmeğe nân-ı harcî, has un veya ikinci kalitedeki meyane undan yapılan bir ekmeğe çeşidine nân-ı has adı verilmektedir. Bu farklılıklara göre de ekmeklerin fiyatları ve gramajları farklılık göstermektedir. Osmanlı'da üretilen her bir ürün ya da hizmet için resmî makamlar tarafından tespit edilen fiyata narh denilmekteydi. Her bir bölgenin narh listeleri kadının huzurunda âyan, ulemâ ve esnaf temsilcilerinin ittifakı ile belirlenmektedir. Osmanlı Devleti'nde esnaf, imal ettikleri maddelerin kalitesi ve standartları hususunda verilen narhı esas almak zorunda idiler. Pazar ve dolayısıyla da esnaf, muhtesib tarafından denetlenmiştir.

Denetimler esnasında ekmeğin gramajında eksiklik, ya da belirtilen kalitedeki una başka un karıştırılması gibi hususların olduğu tespit edilmiş ve bu konuda kadiya başvurulduğu olmuştur. Konuyla ilgili arşiv belgelerine dayalı çalışmalar mevcuttur. Araştırma konusuna dâhil olan konu ise ekmek üretiminde halk sağlığını ciddi anlamda tehdit edebilecek bir konunun Osmanlı belgelerine yansıyan kısmıdır. Bunlardan biri Selanik Vilayeti'nin Karaferye kazasında, diğeri ise İstanbul'da yaşanmıştır. Bu çalışmada Osmanlı arşivinde bulunan belgelerden yola çıkarak Osmanlı'nın meseleye bakışı ve çözüm yöntemleri ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, ekmek, un, Selanik, İstanbul

**HATAY'IN ANAVATANA KATILMA SÜRECİNDE REYHANLI KAZASI'NIN
SOSYO-EKONOMİK YAPISI (1939-1940)****Ümmügülsüm CANDEĞER**

Dr. Öğr. Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

Özet

İnsanlık tarihinde Antakya çeşitli milletlerin ve dinlerin bir arada yaşadığı bir yer olma özellikleri açısından önemli bir kavşak noktasıdır. Sekiz bin yıllık bir geçmişe sahip olan Antakya İlkçağ'da ve özellikle Roma-Bizans imparatorlukları döneminde Akdeniz havzasının en büyük şehirlerinden biridir. Konum itibarıyla Türkiye'nin Ortadoğu'ya, Ortadoğu'nun da Anadolu'ya, Akdeniz'e ve Avrupa'ya açılan kapısıdır. İslâm öncesi dönemde Antiochia olarak geçen şehrin ismi İslâmî dönemde Antâkiye şekline dönüşerek günümüze ulaşmıştır. Bölgede Romalılar, Sasaniler, Ermeniler, Araplar ve Türkler hâkim olmuştur.

Reyhanlı, Hatay Vilayeti'nin kuzeyinde Kırıkhan ve Hatay'ın merkez kazası Antakya ile sınırdaş olup bölgenin diğer üç tarafı Suriye'nin Kafert, Harim ve Afrin kazalarıyla çevrelenmiştir. Selçuklular zamanından beri yazları Maraş ve civarında, kışları Amik ovası civarında geçiren Reyhanlı Aşireti'nin bölgeye yerleştirilmesiyle kurulmuş olan ilçenin adı başlangıçta yanlış telaffuzdan ötürü Reyhanîye şeklinde anılmıştır. Bölgeye ilk geldiklerinde 12 boy, 40 oymak ve 20000 çadırdan ibaret olan Reyhanlı Aşireti 1845-1846'da Amik Ovası civarında iskâna tabii tutulmuşlardır. Nahiye halinde teşkilatlandırılmış olan Reyhaniye'ye Sarıcalar Cemaati, Tevekkelliler Cemaati, Bahadırlı Cemaati gibi Reyhanlı Türkmen aşiretleri yerleştirilmiştir. Bölgedeki iskân faaliyetleri bölgeye gelen Fırka-ı İslâhiye ordusunun çalışmalarında da konu olmuş ve yüzyılın sonuna kadar devam etmiştir. Reyhanlı Aşireti'nin iskânından sonra gelirlerinin arttığını söylemek de mümkündür.

Bu çalışmada Hatay'ın anavatana katılımı sürecinde bölgede yapılan inceleme ve raporlar ana kaynak olarak kullanılmıştır. Reyhanîye Kazası ile ilgili hazırlanmış olan detaylı raporlarda 1939-1940 yıllarındaki nüfus, sosyal ve ekonomik yapı, eğitim ve sağlık gibi konular üzerinde durulmuştur. Bu çalışma ile Reyhanlı Kazası'nın iskâna tabi tutuluşundan sonraki yüzyıllık serüveni ortaya konup, 20. yüzyılın ortasında bir Türkmen yerleşiminin sosyo-ekonomik dinamikleri gözler önüne serilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fırka-ı İslâhiye, Reyhanîye, Reyhanlı, Hatay

**BURDUR HALKEVİ DERGİSİ'NİN HALK KÜLTÜRÜ AÇISINDAN İNCELENMESİ
(1939–1943)**

Ümmügülsüm CANDEĞER

Dr. Öğr. Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

Özet

Halkevleri Cumhuriyet'in ilk yıllarında halkın bilinçlendirilmesi amacıyla çalışmaya başlamış kurumlar arasındadır. Halkevleri il merkezlerinde kurulmuş olup, genellikle bir dergi çıkarmak vasıtasıyla halkın eğitilmesinde etkili olmuşlardır. Halkevi dergilerinde ilin tarihî, coğrafi özellikleri, ekonomik durumu, folklor ve sağlık ile ilgili bilgiler gibi konularda bölgede kalemi kuvvetli olan kişilerin yazdığı yazılar sayesinde halkın bilinçlendirilmesi ve ilin tanıtılması gibi amaçlara hizmet edilmiştir. Aynı zamanda bu dergilerin çıkarılması illerin kültürel ve sosyal faaliyetleri arasında yer almıştır.

Bu çalışmada Burdur Halkevi Dergisi'nin 1. Sayısından 26. Sayısına kadar olan dergiler incelenmiştir. Dergide bulunan makaleler, şiirler ve tanıtım yazıları gibi her türlü yazı incelenip, özellikle halk kültürü ile ilgili olanlar toplanarak bir tablo hâlinde hazırlanmıştır. Çalışmada tarama modeline dayanan doküman incelemesi, veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. İncelenen makalelerin halk kültürüyle alakalı verdiği mesajlar ve bilgiler tasnif edilmiştir. Sonuç olarak bu çalışmada Burdur Halkevi Dergisi'nin, Cumhuriyet'in ilk yıllarında Burdur'da halkın kültürü ile ilgili faaliyetleri gözler önüne serilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Halkevi dergileri, Burdur Halkevi Dergisi, halk kültürü

**ÇELİŞİK DUYGULU CİNSİYETÇİLİK: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE
BİR ARAŞTIRMA****AMBIVALENT SEXISM: A STUDY ON THE UNIVERSITY STUDENTS****Hande ŞAHİN**

Doç. Dr., Kırıkkale Üniversitesi

Sibel ERKAL

Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi

Özet

Ataerkillik, cinsiyetler arası farklılaşma ve heteroseksüellik olmak üzere üç kaynaktan beslenen cinsiyetçilik, düşmanca ve korumacı öğelerin aynı anda bulunmasından ötürü “çelişik duygulu” bir yapıda kendini göstermektedir. Düşmanca ve korumacı cinsiyetçiliğin söz konusu bir arada olması, bireylerin çelişik duygular içerisinde cinsiyeti algıladığını göstermektedir. Bu araştırmada; üniversite öğrencilerinin çelişik duyguları üzerinde bireysel özelliklerin etkisini incelemek amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Aile ve Tüketici Bilimleri Bölümü’nde öğrenim gören ve araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden 179 öğrenci oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında Glick ve Fiske (1996) tarafından geliştirilip, Uğurlu-Sakallı (2002) tarafından Türkçeye uyarlanan “Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Ölçeği”nden yararlanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde standart sapma, aritmetik ortalama, ikili gruplar için t testi, ikiden daha fazla grup için ise ANOVA kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeğinden alınan puanların genel ortalamasına bakıldığında, öğrencilerin birbirlerine karşı besledikleri çelişik duyguların ortalamasının üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin cinsiyetleri ile çelişik duygulu cinsiyetçilik toplam puanları ve korumacı cinsiyetçilik arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir ($p < 0.05$). Sonuçlar erkek öğrencilerin kızlara göre daha çok düşmanca cinsiyetçilik ve korumacı cinsiyetçilik eğilimlerine sahip olduklarını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik, Düşmanca Cinsiyetçilik, Korumacı Cinsiyetçilik, Üniversite Öğrencisi

Abstract

Sexism fed by three sources, namely patriarchy, gender differentiation and heterosexuality, is manifested in a like contradictory soul ve structure because of the simultaneous presence of hostile and protective elements. The combination of hostile and benevolent sexism shows that individuals perceive gender within contradictory emotions. In this study; it was aimed to examine the effect of individual characteristics on the ambivalent sexism of university students. The sample of the study consisted of 179 students who were studying at Hacettepe University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Family and Consumer Sciences and accepted to participate in the study voluntarily. Data were collected

with “Ambivalent Sexism Inventory” which was developed by Glick and Fiske (1996) and adapted to Turkish by Uğurlu-Sakallı (2002). Standard deviation, arithmetic mean, t test for two groups and ANOVA for more than two groups were used for data analysis. As a result of the research; when we look at the average score of the points taken from the ambivalent sexism inventory, it was found that the contradictory feelings of the students against each other were above the average. There was a significant difference between the gender of the students and the ambivalent sexism total score and the benevolent sexism ($p < 0.05$). The results show that male students have more hostile sexism and benevolent sexism tendencies than girls.

Keywords: Ambivalent Sexism, Hostile Sexism, Benevolent sexism, University Students

**EVLİ ÇİFTLERİN YAŞADIKLARI EKONOMİK GÜÇLÜK İLE EVLİLİK
KALİTELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ****Betül GÜREL**

Dr., Hacettepe Üniversitesi

Zeynep ÇOPUR

Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi

Özet

Bu çalışmada, eş tükenmişliği ve sosyoekonomik değişkenlerle kontrol edildiğinde evli çiftlerin yaşadıkları ekonomik güçlük ile evlilik kaliteleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın verileri 2016 yılında Ankara’da yaşayan farklı sosyo-ekonomik düzeye sahip ve 18 yaş üstü 278 evli çift (556 evli birey) ile görüşülerek elde edilmiştir. Araştırmada, sosyoekonomik verilerin yanı sıra araştırmacılar tarafından Türkiye’de geliştirilerek geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmış olan Evlilik Kalitesi Ölçeği (EKÖ), Hilton ve Devall (1997) tarafından geliştirilen ve araştırmacılar tarafından Türkçe’ye uyarlanan Aile Ekonomik Güçlük Ölçeği (AEGÖ) ve Pines (1996) tarafından geliştirilen ve Çapri (2008) tarafından Türkçe’ye uyarlanan Eş Tükenmişlik Ölçeği (ETÖ) kullanılmıştır. İlk olarak evlilik kalitesi, ekonomik güçlük ve eş tükenmişliği ortalama puanlarının sosyoekonomik değişkenlere göre karşılaştırılması t testi ve Çok Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile yapılmış daha sonra eş tükenmişliği ve sosyoekonomik değişkenlerle kontrol edildiğinde evli çiftlerin yaşadıkları ekonomik güçlük ile evlilik kaliteleri arasındaki ilişki Linear Regresyon Analizi uygulanarak incelenmiştir. Bulgular, oturdukları ev kendilerine ait olan, ailesinde otomobili olan evli çiftlerin evlilik kalitesi diğer gruplara kıyasla daha yüksek bulunmuştur. Genel olarak, ilkokul ve altı ile ortaokul mezunu evli çiftlerin; ortaokul ile lise mezunlarının; üniversite ile lisansüstü mezunlarının evlilik kalitesi bakımından birbirlerine benzer olduğu, bu ikili grupların öğrenim düzeyleri yükseldikçe buna paralel olarak evlilik kalitesinin de yükseldiği, ancak çocuk sayısı arttıkça eşlerin evlilik kalitesinin düştüğü görülmektedir. Gelir sağlayıcı bir işte “çalışan” ile “emekli” olmuş evli çiftlerin gelir sağlayıcı bir işte çalışmayan çiftlere kıyasla evlilik kalitesinin anlamlı olarak daha yüksek olduğu ancak gelir düzeyini “düşük” algılayan evli çiftlerin evlilik kalitesinin, diğer gelir seviyesindeki evli çiftlere kıyasla anlamlı olarak daha düşük olduğu saptanmıştır. Regresyon analizi sonuçlarına göre ekonomik güçlük ve eş tükenmişliği ile evlilik kalitesi arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu saptanmıştır. Bu sonuçlara göre ekonomik güçlük ve eş tükenmişliği arttıkça çiftlerin evlilik kalitesi düşmektedir.

Anahtar kelimeler: Evli bireyler, çiftler, evlilik kalitesi, aile ekonomik güçlüğü, eş tükenmişliği

ERGENLERİN AHLAKİ OLGUNLUK DÜZEYLERİNİN BAZI SOSYODEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Eda Melike BOZKURT

Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Üniversitesi

Ender DURUALP

Doç. Dr., Ankara Üniversitesi

Özet

Araştırma, ortaöğretime devam eden ergenlerin ahlaki olgunluk düzeylerinin cinsiyet, sınıf, anne-baba öğrenim ve çalışma durumu, sosyoekonomik düzey gibi bazı sosyodemografik değişkenler açısından incelenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya kolayda örnekleme yöntemiyle belirlenen Yozgat ili merkez ilçesinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir lisede 2018-2019 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören dokuz, on, 11 ve 12. sınıfa devam eden ergenler dâhil edilmiştir. Bu doğrultuda 182 kız ve 178 erkek olmak üzere toplam 360 ergen örnekleme oluşturmuştur. Araştırmanın verileri “Genel Bilgi Formu” ve Şengün ve Kaya (2007) tarafından geliştirilen “Ahlaki Olgunluk Düzeyi Ölçeği” ile toplanmıştır. Normal dağılım gösteren verilerin analizinde t ve One Way Anova testleri kullanılmıştır. Araştırmaya alınan ergenlerin; %50,6’sının kız olduğu, %50,3’ünün dokuzuncu sınıfa devam ettiği, %45’inin üç ve üzeri kardeşe, %62,8’inin çekirdek aileye, %38,9’unun iyi akademik başarısına sahip olduğu belirlenmiştir. Yapılan analizler sonucunda; kızların, 12. sınıfa devam edenlerin, akademik başarıları pekiyi olanların ahlaki olgunluk düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Ergenlerin ahlaki düşünce, duygu ve davranışlarını geliştirmeye yönelik aile eğitim programlarının gerçekleştirilmesinin ve anne-baba-eğitmcilerin iyi rol modeller olmalarının gerekli ve önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ergen, Ahlaki olgunluk, Sosyodemografik değişkenler

ERGENLERİN AHLAKİ OLGUNLUK DÜZEYLERİNİN İNTERNET KULLANIMLARINA GÖRE İNCELENMESİ

Eda Melike BOZKURT

Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Üniversitesi

Ender DURUALP

Doç. Dr., Ankara Üniversitesi

Özet

Araştırmada, ortaöğretime devam eden ergenlerin ahlaki olgunluk düzeylerinin internet kullanım özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nedensel karşılaştırmalı türdedir. Araştırmanın örneklemini kolayda örnekleme yöntemiyle belirlenen, Yozgat ili merkez ilçesinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir lisenin dokuz, on, 11 ve 12. sınıflarına devam eden, 182 kız ve 178 erkek olmak üzere toplam 360 ergen oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri “Genel Bilgi Formu”, “İnternet Bağımlılığı Ölçeği” ve “Ahlaki Olgunluk Düzeyi Ölçeği” ile toplanmıştır. Verilerin analizinde t, One Way Anova testleri ve Pearson Korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Araştırmaya katılan ergenlerin %50,6’sının kız, %50,3’ünün dokuzuncu sınıf olduğu belirlenmiştir. Yapılan analizler sonucunda; internete okuldan bağlananların, internete hiç girmeyenlerin, internetin ders için yararlı olduğunu düşünenlerin, sınırlamayı anlayışla karşılayanların, yasaklı sitelere girmeyenlerin ahlaki olgunluk düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Ergenlerin internet bağımlılığı ve ahlaki olgunluk düzeyleri arasında negatif yönde bir ilişki olduğu saptanmıştır ($p<0,05$).

Anahtar Kelimeler: Ahlaki olgunluk, Ergen, İnternet, İnternet bağımlılığı

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN EVLİLİKTE KADINA YÖNELİK ŞİDDETE İLİŞKİN TUTUMLARIN BELİRLENMESİ**DETERMINATION OF UNIVERSITY STUDENTS ATTITUDES TOWARD VIOLENCE AGAINST WOMEN IN MARRIAGE****Hande ŞAHİN**

Doç. Dr., Kırıkkale Üniversitesi

Sibel ERKAL

Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi

Özet

Kadına yönelik aile içi şiddet tüm toplumlarda olduğu gibi ülkemizde de kadının toplumsal statü ve rollerinde meydana gelen ilerlemelere rağmen artarak devam eden önemli bir sorundur. Bu çalışmada, geleceğin ailelerini kuracak olan üniversite öğrencilerinin evlilikte kadına yönelik şiddete ilişkin tutumlarının belirlenmesi ve bu tutumların bireysel özelliklerine göre karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Aile ve Tüketici Bilimleri Bölümü'nde öğrenim gören ve araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden 179 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma verileri Uğurlu-Sakallı ve Ulu (2003) tarafından geliştirilen "Evlilikte Kadına Yönelik Şiddete İlişkin Tutumlar Ölçeği" ile toplanmıştır. Toplanan verilerin istatistiksel analizleri için; tanımlayıcı istatistiksel metotlarının (aritmetik ortalama, standart sapma, frekans, yüzdelik) yanı sıra independent samples T-test ve one-way anova LSD test kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; öğrencilerin evlilikte kadına yönelik şiddete ilişkin tutumları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark belirlenmiştir ($p<0.05$). Evlilikte şiddete uğrayan kadının ayrılmasına ilişkin erkek öğrencilerin olumsuz tutumlara sahip olduğu, aynı şekilde erkek öğrencilerin sözel ve fiziksel şiddete toleranslarının daha fazla olduğu, daha önceden duygusal şiddete maruz kalanların ayrılmaya ilişkin tutumlarının ise daha olumlu olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin okudukları sınıf arttıkça sözel şiddete tolerans azalmakta, ayrılmaya ilişkin tutumlar artmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Evlilik, Kadın, Kadına Yönelik Şiddet, Üniversite Öğrencisi**Abstract**

Domestic violence against women is an increasingly important problem in our country, as well as in all societies, despite progress in women's social status and roles. In this study, it was aimed to determine the attitudes of university students who will establish the families of the future toward violence against women in marriage and to compare them according to their individual characteristics. The sample of the study consisted of 179 students who were studying at Hacettepe University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Family and Consumer Sciences and accepted to participate in the study voluntarily. The research data were collected with "The Attitudes Towards Violence Against

Women in Marriage Scale” developed by Uğurlu-Sakallı and Ulu (2003). For statistical analysis of collected data; descriptive statistical methods (arithmetic mean, standard deviation, frequency, percentage) as well as independent samples T-test and one-way anova LSD test were used. As a result of the research; there was a significant difference between the attitudes and gender of the students in the marital violence ($p < 0.05$). It was found that male students had negative attitudes about separation of women who were subjected to violence in marriages, and that male students had more tolerances for verbal and physical violence and that those who had previously been exposed to emotional violence had more positive attitudes towards separation. As the class of students increase, tolerance to verbal violence decreases and attitudes towards separation increase.

Key Words: Marriage, Women, Violence Against Women, University Students

“BİLGE KRAL” VE “MÜSLÜMAN BATI AYDINI” ŞEKLİNDE YARATILMIŞ İMAJLARIN ALİYA İZZETBEGOVIÇ’İN ESERLERİ, KİŞİLİĞİ VE YAŞANTISI ÜZERİNDEN GEÇERLİLİĞİNİN KAVRAMSAL SORUŞTURMASI ÜZERİNE**Yalçın ÇETİN**

Dr. Öğr. Üyesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

İnsan, tarihi yaşayan ve yazan varlıktır. Tarih, bakışımıza göre kimi zaman bir medeniyet ve zenginlik çağı; kimi zaman da insanoğlunun en kötü en vahşi davranışlarının, savaşlarının, soykırımların tarihi olmuştur. İşte bu tebliğimize konu olacak olan düşünen yönetici Aliya İzzetbegoviç 8 Ağustos 1925’te Yugoslavya Krallığı’na bağlı Bosanski Šamac’da doğmuş; 19 Ekim 2003’de bağımsızlığı uğruna kendini adadığı Ülkesi Bosna-Hersek’in başkenti Saraybosna şehrinde ebediyete irtihal etmiştir. Bu bildiriye Aliya’ya verilen bu iki imajdan yola çıkarak, var olan, kendisini bir devlet adamı olarak inşa eden gerçek Aliya’yı konumlandırmak istiyoruz.

Aliya İzzetbegoviç, eserlerinde, yaşantısında, konuşmalarında nasıl bir portre çizmiştir. Aliya, kendine hiç kral demiş midir, denmesine razı olmuş mudur? Aliya’nın aydınlık, felsefi, sentezci fikirlerinin esasını teşkil eden düşünen yanını krallığa mı kurban ediyoruz; yoksa zihnimizdeki kral imajını yumuşaklaştırmak mı istiyoruz? “Bilge Kral” söyleminin Aliya’ya ve onun mütevazı insan ruhlu yöneticiliğine, mirasına olumsuz etkileri olduğunu ifade etmek istiyorum. Ayrıca onu “Müslüman Batı Aydını(Düşünürü)” imajı ile nitelemenin de benzer sakıncaları olduğunu ifade edebiliriz. Aliya, hem doğuyu hem batıyı eleştirmiştir. İnsanın manevi gücü olarak gördüğü ruhunun dışı vurumu olan ahlakı doğuya hasretmiştir. Batıyı da tekniğin maddi inşacı yönü olarak, akılsal anlamda düşünmüştür. Üçüncü yol anlamına gelen sentezinde saf akıllı deruni doğu sezgisine katarak, özgüvenli, inançlı, mücadeleci bir insan tipolojisi çizmiştir. Dolayısıyla Aliya’yı bütünüyle Batı düşünürü saymak da sakıncalar içermektedir. Coğrafya’yı bile doğu/batı diye ayırmanın zorlukları tartışılırken; düşünceyi tam olarak doğu/batı diye ayırmak daha problemlidir. Bu imaj Aliya’nın sentezci yaklaşımını tam olarak yansıtmamaktadır. Aliya’nın Müslümanlığa bakışındaki özcü yaklaşım dikkate alınmalı, onun sentezciliği gözden uzak tutulmamalıdır.

Kısaca Aliya özelinde bir lidere, yazara, ilim insanına hitabi anlamda bir sıfat, niteleyici verirken dikkat edilmelidir. Yayın dünyası ve akademi çevrelerindeki bazı kalem erbaplarının yanlış(düşünülmeden) verilmiş sıfatları kullanarak ilerlemeleri hatalı, eksik çıktılara yol açabilmektedir. Çünkü zarfın güzelliği, mektubu manalı kılmaz; mektubun kusurunu da zarf kapatamaz. Sonuç olarak bu bildirimizde Aliya’yı gerçekliği ile vermeye, anlatmaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Aliya İzzetbegoviç, Düşünen Yönetici, Bosna, İnsan, İmaj

**ALİYA İZZETBEGOVİÇ'İN FİKİR PERSPEKTİFİNDE KAVRAMLAR ARASI
DÜALİZMİN DEĞERİ ÜZERİNE****Yalçın ÇETİN**

Dr. Öğr. Üyesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Hakkında aynı zamanda birbirine zıt iki hakikat bulunan yegâne konu insandır diyen Aliya İzzetbegoviç'te adeta kavramlar arası birinden diğerine yolculuk vardır. Aliya, düşüncelerini sentezci bir tarzda vermeye çalışarak, insanı gayesel bir sosyo-zihinsel tekâmüle davet etmektedir. Aliya, içinde doğduğu bölgenin çok kültürlülüğünden ve elbette ki kendi kişisel yaşantı, algı ve okumalarından yola çıkarak düalist temelde yükselen duygusal akılcılığı seçmiş gibidir. Bu bildiri de Aliya'nın eserlerinden yola çıkarak ondaki kavram çiftlerini ve bu kavramlardan sentezleyerek ulaştığı üçüncü yol anlamına gelebilecek fikri çıkarımlarını temellendirerek vermeye çalışacağız.

Aliya'nın fikir perspektifini oluşturan kavramlara genel olarak baktığımızda: başta doğu/batı; maddi/manevi, akli-duygu(duyu-sezgi), din/bilim, kültür/uygarlık, öz/şekil, savaş/barış ve kader/tarih gibi kavram çiftlerinin analiz edilmesi ve bu değerlendirme sonucunda insanlığı, bilimi, savaşı, tarihi farklı bir bakışla yeniden görme, belki de yeniden inşa etme anlayışını görmekteyiz. Aliya'nın çıkarımlarının kalıcı olmasının ve fikirlerinin onu bir bilgeye, düşünen lidere dönüştürmesinin temelinde kavramlar arası bu düalizmi görmesi, kullanması yatmaktadır. Elbette Aliya, başta ülkesi için mücadele veren, önderlik eden, fikirleri ve inancı uğruna hapis yatan, sonra seçimle iş başına gelen bir insandır. Ancak onun siyasi gücünün, mücadelecilik yönünün temelinde kendine göre okuduğu, analiz ettiği, zihinsel pişirmeden geçirip yazdığı eserlerde görülen ciddi bir kavramsal düalizm vardır. Bu kavramlara çift yönlü bakış Aliya'nın eserlerinin bütününde görülebilir.

Sonuç olarak Aliya, kendi algısıyla, bilimsel temelde batıyı da doğuyu da analiz etmiştir. Bu analizlerini yaparken tek bir kavrama da iki yönden bakmasını bilmiştir. İslam'a yaşantı ve onu anlama anlamında özcü yaklaşımı savunmuş; şekli yaklaşımı eleştirmiştir. Aklın yetersizliğini, duyguların körlüğünü ifade ederek; adeta insanı inancın akıl ve sezgi temelinde yaşantılanacağı pratik erdemli yaşamı savunmuştur. Aliya, insanda çift kutuplu (iyilik/kötülük) bir duygu durumunun olduğunu belirtir. Ona göre insan daha çok kötüye meyillidir. Hoşgörü tabii bir davranış değildir; acilen öğrenilmesi gereken şeydir. Bu bakımdan Aliya'nın bu düalist kavramsallaştırmaları, onun ahlak, adalet, insan, inanç, bilim, tekâmül gibi konularda ki görüşlerini anlamak, açıklamak ve özümsemesi, uygulanması için değerlidir.

Anahtar Kelimeler: Aliya İzzetbegoviç, Düalizm, Doğu, Batı, Din, Bilim

**ДОСТОПРИМЕЧАТЕЛЬНОСТИ ИСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО
ЗАПОВЕДНИКА «ХИСОР»****Сафаров Хусейн**

Российско-Таджикский (славянский) университет

Аннотация

Гиссар или тадж. Хисор – населенный пункт находящийся несколько западнее центральной части страны, в 20 км от столицы республики - города Душанбе, в самом центре густонаселенной Гиссарской долины.

Вообще Гиссарский район со всех сторон окружен достаточно высокими горами: с севера Гиссарским хребтом, прилегающие вершины которого в этой части достигают 4300 метров над уровнем моря; на юге - Газималикскими горами, на юго-западе - отрогами Бабатага. Поэтому климат здесь резко континентальный до умеренного, характеризующийся холодными, снежными зимами и жарким, засушливым летом. Однако, протекающие по территории городка, река Ханака и Большой Гиссарский канал немного смягчают погодные условия.

Территория Гиссара составляет 9,6 кв. км, население - 23 тыс. человек. В 1993 году Постановлением Верховного Совета Республики Таджикистан, Гиссару был присвоен статус города, однако в 2005 г. его снова преобразовали в поселок.

Сквозь Гиссар проходят автомобильная и железнодорожная трассы межгосударственного значения, в 30 км от поселка расположен международный аэропорт Душанбе.

Достоверно известно, что места эти были заселены ещё в каменном веке, значительно позднее территория плодородной долины входила в состав древнейших государств, таких как Бактрия, Греко-Бактрийское и Кушанское царства.

Однако самоназвание «Гиссар» или «Хисор» становится известным лишь в XI веке, когда поселение стало центром практически самостоятельной части государства Саманидов. Здесь размещались регулярные войска, развивались торговля и ремесла, наука и культура.

До 1920 года Гиссар был административным центром Бухарского Эмирата, но после революции постепенно обезлюдел и прекратил свое существование как город.

Современный, новый Гиссар возник поблизости, в 4-5 км от старого, некогда процветавшего города, от которого остался огромный искусственный холм старой крепости и архитектурный ансамбль из нескольких исторических памятников, датирующихся разными эпохами. Монументальные строения, составляющие ансамбль, сгруппированы вокруг площади, которая возникла у юго-восточной стены крепости, со стороны ее главных ворот. Сегодня от застройки этой огромной территории

сохранились лишь сами ворота, да два медресе, именуемые - Нав (новое) и Кухна (старое). Немного далее к северо-востоку видны купола мавзолея Махдуми Аъзам, еще дальше, за зеленью садов спрятались каменные исполины: мечеть Сангин, Караван-сарай, Тахорат-хона, а так же лобное место и старинные гончарные печи.

Сегодня все это - Гиссарский историко-культурный заповедник – «Хисор», объединивший археологические, архитектурные и исторические памятники разных эпох, рассеянные на территории почти в 100 гектар.

Ключевые Слова: Историко-культурный заповедник, исторические памятники, Хисор

**JAMES JOYCE’UN ESERLERİNDE KÜLTÜRE, SANATA VE ZAMANA DAİR
FELSEFİ BİR İNCELEME**

Şule GECE

Dr. Öğr. Üyesi, Kırıkkale Üniversitesi

Özet

James Joyce 20.yüzyılın en tanınmış İrlandalı edebiyatçılarından biridir. Kendi döneminde özellikle bilinç akışı tekniği ile yazdığı romanları, sanatçının farklı bir zaman akışı içinde hareket halinde, eserlerine yorumundan ziyade özgün tasvirler ve kahramanların bakış açılarıyla zenginleştirilmiş bir dünyanın ve hayal gücünün kapılarını açan bir bakış açısı sunmuştur. Modern insana kendi yaşamının sıradanlığını ortadan kaldıracak varoluşsal ve derin anlamlarla yüklü sorularla varoluşunu keşfedebilme imkanı tanıyan Joyce, yapıtlarında kendi ülkesini, ülkesinin kültüre ve sanata bakışını,ahlaki değerlerini olumlu ve olumsuz yanlarıyla en açık şekilde özgün bir bakış açısıyla değerlendirebilme olanağını sunmuştur. Sanatçının kişiliğinin insanlara kurtarıcı bir bakış açısı sağladığını, onların sıradanlıklar içindeki zenginliği görebilmeye davet ettiğini bu anlamda dünyayı ve insanı zenginleştirdiğini düşünen James Joyce, zaman kavramını da, giderek niteliksizleşen insan yaşamında niteliği aramak için bir nicelik değil,nitelik haline dönüştürmüştür.

Anahtar Kelimeler: James Joyce, Bilinç akışı, Ulyses, Felsefe, Zaman

ÇEVRESEL SAVURGANLIK**ENVIRONMENTAL EXTRAVAGANCE****Şafak KAYPAK**

Doç. Dr., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, çevresel savurganlık olgusuna odaklanmakta ve bunun doğaya yansıma şeklini incelemektedir. Son yıllarda dünyamız, doğal çevrenin hızla zarar gördüğü bir dönemi yaşamaktadır. Neden diye sorduğumuzda, neden olarak karşımıza insanoğlu çıkmaktadır. Doğa içinde yaşanan bir ortamdan ziyade sınırsızca kullanılacak bir kaynak olarak görülmüştür. İnsan topluluklar halinde yaşar. Düşünme, inanma ve sevmeye yetenekleriyle donatılmıştır. Yaşamın kurallarını, sevmeyi, saymayı, görgüyü, birlikte iş yapmayı toplumdan öğreniriz. İnsan ile doğal çevre arasındaki ilişkinin uyum içinde olmasında, insanın doğayı bilmesinin yanı sıra sürekli çalışmasının da büyük rolü vardır. İnsan, yaşamını en uygun şekilde devam ettirebilmek için diğer canlıların yaptıklarını yapar, yani doğal çevreden yararlanır. Gereksinimlerini karşılamak için doğayı kullanarak ekonomik faaliyetlerde bulunur. Doğa insana aslında işlenmemiş olanaklarla donatılmış bir çevre vermektedir. Bu genel ortamda insan kendisine özgü çevreler oluşturmuştur. Yapay çevre adı verilebilecek olan bu çevre, insanın kendisinin eseri ve başarılarının bir sonucu olarak görülür.

Çevre savurganlığı, adı üstünde yaşadığımız çevrenin savurgan ve hoyratça kullanılmasıdır. Sakınarak, özenerek, idareli kullanmak yerine neredeyse kökünü ortadan kaldırır bir şekilde zarar verircesine ve zalimce olmaktadır. Çevre savurganlığı çevreye saygı duymamak ve onu idareli kullanmamaktır. İnsan bunu hem doğal, hem de yapay çevresine yapmaktadır. Savurganlığın diğer adı da israftır. İnsanın doğal çevresine yönelik savurganlığı, doğaya sahip olduğunu düşünmekten kaynaklanmaktadır. İnsan gereksinimleri gittikçe artmış ve çeşitlenmiştir. Hem gereksinim artışı, hem de teknolojik gelişmeler doğal kaynakların çok fazla kullanılmasını beraberinde getirmiştir. İnsanın faaliyetleri, doğanın kendini yenileyemeden kullanılmasına yol açmıştır. Yapay çevresini sürdürülebilir olmadan ve yarınları gözetmeden kullanmaktadır. Doğadan yararlanma ve doğal çevre ile ilişkiler açısından baktığımızda insan bir mürşif olarak karşımıza çıkmaktadır. Doğa bizim hizmetkârımız değildir. İnsan doğanın sınırlarının olduğunu, bozulabileceğini bundan kendisinin de zarar görebileceğini hiç düşünmemiştir. Her savurganca kullanılan şey gibi çevresel kaynakların da sonuna gelinmiştir. İçinde bulunduğumuz çevrenin de yaşama hakkı olduğu ve sürdürülebilir bir anlayışla bakılması gerektiği geç olsa da anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Savurganlık, Çevre, İnsan, Doğa, Çevresel Savurganlık**Abstract**

This study focuses on the environmental extravagance phenomenon and examines the nature of its reflection. In recent years, our world is experiencing a period in which the natural

environment is rapidly damaged. When we ask why, we are seen as human beings. It is seen as a resource that will be used without limit in nature. Human beings live in communities. It is equipped with thinking, believing and loving abilities. We learn the rules of life, love, counting, seeing, and doing business together. The harmony between the human and the natural environment, in addition to knowing the nature of human beings, as well as continuous work has a great role. Human beings do what other creatures do in order to maintain their lives in the most appropriate way, meaning they benefit from the natural environment. To meet the needs of the nature by using economic activities. Nature gives the human an environment which is actually equipped with unprocessed possibilities. In this general ambient people have created their own environments. This environment, which can be called artificial environment, is seen as a result of the works and works of the man himself.

Environmental wastefulness is the wasteful and rough use of the environment on which we live. Instead of using sparingly and sparingly, it is almost irreverent and in some way damaging and cruel. Environmental wasting is not to respect the environment and not to use it sparingly. Man does this to both natural and artificial environment. The other name of the extravagance is waste. Man's extravagance towards his natural environment comes from thinking that he has nature. Human needs have increased and diversified. Both the increase in requirements and the technological developments have led to the excessive use of natural resources. Human activities have led to the use of nature without self-renewal. Artificial environment without being sustainable and without using the future. When we look at natural environment, human are seen as a wasteful. Nature is not our servant. He never thought that human nature had its limits and that it could be damaged. The environmental resources, like anything wasted, have come to an end. It is understood that the environment we live in has the right to live and that it should be considered with a sustainable understanding.

Key Words: Extravagance, Environment, Human, Nature, Environmental Extravagance

“KENTİN DİLİ” VE MEKÂNA YANSIMASI

“THE LANGUAGE OF CITY” AND ITS REFLECTION TO SPACE

Şafak KAYPAK

Doç. Dr., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, kentin dilinin mekâna yansıma şeklini incelemeyi amaçlamaktadır. Dil, duygu ve düşünceleri aktarmada kullanılan bir iletişim aracıdır. Biyolojik veya sosyo-kültürel nitelikte olabilir. İnsan nüfusunun büyük bir kısmı kentlerde yaşamaktadır. Kentin de bir dili; kendini anlatım veya tanıtım şekli vardır. *Kentin dili*, kentin kendini ifade şeklidir. Kentin dili, bir kentsel çevrenin kendini bize hangi görüntülerde sunduğudur. Bu, insan-mekân bütünüdür. Birlikte oluşturdukları ortak bir dildir. Kentler mekân üzerine yerleşirler, zamanı arkalarına alırlar. Bulunulan yer olarak tanımlanan mekân, insanı çevreden belli bir ölçüde ayıran ve içinde yaşam etkinliklerini sürdürmesine elverişli, hava, toprak ve sudan oluşan çevredir. Mekân ister yer, konum, alan içeriğinde olsun, hem fiziksel hem de algısaldir. Yaşadığımız ve çalıştığımız yer olarak mekân, maddesel yani fiziksel olduğundan duyu organlarımızla doğrudan algılayabildiğimiz somut bir gerçekliktir. Genellikle önemi ve iletişimsel değeri çoğu kez farkına varılmaz. Oysa ilişki ortamını oluşturan temel etkenlerdendir.

Her kent kendi dinamikleriyle kendine has doğal ve yapay özelliklere sahip olur. Kentteki üretim ilişkileri ve mekânın örgütlenme-dağılım biçimi aracılığıyla bu dili kullanarak kendini ortaya koyar. Mekânın fizik özellikleri ve düzenlenişi insanlarla ilişkilerimiz üzerinde etkilidir. Çevre koşulları ise, insanı etkileyen tüm dış etkenlerdir. Bu yapılar insanların yaşama biçimini ve kültürünü doğrudan yansıtır. Günümüzde kentler, büyük bir hızla yeşilin az olduğu beton diyarlarına dönmekte, her yer yapılarla kaplanmaktadır. Kent çirkin görüntüler sunmakta; çirkinim, bakımsızım, sahipsizim demektedir. Kentlerin kendilerini anlatacak özgün bir yanları kalmamaktadır. Kentlerde ekilecek biçilecek toprak, hareket edecek alan kalmamakta; sadece bugünkü yaşamı değil geleceğimizi de etkiler hale gelmektedir. Kısaca, kent, insanın hizmetinde sadece bir madde ve nesne olarak algılanmaktadır. Bu dile kayıtsız kalmak, kent yönetimleri için birlikte öğrenme sürecinden, tek taraflı öğrenme sürecine düşmek sonucunu doğurur. Birlikte öğrenme demokratik değerlere daha uygun iken, tek taraflı öğrenme otoriter değerlere geçit verir. Bu bağlamda, sürdürülebilir kentler hayal olmasın diyorsak; bireysellikten çıkarak, kenti ve kıyıyla olaylara bütüncül bir bakış açısı ile bakmak zorunluluğu doğmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kent, Çevre, Dil, Kentin Dili, Mekân**Abstract**

This study aims to examine the reflection of the language of the city. Language is a communication tool used to convey emotions and thoughts. It may be of biological or socio-cultural nature. A large part of the human population lives in cities. A language of the “city”;

self-expression or publicity. The language of the city is the expression of the city itself. The language of the city is what an urban environment presents itself to us. This is a common language created by the human-space community. Cities settle on space, they take time behind them. The place, which is defined as the place where it is located, separates the human from the environment to a certain extent and it is the environment consisting of air, soil and water which is suitable for the continuation of life activities. The space is both physical and perceptual, whether in space, location or area content. The space, where we live and work, is a concrete reality in which we can perceive directly with our sense organs because it is material or physical. Usually the importance and the communicative value are often unnoticed. Yet the main factors that constitute the relationship environment.

Each city has its own natural and artificial characteristics. It demonstrates itself by using this language through the relations of production in the city and the form of organization and distribution of space. The physical characteristics and arrangement of the space affect our relations with people. Environmental conditions are all external factors that affect people. These structures directly reflect the way people live and culture. Nowadays, cities are rapidly turning to concrete lands where green is scarce and covered with structures. The city offers ugly images; 'I'm ugly', I'm neglected, I mean without owners. Cities do not have any unique aspects to tell themselves. Land to be planted in the city, there is no space to move; it not only affects our lives but also our future. In short, the city is perceived only as a matter and object in the service of human beings. To be indifferent to this language results in a unilateral learning process from the process of learning together for urban governments. While learning together is more suitable for democratic values, unilateral learning gives passage to authoritarian values. In this context, if we say that sustainable cities are not imagined; it is necessary to look at the events with a holistic point of view.

Key Words: City, Environment, Language, Language of City, Space

AMİK GÖLÜ'NÜN KURUTULMASININ İKTİSADİ ve İDARİ ETKİLERİ**Ali BİRVURAL**

Öğr. Gör., Mustafa Kemal Üniversitesi

Mehmet TAMER

Öğr. Gör., Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Türkiye'nin uluslararası öneme sahip sulak alanlarından bazıları Ramsar Sözleşmesi kapsamında koruma altındadır. Amik Gölü de kurutulmamış olsaydı kapladığı alan ve diğer özellikleri ile Ramsar Sözleşmesi kapsamında korunacak alanlardan biridir. Amik Gölü, sivrisineek kontrolü, sel baskınlarını önlemek ve temel olarak tarımsal arazi oluşturmak amacıyla 1970'lerde kurutulmaya başlanmıştır. Amik Gölü, çevresindeki bataklıklarla beraber 220 km² alanı kaplamakta iken, açılmaya başlayan drenaj kanallarından sonra 1980'li yıllarda tamamen kurutulmuş ve göl ovanın bir devamı karakteri kazanmıştır. Ova topraklarında tuzlanma her sene artan boyutlarda devam etmekte ve buna bağlı olarak da verim her geçen yıl biraz daha düşmektedir. Çünkü, dışa akıntısı olmayan ovada yer altına sızan sular, jeolojik formasyonlar içinde bulunan jips adeselerini eriterek yeraltı sularının tuzlulaşmasına yol açmakta, tarım alanlarında kullanılan bu sular ise toprakların çoraklaşmasına neden olmaktadır. Gerekli tedbirlerin alınmaması durumunda tuzluluğun ciddi boyutlara ulaşacağı tahmin edilmektedir. Amik Ovası, Hatay'da batısı, güneyi ve doğusu Amanos Dağı ile çevrilirken ve Amik Gölü de, ovanın tam ortasında yer almaktaydı. Amik "Göl" olarak anılmasına rağmen, tatlı suları, kamışlı yapısı ve Avrupa'dan Afrika'ya göç eden kuşlarıyla aslında sulak alan olarak da kabul edilebilmekteydi. Tüm bunların dışında bölgede ciddi bir balıkçılık, avcılık faaliyetlerine imkan sağlarken, tarımda da başta manda olmak üzere büyükbaş hayvancılığa imkan sağlıyor ve yüksek katma değer oluşturmuyordu.

Göl alanında kurutmadan sonra yapılan tarım faaliyetleri, taban suyunun azalmasına ve tuzlanmaya yol açınca alınan tarım ürünlerinin verimi düşmüştür. Periyodik olarak tekrarlanan yağışlı dönemlerde yeniden eski alanına kavuşan göl hem gölün ortasına yapılan havaalanını hem yeni oluşturulan idari birimleri hem de tarım alanlarını tehdit etmektedir. Amik Gölü'nün yokluğu, beraberinde son derece önemli sorunları getirmiştir; Göçmen kuşların konaklama ve kuluççaya yatma yerinin yok edilmesi, oradaki vegetasyonu olumsuz yönde etkilemesi, balıkçılıkla geçinen halkın ekonomisine olumsuz katkıda bulunması, tarımsal amaçlı kullanılması düşünülen göl çanağının havaalanı gibi yapılaşmaya açılması, tarım alanlarından eskisi gibi verim alınmaması gibi sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bu tür sorunların giderilmesi, alanın ancak sürdürülebilir kullanımının sağlanması ile mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Hatay, Amik Gölü, Tarım Alanı, Verimlilik

ULUSLARARASI GÖÇ KURAMLARI ÜZERİNE BİR ANALİZ**Mehmet TAMER**

Öğr. Gör., Mustafa Kemal Üniversitesi

Ali BİRVURAL

Öğr. Gör., Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Göç tarihsel olarak oldukça eski ancak gerçekleşmesi ve etkileri açısından oldukça güncel bir olaydır. Göç olayı dar anlamda bir yer değiştirme hareketi olarak tanımlanabilir. Bu yer değiştirme hareketi farklı şekillerde meydana gelmektedir. Bazen aynı coğrafya içinde yaşanırken, bazen de farklı coğrafyalara yönelik gerçekleşebilir. Günümüzde dünyanın her kıtasında bir şekilde veya nedenle göç eylemi oluşmaktadır. Ekonomik, siyasal ve kültürel sebepler, göçün meydana gelme nedenleri arasındadır. Farklı bir pencereden göç sürecine bakacak olursak, bir sosyolojik olgu olan göç, gerçekleşen bölgeleri de önemli ölçüde etkilemektedir.

Son dönemlerde Ortadoğu olarak adlandırılan coğrafya başta olmak üzere dünyanın hemen hemen her noktasında göç eylemi ile karşı karşıya kalınmaktadır. Bu durum beraberinde birtakım problemleri de getirmektedir. Güvenlik ve ekonomik kaygılar başta olmak üzere toplumlar önemli bir sınavdan geçmektedir. Bu anlamda geçmişten günümüze göçün nedenleri başta olmak üzere göç ile ilgili çeşitli değerlendirmeler, çalışmalar ve analizler yapıldığı bir gerçektir. Göç konusunda makro ve mikro anlamda göç kuramları, yeni ekonomi kuramı başta olmak üzere bir takım çalışmalar yapılmıştır. Bunlarla beraber ikiye bölünmüş emek piyasası kuramı, merkez çevre göç kuramı, göçmen ilişkiler ağı kuramı ve göç sistemleri kuramı adı altında uluslararası boyutta siyasal, ekonomik ve sosyolojik boyutta değerlendirmeler yapılmıştır. Her kuram göç olayının gerçekleşme nedenini, bölgeye etkilerini ve sonraki süreçteki olası durumlar üzerine değerlendirmeler yapmaktadır. Bu kuramlar göç sürecini anlamada, tespitinde bulunmada ve ilerisi için öneriler bulunma noktasında oldukça değerlidir.

Bu çalışmada uluslararası boyutta ele alınan göç sürecine kuramlar beraberinde analiz yapılacaktır. Kuramın ortaya konulmasındaki temel sebebin ve bununla ilgili örnek uygulamalar belirtilecektir. İlk olarak bazı kavramlara yer verilecek, ardından göçün nedenleri belirtilerek uluslararası göç kuramları üzerine karşılaştırmalı bir analiz yapılacaktır. Genel bir değerlendirme yapılarak çalışma sonlandırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Kuram, Analiz, Uluslararası Göç Kuramları

**GÖÇ SÜRECİNİ TÜRKİYE'DE YÖNETEN MERKEZİ KURUM: GÖÇ İDARESİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ****Mehmet TAMER**

Öğr. Gör., Mustafa Kemal Üniversitesi

Ali BİRVURAL

Öğr. Gör., Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Son yılların en önemli siyasal ve sosyolojik bir olayıdır göç. Göç bir ülkede tüm kurumları, kuruluşları, insanları ve insan ilişkilerini ciddi şekilde etkilemektedir. Bir yer değiştirme hareketi olarak tanımlansa bile aslında o kadar basit bir olay değildir. Gerçekleşen bölgelere en büyük etkisi ekonomik alandadır. Ardından güvenlik, sağlık ve sosyo/kültürel alanlar etkilenmektedir. İç veya Dış göç şeklinde meydana gelen bu olgu aslında zorunlu veya gönüllü olarak gerçekleşmesi açısından değerlendirilmelidir. Çünkü zorunlu olarak gerçekleşiyor ise (iç karışıklık, siyasal baskı ve diktatör yönetimler) beraberinde bir önemli senaryolar veya dramlar ortaya çıkmaktadır.

Türkiye son yıllarda göç sürecinden etkilenen en önemli bir ülke konumundadır. Suriye başta olmak üzere Ortadoğu'daki bazı bölgelerde meydana gelen olaylar bu coğrafyaya sınır komşusu olan Türkiye'yi önemli ölçüde etkilemektedir. Özellikle Suriye'deki olaylar sonucunda üç milyondan fazla Suriyeli vatandaş Türkiye'ye sığınmıştır. Bu sayı ciddi bir rakamdır ve ülkeyi önemli ölçüde etkilemiştir. Bu kadar yoğun bir sığınmacı ile karşı karşıya kalan Türkiye bu süreci doğru yönetebilmek için önemli adımlar atmıştır. Merkezi bir örgütlemeye önem verilmiş ve İçişleri Bakanlığı bünyesinde Göç İdaresi Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Ardından bu müdürlüğün taşra teşkilatlanmasına gidilmiştir. Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, 04/04/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu ile kurulmuştur. 6458 sayılı Kanunun 103 üncü maddesi Genel Müdürlüğün kuruluşunu düzenlemektedir. Söz konusu Kanun, 11/04/2013 tarihli ve 28615 sayılı Resmi Gazete de yayımlanmış ve aynı gün Göç İdaresi Genel Müdürlüğü faaliyete geçmiştir. 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu 106'ncı maddesinin 1'inci fıkrasına göre; Genel Müdürlük; merkez, taşra, yurtdışı teşkilatından oluşur.

Kanunun 109'uncu maddesine göre Genel Müdürlük, ilgili mevzuat yükümleri çerçevesinde taşra teşkilatı kurmaya yetkilidir. Bu kapsamda Taşra Teşkilatı Yönetmeliği 28821 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır ve her ilde kurulmuştur.

Bu çalışmada Türkiye'deki göç sürecini doğru yönetmek amacıyla kurulan Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün yapmış olduğu bazı önemli çalışmalara yere verilecek, ayrıca merkezi, taşra ve yurt dışı teşkilatlanması üzerinde durulacaktır. Çalışma genel bir değerlendirme ile son bulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Türkiye, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü

MERKANTİLİST İKTİSAT ve KAMU YÖNETİMİ**Ali BİRVURAL**

Öğr. Gör., Mustafa Kemal Üniversitesi

Mehmet TAMER

Öğr. Gör., Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Merkantilizm devletin zenginliğini, ülkeye değerli maden girişine bağlayan iktisadi doktrindir. Batı Avrupa'da on beşinci yüzyıldan 18. yüzyıla kadar yaygın olan bu anlayışa göre, bir ülkenin güçlenmesi ve itibar kazanması altın ve gümüşün fazlalığına bağlıdır. Merkantilistlere göre kalkınma, ithalatın az, ihracatın çok olmasıyla mümkündür. Bu sayede ülkeye giren maldan daha fazlası ihraç edilerek değerli maden miktarı artırılabilir. İktisat siyasetini devletlerin gelişmesi açısından ele almaktadır. Ticaret yoluyla altın-gümüş miktarının artırılabilceğini ileri sürmüşlerdir. Bunlar, devletin elinde toplanıp devletçe saklanmalı, devlet ticareti geliştirmek için her türlü tedbiri almalıdır.

Merkantilist düşünürler, ülke içinde ticareti sınırlayıcı engellerin kaldırılmasını savunmuşlardır. Onlara göre, ülkenin içinde iç ticaret serbestçe yapılmalıdır. Dış ticarete gelince devlet ödemeler dengesinin lehte bir gelişme göstermesi, altın, gümüş gibi kıymetli malların ülkeye akışını hızlandırması için gereken önlemleri alarak sıkı bir gümrük denetimi mekanizması kurulmalıdır. Merkantilist düşüncenin etkisi altında kurumlaşan Ticari Kapitalizm etkin olduğu Batı Avrupa ülkelerinde, Milliyetçi bir iktisadi politika uygulanmıştır. Bir ülkenin başka ülkelerle ilişkilerinde güçlü olması, dış pazarı koruma ve yeni pazarlar kazanması için gerekli görülüyordu. Milletten gücünü temsil eden devletin güçlü olması, merkantilistlerin savundukları konulardan biriydi. Devletin gücü, sahip olduğu nüfusunun fazlalığına, güçlü bir ordu ve donanmaya bağlı olduğu gibi, ülkenin sahip olduğu kıymetli maden miktarına bağlıydı. Batı Avrupa'da XV. yüzyılın ikinci yarısından, XVIII. yüzyılın ortasına kadar devam eden ve Batının iktisat politikasının dayandığı temel ilkeler içeren Merkantilist düşüncenin oluşturduğu merkantilizm bir sistem olup olmadığı tartışmalıdır. Bazı düşünürler, merkantilist düşüncenin temel ilkeleri arasında bir sistemi oluşturmaya yetecek ölçüde düzgün ilişkilerin bulunmadığını ileri sürmektedirler. Daha çok ticaretle uğraşanların günlük sorunlarını çözmek için geliştirdikleri önlemlerdir. Bu nedenle de bu düşüncelerin oluşturduğu merkantilizm ayrı bir iktisadi sistem olarak değerlendirilmekle birlikte onu kamu yönetimi ile ilişkilendirmek gerekecektir.

Merkantilizm sistemi, 18. yy. sonları ve 19.yy.'ın başlarında bireyci laissez faire'ci kapitalist teoriler yerini alana kadar uluslararası ekonomiyi yönlendirmiştir. Bu dönemlerde istenilen korumacı devlet politikalarının ve iktisadi düzenlemelerinin mevcut çalışmada incelenmesi amaçlanmıştır. Devletlerin bu düzeni korumak için adli ve kolluk kuvvetleri de en ön safhada olması gerektiğinden iktisadi yapıya eklenenecektir.

Anahtar Kelimeler: Merkantilizm, İktisadi Teoriler, Kamu Yönetimi, Ticaret

UKRAINIAN HEALTH CARE SYSTEM

Piotr ROMANIUK

School of Public Health, Department of Health Policy, Medical University of
Silesia in Katowice

Tetyana SEMIGINA

Academy of Labour, Social Relations and Tourism

Abstract

Background. Ukraine, one of the largest states formed on the rubble of the Soviet Union, is widely perceived as a country that has lost its opportunities. Being devastated by corruption, it shows incapable to modernize and enter the economic path of sustainable growth. Similarly in the health care system no deeper reform efforts have been taken in the entire post-soviet period, leaving the system in bonds of ineffective solutions taken out of the Soviet era.

Main body. The recent geopolitical and economic crisis seem to favor the introduction of radical solutions that might lead to a rapid change in the organizational paradigm of the economic system, as well as in health care in Ukraine. In this paper we aim to highlight the key features of the ongoing health reform in Ukraine, identify basic challenges for it, and assess rationality and feasibility of the reform. We found that the projected scope and schedule of changes in the Ukrainian health system give promising prognosis regarding its final effect.

Conclusions. The final success of health reform in Ukraine is dependent on a number of factors, including the financial foundation arising of economic stability of the country, balance assurance between public and private spending for health and ability to eliminate the long-lasting practices, particularly when they are connected with activities of lobbying groups occupying particular positions in the health system. A consequence of actions taken by the political decision-makers in the longer perspective are also to highly determine the reform's chances for success.

Key Words: Ukraine, Health reform, Health system, Health transition

CHICAGO OKULU PERSPEKTİFİNDEN KENT VE SUÇ İLİŞKİSİ
RELATIONSHIP BETWEEN THE CITY AND THE CRIME FROM PERSPECTIVE
OF CHICAGO SCHOOL

Şafak KAYPAK

Doç. Dr., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Ahmet GÜNDÜZ

Doktora Öğrencisi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Max Weber'in deyimiyle Antik Çağların tam kentlisi, ancak bir yarı köylü iken İkinci Kent Devrimi olarak kabul edilen Sanayi Devrimi kente dair bütün konseptlere farklı bir kapsam kazandırmıştır. İtici, iletici, çekici ve siyasal unsurlar olarak incelenen etmenler vasıtasıyla kırsaldan kente doğru başlayan göçler devasa boyutlara ulaşmıştır. Öncelikle, ekonomik ve sosyal koşullarıyla büyük bir dönüşüme uğrayan kentler artan nüfuslarıyla da pek çok sorunun odağında bulunmuşlardır. Uygarlığın mekânsallaşarak somut bir hal aldığı en üst yapılar olarak kabul edilen kentler, paradoksal bir tezahürle suç türleri ve suç oranlarının da en fazla arttığı yerler olmuşlardır. Kent çalışmaları alanında önemli bir eşiği oluşturan Chicago Okulu, söz konusu tezahürün nedenleri üzerinde çalışmalar yapmıştır. Chicago Okulu tabiri, Chicago Üniversitesi'nin Sosyal Bilimler ve Antropoloji bölümünün araştırmalarına yapılan bir atıftır. Okulun öğretim üyeleri Robert Ezra Park, Ernest Watson Burgess, Louis Wirth gibi kent sosyolojisi alanında önemli isimler, Chicago kentinde, nüfus artışı ve kentleşmeye paralel artan suç türleri ve suç oranları üzerinde çalışmışlardır. Teoriye göre; sanayileşmeyle beraber kente akın eden nüfus, gelenek olarak ifade edilen moral değerler üzerinde dejenerasyona neden olurlar. Zira gelen nüfus, beraberinde kendi yaşam tarzını, inançlar bütünü, geleneklerini de getirir. Kentte yerleşik olan nüfusla yeni gelen nüfusun moral değerleri uyuşmadığında ve kent giderek kalabalıklaştığında sosyal kontrol mekanizması bozulur. Artarak gelmeye devam eden nüfus, konut sorununu düzensiz ve plansız yapılaşmayla tolere eder. Bu durum oluşan mahallelerde farklı kültürlerin oluşmasına neden olur. Sonuç olarak sosyal organizasyonsuzluk denen olguyla karşılaşılır. Chicago Okuluna göre; sosyal organizasyonsuzluk, kente dair kültürel yozlaşma patolojilerinden biridir. Sosyal organizasyonun bozulmasıyla suç türü ve oranının artışı arasında yerleşim yerinin etkisine işaret ederek bir bağ kurulur. Chicago Okulu; göç, mevcut geleneklerin bozulması ve gecekondulaşmanın kent kültürü üzerinde dejeneratif, kent kültürünün bozulmasının veya ortadan kalkmasının da suç oranları ve suç türleri üzerinde artırıcı etkiye sahip olduğunu iddia eder. Çalışma kapsamında; Chicago Okulunun kent ve suç ilişkisine bakışı analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Chicago Okulu, Kent ve Suç, Göç, Gecekondulaşma, Kent Kültürü

EĞİTİMDE MERAK UYANDIRMANIN ÖNEMİ VE YÖNTEMLERİ
IMPORTANCE OF AWAKENING CURIOSITY IN EDUCATION AND ITS
METHODS

İsmail KOCAÇALIŞKAN
Prof. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi

Özet

Merak eden öğrenmek ister. Bu bir kanundur. “Merak İlmin Hocasıdır” sözü meşhurdur. Bilgiye ulaşmak mesele değildir. Günümüzde internet sayesinde her çeşit bilgiye ulaşılabilir. Önemli olan onun için gerekli enerjiyi, yani merakı uyandırmaktır. Eğitim ortamında ilk iş merakı uyandırmak olmalıdır. Merak etmek demek bir bilgiye açlık duymak demektir. Gerçekten de bilgi sürecinin başlangıcı meraktır. Bu yüzden gençlerde bilim aşkı oluşturmak için merak uyandırıcı eğitim yöntemleri kullanmak gerekir. Bu çalışmada, gençlerin eğitiminde merak uyandırmak için hangi yollar kullanılabilir? Sorusuna cevap aranmış ve buna altı başlık altında cevap verilmiştir. Bunlar: Soru sorma veya sordurma yöntemi, gündelik hayatla bağ kurma yöntemi, geçmişle bağ kurma yöntemi, kültür mirasımız olan yapıtların gösterimi yöntemi, hedef ve kazanımları belirtme yöntemi, özneye vurgu yöntemi.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, merak, yöntem

Abstract

Curious wants to learn. This is a law. The word “Curiosity is the teacher of science” is famous. Access to information is not an issue. Today, all kinds of information can be accessed through the internet. The important thing is to awaken the energy that is curiosity necessary for him. It should be the first business to awaken curiosity in the education environment. To be curious is to feel hungry for an information. Indeed, the beginning of the information process is curiosity. Therefore, it is necessary to use intriguing educational methods to create a love of science in young people. In this study, answers were looked for the question “what ways can be used to arouse curiosity in the education of young people?” and the question was answered under six headings. These are: Questioning or asking method, method of linking with daily life, method of linking with the past, method of demonstration of works which are our cultural heritage, method of specifying goals and achievements, method of emphasis on the subject.

Key Words: Curiosity, education, method

ARGODA ÇOCUK**CHILD İN SLANG****Yıldız KOCASAVAŞ**

Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi

Özet

İnsanoğlu, sosyal bir çevre içine doğmakta ve bu çevrenin sosyolojik, psikolojik, kültürel, ekonomik, eğitsel, vb. pek çok boyutundan uyum davranışı yoluyla etkilenmekte, çeşitli beceriler kazanmaktadır. Toplumunun dil yapı ve özellikleri, zenginliği de bu kazanımlar arasındadır. Bu çerçevede içinde büyüyen ve gelişim gösteren insan, içine doğduğu kültürün potasında erimekte, kendinden önceki kuşakların bilgi birikimlerini kazanarak onları gelecek kuşaklara aktarma yoluna gitmektedir. Çocuğun ait olduğu toplumun kültürünü özümseyerek yetişmesini amaçlayan eğitimin en önemli hedefi, ana dilini öğretmekle dil bilincini kazandırmaktır. Bugünün küçüğünü, yarının büyüğü kabul eden Türklerde geçmişten günümüze toplumun en küçük birimi olan aile ve aile üyelerinden çocuğa büyük değer verilmiş, soyun devamı, milletin geleceği olarak görülmüştür. Bunun en güzel örneğini çocuklarla ilgili atasözü ve deyimlerimizin çok ve çeşitli olmasında buluruz: Abdal düğünden, çocuk oyundan usanmaz; aç aman bilmez, çocuk zaman bilmez; adam olacak çocuk küçükten belli olur; ağlamayan çocuğa meme vermezler; bir çocuk hiç çocuk; çocuğun yediği helâl, giydiği haram; çocuk büyötmek, taş kemirmek; çocuk düşe kalka büyö; çocuk evin neşesidir; çocuk gibi sevinmek; çocuk gibi olmak; çocuk seversen beşikte, koca seversen döşekte; çocuktan al haberi; doğmamış çocuğa kaftan biçilmez; öksüz çocuk göbeğini kendi keser; su (=sus) küçüğün, söz büyüğün vb. gibi. Dilimizde çocuğa ilişkin, deyim ve atasözlerimizde görölen bu çok ve çeşitli olma durumunu argo kelime ve kelime gruplarında da görmekteyiz. Peki, argodan yola çıkarak milletimizin çocuğa ilişkin duygu ve düşüncelerini, tasavvurlarını görebilmek mümkün müdür? İşte bu çalışma ile hedeflenen, argoda çocukla ilgili kelime ve kelime gruplarını ortaya koyarak bunlarda çocuğa dair hangi türden özelliklere yer verildiğine ilişkin bilgiler edinmektir. Dil, kültürün taşıyıcısı olduğuna göre konuya ilişkin örnekler az da olsa fikir sahibi olmamıza katkı sağlayacaktır kanaatindeyiz. Dilde, argoya başvurulma sebeplerinin de sorgulanacağı çalışmada, cevaplar aranacak; çalışma, birtakım sözlüklerin taranması suretiyle elde edilen dil malzemesiyle sınırlı kalacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çocuğa dair, argo, dil, kültür, kelime ve grubu

Abstract

Human beings born into a social environment and the environment of sociological, psychological, cultural, economic, educational, etc. Compliance behavior is affected by many sizes from through and gaining various skills. Language in society, structure and properties, are among the wealth gains. In this framework, the person who grows and develops is melting in the pot of the culture in which he was born, gaining the knowledge of the generations

before him and going to transfer them to the future generations. The most important goal of the education aimed at educating the child by assimilating the culture of the society is to teach his mother tongue and to gain language consciousness. The children of the family and members of the family, who are the smallest unit of society from past to present, have been given great care in the Turks who accept the smallest and the greatest of the future, and the continuation of the family has been seen as the future of the nation. We find the most beautiful example of this in terms of our proverb and expressions about the children: Abdal weddings, children do not suffer from play; he does not know, the child does not know the time; man will be certain from the child; do not give breast to a child who does not cry; the child is never the child; what the child eats is halal but their wearing is nonkosher; growing child, gnaw stone; the child grows with great difficulty; the child is the joy of the house; rejoice like a child; be like a child; If you love children in the cradle, if you love your husband on the mattress; the unborn child is cuddly; an orphan child cuts his belly; water (= be silent) as.. In our language, we see this very wide and varied state of being seen in the words and proverbs of the child in slang and word groups. So, is it possible to see the feelings and thoughts of our nation about the child from the slang? The aim of this study is to get information about what kind of features are given to the child by presenting the words and wordgroups related to the child in the slang. Since language is the bearer of culture, we believe that the examples on the subject will contribute to our idea. In the study in which the reasons for using slang in the language will be questioned, the answers will be sought.; the study will be limited to language material obtained by scanning several dictionaries.

Key Words: About the child, slang, language, culture, vocabulary and vocabulary group

**TOPLUMDİLBİLİMSEL BAKIŞ AÇISIYLA ARGODAKİ SAYILARIN
DEĞERLENDİRİLMESİ****AN ANALYSIS OF SLANG WORDS WITH NUMBERS IN SOCIOLINGUISTICS
APPROACH**

Hülya AŞKIN BALCI
Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi

Özet

Toplumdilbilim, dilbilimin bir alt dalı olarak farklı teori ve yöntemlerle insanların toplum içinde kullandığı dili konu edinmektedir. Bir parmak izi gibi bireye ait dili, bilinçsizce ve farkına varmadan edindiği için insanın en büyük edinci şeklinde algılayan bu dilbilim dalı, dilin toplum içinde geliştiğinden ve farklılaştığından yola çıkmaktadır. Her ne kadar dil, toplumsal bir kurum olsa da, söz bireysel bir davranış şeklinde toplumun içinde yerini almaktadır. Ünlü dilbilimci Saussure'nin de ifade ettiği gibi “dili sözden ayırmak, toplumsal bireyselden, önemliyi önemsizden ya da rastlantı ürünü olandan ayırmak demektir” tümceleriyile dil ve söze farklı bakış açısıyla birlikte toplumdilbilimin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Toplum içinde herkesin dil kullanma biçiminde farklılıklar olduğu için kullanılan dil özellikleri de onu kullanan bireyler hakkında ifade edilmeyen ancak fark edilen izleri yansıtmaktadır. Argo da toplumsal bir dil unsuru olması sebebiyle çeşitli zümrelerinin bazen anlaşılmacı bazen de özel terimlerini oluşturmak için başvurduğu bu yapılar söz varlığının oluşturulma yolları bakımından oldukça önem arz etmektedir. “Az çabıyla çok şey anlatma” düşüncesi hâkim olan argoda çoğunlukla sosyal çevreler ve aynı meslek gruplarının dildeki sözcük ve deyimleri ya değiştirerek ya da yeni anlamlar kazandırarak oluşturdukları bir kullanım söz konusudur. Biz de bu bildirimizde, birtakım sözlüklerin taranması suretiyle elde edilen dil malzemeleriyle sayıların argodaki kullanım şekillerine bakarak toplumdilbilimsel açıdan özelliklerini irdelemeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Toplumdilbilim, Argo, Dil, Kültür

Abstract

As a sub-branch of linguistics, sociolinguistics is the subject of different theories and methods and the language that people use in society. This linguistics branch that perceives the individual's language as a fingerprint, unconsciously and unknowingly, is perceived as the greatest buyer of the language, and that language is developed and differentiated within society. Although language is a social institution, it takes its place in society in the form of individual behaviour. As the famous linguist Saussure said, “separating language from words means separating society from individual, important, trivial, or random product”, which resulted in the emergence of social science with a different perspective of language and word. Since there are differences in the way every one uses language in society, the language features that are used reflect the signs that are not expressed but noticed about the individuals who use it. Because slang is a social language element, these structures, which various parts

of which are sometimes not understood and which are applied to form their special terms, are very important in terms of the way in which the existence of words is formed. The idea of “less effort to explain a lot” is dominated by the use of slang, which is mostly used by social circles and the same professional groups, either by changing words and phrases in the language or by adding new meanings. In this paper, we will try to examine the sociolinguistics features of the numbers obtained by scanning a number of dictionaries and their usage in arguments.

Key Words: Sociolinguistics, slang, language, culture

**EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ'NDE
GELENEKSEL TÜRK SANATLARI DERSİNİN YERİ ve ÖNEMİ “HATAY
MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ”**

**FACULTY OF EDUCATION OF FINE ARTS EDUCATION IN THE DEPARTMENT
OF TRADITIONAL TURKISH ARTS LESSON ROLE AND IMPORTANCE “FOR
EXAMPLE HATAY MUSTAFA KEMAL UNIVERSITY”**

Ayşegül KARAKELLE

Dr. Öğr. Üyesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Nitelikli sanat eğitimcilerinin yetişmesinde öğrencilerin almış oldukları eğitim oldukça önemli bir faktördür. Sanat eğitimi alanında, Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi bölümleri ve Güzel Sanatlar Fakülteleri, sanat eğitimcisi yetiştirmenin yanında sanatçı adayları yetiştirme görevini üstlenmişlerdir. Bu bölümler; çağın gereklerine uygun, eleştirel düşünen, ülkenin sanat eğitimine bilgi ve deneyimi ile katkıda bulunacak, yaratıcı sanat eğitimcileri ve sanatçı/öğretmenleri yetiştirmeyi amaç edinmektedir. Yerel, ulusal ve uluslararası alanda sanatsal çalışmalara öncülük eden, nitelikli sanatçı/öğretmen adaylarını ve akademisyenleri bünyesinde bulunduran, sanat alanında söz sahibi olabilecek yükseköğretim kurumları kalite standartlarını artırmaya yönelik çalışmalarına devam etmektedirler. Günümüzde Güzel Sanatlar Fakültelerinin ve Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi bölümlerinin ülke çapında sayıları artırılırken; donanım, yetişmiş öğretim elemanı ve mekan sıkıntılarının çözülmesi gerekmektedir. Türkiye’de 2018 yılı itibariyle 134 devlet, 72 vakıf olmak üzere toplamda 206 üniversite içerisinde 52 (devlet) üniversiteye bağlı Eğitim Fakültelerinde, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Öğretmenliği anabilim dalları var olup bunlardan sadece 2 tanesi pasif durumdadır. Ders içeriklerine bakıldığı zaman ana ve seçmeli sanat dalları arasında heykel, grafik, özgün baskı, geleneksel Türk sanatları, endüstriyel tasarım, fotoğraf, seramik, tekstil tasarımı gibi branşlar mevcuttur. 6 üniversitede ise Geleneksel Türk Sanatları ana ve seçmeli sanat dersi aktif olup diğer üniversitelerde alan uzmanı öğretim elemanı yetersizliği nedeniyle ders açılmamaktadır. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Öğretmenliği anabilim dalında seçmeli sanat dersi olarak 2016-2017; Geleneksel Türk Sanatları ana sanat dalı olarak ta 2017-2018 eğitim-öğretim yılında ders aktif hale getirilmiştir.

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Öğretmenliği anabilim dalında Geleneksel Türk Sanatları ana ve seçmeli sanat dersi kapsamında; milli kültür bilincinin kazandırılması, milli unsurların korunması ve geleceğe taşınmasında ulusal miras ve çağdaş değerler açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu bildiride ise ders kapsamında yapılan çalışmalar, faaliyetler ve yöresel el sanatlarına olan katkısı çeşitli görsellerle desteklenerek açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Geleneksel Türk Sanatları

Abstract

The education of the qualified art educators is an important factor in the education of the students. In the field of art education, the Fine Arts Education departments of the Faculties of Education and the Faculty of Fine Arts have undertaken the task of raising the artist candidates in addition to training the art educator. These sections; aims to educate creative art educators and artists/teachers who will think critically and will contribute to the art education of the country with their knowledge and experience. Higher education institutions, which have pioneered artistic works in local, national and international fields, and which have qualified artists/teacher candidates and academicians, continue to work to increase the quality standards. Nowadays, the number of Fine Arts Education departments of the Faculties of Fine Arts and Education Faculties are increased throughout the country; equipment, trained instructors and space problems must be solved. As 134 state in 2018 in Turkey, 52 in total, 206 universities including 72 foundations (state) of university affiliated Education Faculty, Fine Arts exists Education Department of Painting Education departments are only 2 inactive them. When the lesson contents are examined, the main and elective branches of the arts include sculptures, graphics, printmaking, traditional Turkish arts, industrial design, photography, ceramics and textile design. In 6 universities, traditional Turkish Arts main and elective arts lessons are active and other universities cannot be opened due to lack of field specialist. Hatay Mustafa Kemal University, Faculty of Education, Department of Fine Arts, Department of Traditional Turkish Arts as an elective lesson in 2016-2017; Traditional Turkish Arts has been activated as a main branch of art in the academic year of 2017-2018.

Hatay Mustafa Kemal University, Faculty of Education, Department of Fine Arts, Department of Arts and Crafts, Department of Traditional Turkish Arts and elective art lesson within the scope of; the aim of this lesson is to gain awareness of national culture, to protect national elements and to carry them to the future in terms of national heritage and contemporary values. In this study, the activities and contribution to local handicrafts will be explained with various visuals.

Key Words: Hatay Mustafa Kemal University, Faculty of Education, Department of Fine Arts Education, Traditional Turkish Arts

EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ'NDE DOĞAL BOYA UYGULAMA LABORATUVARININ KURULMASI: "HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ"**Ayşegül KARAKELLE**

Dr. Öğr. Üyesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Ahmet İLÇİM

Prof. Dr., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

İnsanoğlunun boya olarak bitkilerden yararlanması yüzyıllar öncesine dayanmaktadır. Bitkisel boya, bitkinin yaprak, çiçek, kozalak, gövde kabukları ve kökleri gibi kısımlarından, kimyasal işlem uygulanmadan veya en az kimyasal işlem sonucunda elde edilen boyadır. Boya bitkileri, tekstil, gıda, deri vs. gibi sanayi ürünlerinin temel boyar maddesi olmuştur. Bu bitkiler ülkemizde de yüzyıllarca el sanatlarında, halı, kilim, ipek işlemeciliği, kumaş boyama gibi çeşitli sektörlerde kullanılmıştır. Anadolu'da çok eskiden beri boya bitkilerinin yetiştirildiği, yetiştirildiği, ticaretinin yapıldığı, bu bitkilerden elde edilen boyalarla özellikle yün halı ve kilim ipliklerin boyandığı bilinmektedir. Özellikle son yıllarda Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından kimyasalların insan vücuduna zarar verecek toksik maddeler içermesinden dolayı doğala dönme çabaları artmıştır. Bu nedenle akademik ve bilimsel çalışmalara da bu yönde hız verilmektedir. Üniversitelere bağlı araştırma merkezleri, teknokentler ve fakülteler bünyesinde doğal boya ile ilgili çalışmalarla karşılaşmaktadır.

Bu bildiriye; Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü'nde Doğal Boya Uygulama Laboratuvarının kurulma aşamalarından ve bu projenin gerekliliğinden bahsedilecektir. Hatay ve çevresinden doğal olarak yayılış gösteren çeşitli bitki türlerinden elde edilen boyar maddeler ile doğal boyama yöntemleri incelenecek, yine bu projenin devamı olarak yöreden toplanan bitkilerle doğal boya uygulama laboratuvarında boyanan ve analizleri yapılan ipliklerin kullanılacağı bir dokuma atölyesinin kurulma aşamaları aktarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Doğal Boya Uygulama Laboratuvarı

Abstract

The use of plants by human beings dates back to centuries. Herbal dye, leaves, flowers, cones, trunk bark and roots of the plant, such as parts, without chemical treatment or at least as a result of chemical process is the paint. Dye plants, textiles, food, leather, etc. as the main dyestuff of industrial products. These plants have been used in various industries such as carpets, kilims, silk embroidery and fabric dyeing in our country for centuries. It is known that in Anatolia, dye plants were grown, cultivated and traded, and wool carpets and kilim yarns were dyed with dyes obtained from these plants. Especially in recent years, efforts by

the World Health Organization (WHO) to return to nature have increased because chemicals contain toxic substances that could harm the human body. Therefore, academic and scientific studies are accelerated in this direction. Research centers, technopark and faculties affiliated to universities are exposed to natural dye.

In this study; Mustafa Kemal University, Faculty of Education, Fine Arts Education Department, the application of the Natural Dye Application Laboratory and the necessity of this project will be mentioned. Dyestuffs obtained from various plant species which are naturally distributed from Hatay and its environs, natural dyeing methods will be examined.

Key Words: Hatay Mustafa Kemal University, Faculty of Education, Natural Dye Application Laboratory

**SANAT EĞİTİMİNDE ÖĞRENCİLERİN ZEKÂ GELİŞİMİNE KATKI SAĞLAYAN
EĞİTSEL ÇALIŞMALAR**

Gonca YAYAN
Dr., Gazi Üniversitesi

Niyde KAN
Yüksek Lisans Öğrencisi, Gazi Üniversitesi

Özet

Sanat, insanın yaratıcı güçlerinin ortaya çıkmasına yardımcı olan ve aynı zamanda bireyin kişilik kazanmasını amaçlayan bir etkinliktir. Sanat eğitimi ise bir çeşit ahlâk eğitimi olup çocuğun geniş anlamda gelişmesini katkı sağlayan en güvenilir ortamı sağlamaktadır. Zekâ kavramına ise beynin bütün uzuvlarının uyumlu, verimli ve etkili çalışması sonucunda insan davranışları üzerinde gözlenen bütün gelişmelere diyebiliriz. Çünkü zekâ, insanın düşünme, akıl yürütme, nesnel gerçekleri algılama, kavrama, yargılama ve sonuç çıkarma yeteneklerinin bütünüdür. Bu anlamda öğrenmede, zekâ gelişimine katkı sağlayacak eğitsel çalışmalara yer verilmesi oldukça önemlidir. Böylece öğrencilerin fiziksel, zihinsel yetenekleri geliştirilip ileriki hayatlarında da farkındalıkları yüksek ve toplumda olumlu bireyler olmaları da sağlanmış olacaktır.

Yapılan bilimsel çalışmalarda sanat eğitiminin öğrencilerin görme, arama, sorma, deneme ve sonuçlandırma gibi çalışmalarla, soyut ve somut imgeler arasındaki iletişimin nasıl kurulacağını sorgulamaları sonucu yaratıcılığının gelişmesine katkı sağladığı görülmüştür. Sanat eğitimiyle beraber yapılan eğitsel çalışmalarda, yer alan iki boyutlu çalışmalarla öğrencilerin daha çok yüzey anlayışları geliştirilirken, üç boyutlu çalışmalarla da (modelaj, heykel, seramik ve tasarım) kendini tanıyıp yeteneklerinin farkına varmalarına imkân tanınmaktadır. Ayrıca bu öğrencilerin zihinsel yetenekleri geliştirmelerinin yanı sıra başladığı işi sonunu kadar azimle devam ettirme, mücadele etme gücü de aşılanmaktadır. Böylece bu çalışmalar öğrencilerin, özgün kararlar alıp, kendi bakış açılarını yönlendirirken; eksik yönlerini görüp çözümler bulmada da kendi yöntemlerini geliştirmelerine imkân sağlamaktadır. Bu eğitsel çalışmalar aynı zamanda, öğrencilerin insanlar arası işbirliğini sağlamalarının yanı sıra düşünme, olaylara farklı bakma, problem çözme gibi becerilerini de arttırmayı hedeflemektedir. Aslında eğitim okulları soyut düşünme, sınıflama çıkarım yapma gibi ileri düzey düşünme ve problem çözme becerilerinin geliştirildiği ve bilginin kazanıldığı kurumlardır. Ülkemizdeki okullarda bugün, geleneksel öğrenme ve öğretme yöntemleri kullanılmaktadır. Bu nedenle de öğrenciler bilgilerini içselleştirmek yerine kendilerini pasifize eden ve ezberciliğe yönelten yöntemlerle karşı karşıyadırlar. Öğrencilerin çevreye uyumu ve başarılı olabilmelerinde kendi zekâ özelliklerini tanıyabilmesi de çok önemlidir. Bu nedenle okullarda öğrencilerin zekâ kapasitelerini keşfedebilecekleri eğitsel programların uygulanması gereklidir. Bu çalışmamızda sanat eğitimiyle öğrencilerimiz zekâsına katkı sağlayacak olan eğitsel çalışmalara yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sanat eğitimi, zekâ, eğitsel çalışmalar

CEMİL MERİÇ’TE ÇOCUK İMGESİ
CHILDREN’S IMAGE IN CEMİL MERİÇ
Selen ÖZCİVANOĞLU

Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Üniversitesi

Özet

“Küçük yaştaki erkek veya kız”, “bebeklik ile ergenlik arasındaki gelişme döneminde bulunan oğlan veya kız” (TDK *Türkçe Sözlük*, 2011:556) şeklinde tanımlanan çocuk, hem tanımı hem de sınırları açısından edebiyatımızda hep tartışılan bir konu olmuştur.

Türk düşünce hayatı ve edebiyatının önemli simalarından biri olan Cemil Meriç; çocuğa, çocukluğa birçok edebiyatçıdan ve psikoloji alanında çalışan uzmandan farklı bakış açısıyla yaklaşmıştır. *Türk Edebiyatı* dergisinde yayımlanmış *Çocuk Edebiyatı-1* ve *Çocuk Edebiyatı-2* yazı dizisine bakıldığında Cemil Meriç’in çocuk kavramına bir sınır çizmediği görülür. Çocuğu hudutları belli standartlara indirgenemeyecek, yaşadığı toplum, sosyal çevre, kültür, konuştuğu dil ve tarihi mirasıyla bütünleşik, idraki kendine has bir dünya olarak tanımlar. Aynı zamanda *Jurnal*’deki “*Baudelaire*” yazısında çocuğu, her şeyde yenilik gören şekilde tasvir eder; Baudelaire’in dehâyı “dilediğimiz anda kavuşulabilen çocukluk” olarak tanımlamasına katılarak çocukluğu da dehâ ile özdeşleştirir. (*Jurnal*,1:190)“Fildişi Kulenin Penceresinden”’de insanı, zekâ yolunu arayan bir çocuk olarak görür (*Jurnal* 1: 395).

Cemil Meriç’in çocuğa bakışının altında onun farklı ve yaşanmamış sayılabilecek çocukluğunu aramak mümkün müdür? Rumeli’den Hatay’a, Hatay’dan İstanbul’a kadar uzanan çocukluk ve gençlik yıllarında yaşıtlarından farklı ve yalnız oluşu, arkadaşları oyun oynarken onun kitapların dünyasına sığınarak orada kendine yeni bir dünya yaratması, çocuğa ve çocukluğa bakışını nasıl etkilemiştir? Okumaktan zevk aldığı eserlerin bile yaşıtlarından çok farklı olması, ileri derecede bozuk gözleriyle bile kitapların dünyasına kaçması, aynı biyolojik evredeki çocuklardan farklı idraki ve belki de bugüne kadar çocuk tanımına çizilen sınırları aşmış olması, onda, farklı bir çocuk imgesi oluşturmuştur. Yaşanmamış saydığı çocukluk ve gençlik yıllarının da etkisiyle kendini “ezeli mağdur” olarak tanımlar, bu düşüncesini eserlerine de yansıtır. “Çocuk Olamadım Hayatımda İhtiyar Doğdum” şiirinde kendi çocukluğuna yaptığı göndermeleri bulmak mümkündür. Yine *Jurnal*,1:78’de “Oynamadı, çocuk olmadı, içine ve kitaplarına kapandı.” derken kendi çocukluğuna atıfta bulunmaktadır.

Bu çalışmada, Cemil Meriç gibi edebiyatımızın önemli bir mütefekkirinin gözünden çocuk ve çocukluğun tanımı ve sınırları, çocuk dünyası, kendi çocukluk ve gençlik yıllarında yaşadıklarının eserlerine ve onda oluşan çocuk imgesine yansımaları, ele alınarak irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Cemil Meriç, Çocuk imgesi, Eserleri, Yaşam hikâyesi, Yansımaları

Abstract

The child, defined as “little boy or girl”, “boy or girl found in the developmental period between infancy and adolescence” (*Türkçe Sözlük*, 2011: 556) has always been a topic discussed in our literature both in terms of its definition and boundaries.

Cemil Meriç, who is one of the important figures of Turkish thought life and literature, has approached children and childhood concepts from a different perspective from many men of letters and experts in the field of psychology. *Children's Literature-1* and *Children's Literature-2* series, which were published in the journal *Türk Edebiyatı*, shows that Cemil Meriç does not draw a limit on the concept of children. He defines the child as an original world that cannot be reduced to certain standards. According to him, child should be evaluated with his or her own society, social environment, culture, language and historical heritage. At the same time, in the article "Baudelaire" in *Jurnal*, the child is portrayed as a novelty in everything and he participates in Baudelaire's description of the genius as childhood, which can be achieved at any time. He identifies childhood with genius (*Jurnal*, 1: 190). "From the Window of the Ivory Tower" sees the man as a child looking for the path of intelligence (*Jurnal*, 1:395).

Under Cemil Meriç's definition of a child, is it possible to look for his different and unfulfilled childhood? While living in Rumeli, Hatay and Istanbul, he is different and alone from his peers in his childhood and youth. While his friends playing games, he has sought refuge in the world of books and created a new world of himself there. How did this affect his understanding about the child and childhood? The books he likes to read were different from his peers, he fled into the world of books with his highly damaged eyes, he had different mental skills than children in the same biological stage, he had perhaps exceeded the limits drawn to the definition of a child. Because of them, he had a different child image. He defines himself as eternal victim by the influence of his regards of unfulfilled childhood and youth, this perspective of him is reflected in his works. In his "I'm Not a Boy, I'm Born Old Man" poem, we find references to his own childhood. In *Jurnal*, 1:78 "he didn't play, he wasn't a child, he fled into his books." refers to his childhood as you type.

The subject of this study is to examine the reflections of Cemil Meriç, who is an important thinker of our literature, about child, the definitions and boundaries of childhood, the world of the child and his own image of child based on his experiences in his childhood and youth.

Key Words: Cemil Meriç, Child image, His works, His life story and reflections

KARADENİZ BÖLGESİ GELENEKLERİNDE SAYILARIN KULLANIMI**Kerime ÜSTÜNOVA**

Prof. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi

Özet

Verici ile alıcı arasında kodlamaya ve kod çözmeye dayalı olarak gerçekleşen dilin, en büyük özelliği iletişim aracı oluşudur. Dil; insan dili, işaret dili, nesnelere dili, geleneklerin dili, renklerin dili, çiçeklerin dili, hayvanların dili vb. pek çok çeşitle insanlığa hizmet etmekle birlikte içlerinde en gelişmiş olanı insan dilidir. Ancak toplumların oluşmasında, tek yumruktek yürek olmasında geleneklerin dilinin rolü yadsınamaz. Kuşaklar arasında köprü görevi üstlenen, yaşatıldığı coğrafyanın dili, tarihi, kültürü, rengi olan gelenekler, halkın beklentilerini, umutlarını simgeleyen unsurlardır. Çünkü hayat koşulları, doğal olaylar, çevre faktörleri insanların yaşam biçimlerine, inanışlarına ve birbirlerine olan söyleyişlerine yansır.

Geleneklerine bağlı olarak yaşamayı benimseyen insanoğlu, yaşamına sonradan katılan, biçim değiştiren gelenekleri de sahiplenir; onları coğrafyasına, inanç sistemine, dünya görüşüne uygun hale getirmesini bilir. Bir geleneğin değişmeden, değiştirilmeden bir dönemden ötekine aktararak varlığını sürdürebilmesi imkânsızdır çünkü kültürel unsurlar durağan değil devingen bir özelliğe sahiptirler. Geleneği yaşatanlar, zamanda ve mekândaki bu sınırsızlığın farkında olarak ya da olmayarak geleneği kendi mekânları ve zamanları içine taşımaktadır. Bu çalışmada Karadeniz bölgesinde yaşatılan ya da unutulmaya yüz tutmuş geleneklerde sıklıkla karşılaşılan yedi sayısı incelenecektir. İnsanlığın tarih sahnesine çıktığı günden bu yana hemen her coğrafyada, pek çok öğretilde, inanç sisteminde sıklıkla görülen yedi sayısının doğumdan ölüme pek çok geleneğe yer alışı sorgulanacak, geçmişin izi sürülecek ve bu sayıların neden yeğlendiği, kutsal sayıldığı yorumlanmaya çalışılacaktır. Çünkü geleneklerde asıl anlam / içerik, dil ile ifade edilmeyen yalnızca izlettirilen ve algılanması istenen törenlerde saklıdır. Dolayısıyla önemli olan, halka sunulmak istenen iletidir. Bir de halkın kendine gönderilen iletiyi algılama, yani şifreyi çözme biçimidir. Bu nedenle dilekler olsun diye denize atılan yedi çift bir tek taş, bebeğin yedinci günde yedilenmesi, damadın yedi gün sonra kız evinde tavandan asılması gibi ritüeller, toplumun yaşam felsefesini, tıp bilgisini, değer yargılarını ortaya koyan değerlerdir.

Anahtar Kelimeler: gelenek, dil, sayı, yedi, Karadeniz bölgesi

AİLENİN BİR GELECEĞİ VAR MI?**Mustafa TATAR**

Dr. Öğr. Üyesi, Yüzüncüyıl Üniversitesi

Özet

Aile insanlık tarihinin en eski kurumlarından biridir. Ama bu kurum günümüzde ciddi bir risk altındadır. Tarihe baktığımızda insanların sanayi devrimine kadar ağırlıklı olarak köylerde yaşadığını ve bireylerin de yaşamlarını büyük ölçüde geniş ailelerde sürdürdüklerini görmekteyiz. Geniş aile, sanayileşmeyle birlikte insanların kırsaldan kent merkezlerine adeta akmaları ve başka bazı sosyolojik nedenlerin zorlamasıyla anne baba ve evlenmemiş çocuklardan oluşan çekirdek aileye dönüşmüştür. Zamanla meydana gelen başka bazı değişikliklerle birlikte çekirdek aile de yaygınlığını kaybetmeye, özellikle batı ülkelerinde yerini tek ebeveynli ailelere bırakmaya başlamıştır. Günümüzde pek çok birey çocukluğunu çoğu zaman sadece annenin olduğu bazen de sadece babanın olduğu tek ebeveynli ailelerde geçirmektedir. Hatta pek çok Avrupa ülkesinde ve Amerika Birleşik Devletlerinde evlilik önemini kaybetmekte, çok sayıda kişi nikah kıymaksızın birlikte yaşamayı tercih etmektedirler.

Boşanma pek çok Batı ülkesinde ortalığı salgın bir hastalık gibi kasıp kavurmaktadır. Her yüz evlilikten neredeyse ellisi boşanma ile sonuçlanmaktadır. Modernizmin egemen olduğu toplumların dışında görece geleneksel değerlerin egemen olduğu toplumlar da bu salgından etkilenmektedir. Bu durum insanların evlenme cesaretini kırmakta, geleneksel aile modelinin dışında birlikte yaşama gibi alternatif yollar denemelerine neden olmaktadır. Yapılan araştırmalar birlikte yaşayanların boşanma oranlarının nikahlı yaşayanlarla kıyaslandığında çok daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Pek çok Avrupa ülkesi ve Amerika Birleşik Devletleri'nin bazı eyaletleri eşcinsel evliliklere yasal bir statü kazandırmışlardır. Hatta sayılan bu yerlerin bazılarında eşcinsel ailelerin evlat edinmelerinin önündeki yasal engeller ortadan kaldırılmıştır. Bu durum tarihte hiç rastlamadığımız bir durumla karşı karşıya olduğumuzu göstermektedir. Çünkü tarihte değişik toplumlarda eşcinsel ilişkiler mevcut olsa da bu durumun evlilik adı altında yasal bir statüye kavuşması ve bu bireylerin evlat edinmelerinin önünün açılması yeni bir durumdur.

Bu çalışmada; evlilik oranlarının düşmesi, boşanma oranlarının artması, çocuk sayısının azalması, narsisizmin zirve yapması, alternatif çocuk edinme yollarının bulunması, cinsel ihtiyaçların nikahlı bir birlikteliğin dışında da giderilebileceği düşüncesinin yaygınlaşması, açık evlilik, eşcinsel evlilik gibi olgulardan hareketle klasik evlilik modelinin bir geleceğinin olup olmadığı tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Aile, Boşanma, Eşcinsel Evlilik

**AZİZ NESİN'İN YAZMIŞ OLDUĞU 'HELAL OLSUN' İSİMLİ HİKAYENİN
BENLİK KAVRAMI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ****Mustafa TATAR**

Dr. Öğr. Üyesi, Yüzüncüyıl Üniversitesi

Özet

Benlik, kişinin kendini algılama biçimidir. Bir başka ifade ile kişiliğin öznel yanıdır. 'Ben kimim' sorusuna verdiği cevap kişinin benliğini gösterir. Bilindiği gibi fiziksel görünümümüzle ilgili bir izlenim edinmek istediğimizde aynanın karşısına geçip kendimize bakarız. İşte, nasıl ki fiziksel görünümümüzle ilgili bir izlenim edinmek istediğimizde aynanın karşısına geçip kendimize bakıyorsak, bir benlik oluşturabilmemiz için de mutlaka bir insan topluluğu içerisinde yaşamamız ve o topluluğun bizimle ilgili bir değerlendirme yapması gerekmektedir.

Sosyal bir varlık olan insan hayatının her aşamasında diğer insanlar hakkında değerlendirmeler yaparken bir taraftan da diğer insanların değerlendirmelerine maruz kalmaktadır. Bir kişinin yetişkin yaşamda diğerlerinin kendisi hakkında yaptığı olumsuz değerlendirmeleri kulak ardı etmesi mümkün olsa da çocukken özellikle de anne babasının yaptığı değerlendirmelerin ötesine geçmesi çok zordur. Çünkü kişi küçükken kendisine anne babasının ve yakın çevresinin gözüyle bakmakta, onları adeta bir ayna gibi görmekte ve benliğini o aynanın gösterdiklerinden hareketle şekillendirmektedir. Bu nedenle özellikle çocuklukta, anne baba ve yakın çevrenin yaptığı değerlendirmeler çocuğun olumlu veya olumsuz bir benlik tasarımı oluşturması noktasında son derece belirleyicidir. Anne babasından sürekli 'sen aptalın tekisin, sen geri zekalının tekisin, senden hiçbir numara olmaz' türü mesajlar alan bir çocuğun bu mesajları bütünüyle göz ardı ederek kendisini değerli bir varlık olarak görmesi ve olumlu bir benlik geliştirmesi neredeyse imkansızdır. Anne babalar çocuklarına gönderdikleri sözlü ya da sözsüz mesajların onların kendilerini algılama biçimleri üzerinde çok etkili olduğunu bilerek davranmalı, hal ve hareketlerine dikkat etmelidirler.

Aziz Nesin'in yazmış olduğu 'Helal Olsun' isimli hikaye küçük yaştan itibaren maruz kalınan olumsuz değerlendirmelerin kişiyi nasıl da olumsuz bir benlik tasarımına ittiğini ve bu durumun onu pek çok insanı öldürecek kadar canavarlaştırabildiğini göstermesi açısından büyük bir öneme sahiptir. Ama bu hikaye aynı zamanda insan sevgisini bütünüyle yitirmiş böylesine canavar bir insanın bile duyduğu güzel sözlerden sonra nasıl da bambaşka bir kişiliğe büründüğünün güzel bir örneğini sunmaktadır. Bu çalışmada 'Helal Olsun' isimli hikaye benlik kavramı açısından değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Benlik, Aziz Nesin, 'Helal Olsun'

ВОПРОСЫ ФОРМИРОВАНИЯ У ШКОЛЬНИКОВ ИНТЕРЕСА К НАУКЕ ПУТЕМ САМОСТОЯТЕЛЬНОГО СОЗДАНИЯ ЭНТОМОЛОГИЧЕСКИХ КОЛЛЕКЦИЙ

Т.Ж.Абенова, Н.Б.Толбаев

Международный казахско-турецкий университет имени Х.А.Ясави

Аннотация

Насекомые – наиболее распространенные животные в мире. По видовому разнообразию ни один таксономический ряд не способен конкурировать с насекомыми.

В школьной программе знакомство с миром животных начинается в седьмом классе. Именно этот период очень важен для развития у школьников творческого мышления, способности быть ответственным, формирования практических навыков и многого другого. Важным аспектом в становлении учеников как личностей, способных работать в команде, является способность их самостоятельно осмысливать и выполнять ряд теоретических задач. Целью наших исследований ставится формирование у учеников практических способностей и навыков в выполнении научных работ самостоятельно, искать и находить решения, ставить для себя более сложные задачи и т.д. И именно самостоятельное выполнение научной работы, в частности, сбор и обработка энтомологического материала, способствует и мотивирует детей среднего школьного возраста в дальнейшем развивать и улучшать эти способности.

Ключевым моментом в данном процессе является возможность совмещать теорию и практику, что, естественно, улучшает качество освоения материала, практического его применения в будущем.

Ключевые Слова: Насекомые, Интерес к науке, Практические навыки

**ИССЛЕДОВАНИЕ И РАЗРАБОТКА ТЕХНОЛОГИИ КАПЕЛЬНОГО
ОРОШЕНИЯ ОВОЩНЫХ КУЛЬТУР****Шейнкин Юрий Григорьевич****Аннотация**

В принятых на XXV съезде КПСС 'Основных направлениях развития народного хозяйства на 1978-1980 годы предусматривается производство овощей для обеспечения населения на базе организации специализированных хозяйств и тепличных комбинатов.

В XI пятилетке планируется перевод производства овощных культур полностью на орошаемые земли, что обеспечивает получение высоких и стабильных урожаев.

Эффективность орошения овощных культур как в условиях теплиц, так и в открытом грунте в значительной степени зависит от технологии орошения, которая нуждается в дальнейшем совершенствовании. Поэтому совершенствование техники полива и разработка оптимальных режимов орошения для получения максимальных урожаев овощных культур является актуальной проблемой. В последние годы получает все более широкое распространение новый - капельный способ орошения, исключающий ряд существенных недостатков, присущих традиционным способам полива. Особенно перспективно использование этого способа орошения применительно к овощным культурам как в условиях защищенного грунта, где имеются все возможности комплексного регулирования факторов жизни растений, так и в открытом грунте, в районах с дефицитом водных ресурсов.

Целью исследований являлась разработка технологии капельного орошения овощных культур в условиях защищенного грунта, а также проверка перспективности этого способа в открытом грунте.

Ключевые Слова: Капельное Орошение, Овощные Культуры, Грунт

İSLAMİ FİNANS YÖNTEMİ OLARAK İBDA'**Mehmet ONUR**

Dr. Öğr. Üyesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

İbda' akdi, tüccarın sermayeyi işletirken verdiği emeğin bağış, elde edilen kârın ise tamamen sermayedara verilmesi şartıyla iki taraf arasında imzalanan bir sözleşmedir. Genellikle İslam'dan önce de o günkü Arap toplumunda ticaret erbabı arasında çokça kullanılan bir finansman yöntemi idi. Bilinmektedir ki İslam hukuku; dinin ruhuna aykırı olmayan ve ihtiyaç kabilinde olan bütün muameleleri yasaklama yoluna gitmemiştir. Bu akit de İslam'ın genel prensiplerine aykırılık teşkil etmediği için meşru kabul edilmiştir. İbda' akdinde asıl olan; tâcirin sermayeyi işletme işinin, teberru niteliğini taşıyor olmasıdır. Dolayısıyla bu akdin en belirgin özelliği, tâcirin emeğinin karşılığını sermayedara bağışlamasıdır. İslam hukukunda ibda' akdine benzer akitler mevcut olmakla birlikte bu akit; kendine mahsus özellikleri olan uygulandığı takdirde ekonomiye canlılık kazandırabilecek olan bir sözleşmedir. Mevzu bahis akitlerden bir tanesi olan "Kırâz" akdi, sermayedar ile tacir şeklindeki her iki tarafın kâr etmeyi hedeflediği bir ortaklık türü iken, ibdâ' akdinde sadece sermayedarın maddi kâr etme hedefi bulunmaktadır, çünkü tüccar emeğini ücretsiz olarak sermaye sahibine bağışlamaktadır. Yine ibda' akdiyle yakından alakalı olan "Karz" akdinde ise karşı tarafa verilen sermaye ya da misli malı ücretsiz bir şekilde ancak iade etmek şartıyla istediği gibi kullanma yetkisi verilmektedir. Ancak ibda' akdinde sermaye işletilmek ve belirli bir kâr elde etmek üzere verilmektedir. Bunun dışında karz, herkese ve ticaret amacı güdülmeksizin verilebilmekte iken bidaa sadece ticaret yapmak üzere verilir. Karzda sermaye sahibi, ibda akdinde ise tacir tebberruda bulunur. Vekâlet akdi de ibda' akdiyle ilgili olan bir diğer akit olup bu akitte söz konusu olan yetki devri bütün işlemleri kapsayabilir. Ancak ibdâ' akdinde sermayedarın tüccara verdiği yetki devri sadece sermayeyi işletmekle sınırlıdır. Bunlara ek olarak tacir sermayedarın verdiği sermaye karşılığında her ne kadar ücret almasa da bu sermaye sayesinde değişik dolaylı kârlar elde edecektir. Birincisi tacir sermayedarın verdiği sermayeyi kendi sermayesine katarak daha büyük meblağlar elde etmiş olacak bu sayede daha büyük ölçekli işlere girişebilecektir. Böylelikle tüccar, sermayedarın vermiş olduğu anapara için herhangi bir ücret ödememiş olacaktır. Zira ticaretle uğraşan kişi sermaye veya daha çok kâr elde edebilmek için bazen faiz yoluna başvurmakta ve mahrum kalınan kâr adı altında ciddi sermaye kaybına uğratılmaktadır. Tacir bu akdi imzalayarak bu ve benzeri kayıpları önlemiş olacaktır. İkincisi tacirin kendi sermayesi olmasa da sermayedarın verdiği sermaye nedeniyle elde ettiği kâr ile piyasada tutunacak ve piyasanın güvenini elde etmiş olacaktır. Piyasada güven elde eden tacir daha sonraki dönemlerde ticareti daha kolay yapabilir hale gelecektir.

Anahtar Kelimeler: İslami Finans, İbda', Sermaye, Tacir, Sermayedar

**İSLAM HUKUKU AÇISINDAN KRIPTO PARA BİRİMLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ****Mehmet ONUR**

Dr. Öğr. Üyesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Son birkaç yıldır dünyada Finansal Teknoloji (Fintech) çok hızlı bir şekilde ilerleme kaydetmektedir. Fintechlerin ise en çok konuşulan tartışılan teknolojisi ise Blockchain veri yapısı içerisinde yer alan kripto para birimleri şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmamızda İslam hukukunun kripto para biriminin veri altyapısını oluşturan blok zincirini ve bu dijital para birimlerini İslam hukuku ilkeleri bağlamında değerlendirmek istiyoruz. Para, bir devlet veya merkezi otorite tarafından bastırılmış ve değişim vasıtası olan, kâğıt veya metal objedir. Kripto para birimleri, belirli bir fiziki varlığı olmayan, herhangi merkezi bir otorite veya devlet tarafından denetim ve gözetimi yapılmayan blockchain üzerinden üretilen, doğrudan kullananlar arasında alışveriş yapma olanağı sağlayan ve her bir kullanıcı için farklı şifrelenen dijital paralardır. Kripto paraların herhangi bir finansal kuruma veya devlet güvence ve denetimine tabi olmaması, bütün dijital para kullanıcılarının bu para birimlerinin geleceğini belirlemesi gibi nedenler hükümetlerde endişelere sebebiyet vermektedir. Öte yandan dijital yollarla yapılan madencilik konusunun da ayrıca değerlendirmeye tabi tutulması gerekmektedir. Bir anda değer kazanıp birden değer kaybetmesi nedeniyle spekülasyona açık olduğu görülen ve gayri meşru yollarla elde edilen paraların da bu sistemde kullanılmaya açık olması bir diğer handicap olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca bu sanal paralar diz üstü, masa üstü bilgisayarlarda ve cep telefonlarında bulunan dijital cüzdanlarda muhafaza edildiği için üretimi ve güvenilirliği konusunda tereddütler hâsıl olmaktadır. Ancak kripto para birimlerinin kısır döngü karşıtı bir politika ile kuşkuları ortadan kaldıracak bir altyapı hizmeti sunmaları söz konusu olursa bu konu hakkındaki değerlendirmeler farklı olacak mıdır? Tüm bu söylediklerimizden hareketle, bu sistemin barındırdığı risk İslam hukukundaki olumsuz gayri meşru risk kapsamında mıdır değil midir, şeklindeki sorulara da cevap verilmelidir. Bu türdeki tartışmalar, İslam hukuku açısından cevap verilmesi amacıyla değerlendirilmeye ve İslam hukukunun bu konu hakkındaki mütalaalarına muhtaçtır. Bu gerekçelerden dolayı bu araştırmayı İslam Hukuku alanına katkı sağlayacağını düşündüğümüz için yapmaya karar verdik.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku, Kripto Para, Blockchain, Finansal Teknoloji

EBÛ DÂVÛD ES-SİCİSTÂNÎ'NİN ANTAKYALI HADİS HOCALARI
ABÛ DÂWÛD AL-SİJİSTÂNÎ'S ANTIOCH HADITH TEACHERS**Ali KAYA**

Dr. Öğr. Üyesi, Kocaeli Üniversitesi

Özet

Hadis tarihinde, hadisi kitabında nakleden muhaddis ile Hz. Peygamber arasında yer alan bütün ravileri hoca-talebe ilişkisine delalet eden rivayet lafızları zikredilerek nakledilen hadislerin yer aldığı hicri ilk beş asra "rivayet dönemi" denilmektedir. Rivayet olgusunun oluşumu ve gelişmesi ile buna bağlı olarak *isnâd*, *cerh* ve *ta'dîl*, *ihtilâfû'l-hadis*, *nâsihu'l-hadis* ve *mensûhuh*, *garîbü'l-hadis* ve *ilelü'l-hadis* gibi hadis usûlü konuları bu rivayet döneminde doğmuş ve gelişim sağlayarak nihai şeklini almıştır. Bu dönem, hem temel hadis kaynaklarının yazıldığı hem de hadis usûlü eserlerinin kaleme alındığı bir dönem olduğundan önem arz etmektedir. Rivâyet döneminin önemli hadis âlimlerinden biri sayılan Ebû Dâvûd es-Sicistânî (ö. 275/889), yazmış olduğu *es-Sünen* isimli hadis kitabından İslâm dünyasında şöhreti artmış, hadis ilmindeki otoritesi yanında fıkıh bilgisiyle de dikkati çekmiş bir muhaddistir. Zengin bir aileden gelen Ebû Dâvûd, öğrenimine doğum yeri olan Sicistanda başlamış, hadis ilmindeki bilgisini artırmak maksadıyla on sekiz yaşında rihle denilen hadis öğrenimi amacıyla yolculuğa çıkmıştır. Bu ilim yolculuğu sırasında dönemin önemli ilim merkezleri konumunda olan hemen hemen bütün İslâm beldelerini dolaşmıştır. Hadis öğrenmek amacıyla dolaştığı şehirler arasında Bağdat, Basra, Mekke, Kûfe, Halep, Harrân, Humus, Antakya, Tarsus, Horasan, Belh ve Mısır gibi merkezler bulunmaktadır. Onun hadis tahsili için uğradığı şehirlerden biri de Antakya olmuştur. Antakya'da o dönemde mevcut olan hadis şeyhlerinden hadis dinlemiştir. Ebû Dâvûd Antakyalı hadis hocalarından öğrenmiş olduğu hadisleri başta *es-Sünen* isimli eseri olmak üzere diğer eserlerinde rivayet etmiştir. Onun *es-Sünen* adlı eseri dışında *ez-Zühd* ve *el-Merâsîl* isimli eserlerinde de Antakyalı hadis hocalarından tahsil ettiği rivayetlere rastlamak mümkündür.

Bu araştırmamızda, rivayet dönemi denilen ve temel hadis kaynaklarının kaleme alındığı bir dönem olan, aynı zamanda hadis ilminin altın çağı kabul edilen hicrî III. asırda yaşamış önemli hadis âlimlerinden Ebû Dâvûd'un hadis tahsil ettiği Antakyalı hadis hocalarını ve bu hocalarından yaptığı rivayetleri inceleyeceğiz. Araştırma ve tespitlerimize göre Ebû Dâvûd Antakyalı beş hadis hocasından hadis dinlemiş ve bunu eserlerinde rivayet etmiştir. Bu hocaların isimleri şöyledir: Ebû Sâlih Mahbûb b. Musa el-Antâkî, Abdullah b. Nasr el-Antâkî, Nasr b. Âsim el-Antâkî, Yakub b. Ka'b el-Antâkî ve Musa b. Abdurrahman el-Antâkî. Araştırma, hadis tarihi açısından, dönemin önemli bir ilim merkezi konumundaki Antakya'da hadis öğrenimine katkı veren hocaların faaliyetleri ortaya konulmaya çalışılacaktır. Ebû Dâvûd'un hadis tahsil ettiği Antakyalı hadis şeyhleri tanıtılacak, hadis ilmine göre değerlendirilecek ve rivayet ettikleri hadisler hakkında bilgi verilecektir. Bu araştırmanın sonucunda ortaya konulacak bilgi ve bulgular hadis ilmi ve tarihi açısından önemli olduğu

kadar Antakya Őehrimizin kùltür ve medeniyet tarihine ışıık tutacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hadîs, Ebû Dâvûd es-Sicistânî, Antakya, Antakyalı Muhadisler

RİVÂYET DÖNEMİ MUHADDİSLERİNDEN İBN HİBBÂN'IN ANTAKYA ZİYARETİ VE BURADA KENDİLERİNDEN HADİS DİNLEDİĞİ HOCALARI ÜZERİNE BİR İNCELEME**Ali KAYA**

Dr. Öğr. Üyesi, Kocaeli Üniversitesi

Özet

İlkçağlarda Akdeniz havzasının önemli şehirlerinden biri olan Antakya, ikinci İslâm halifesi olan Hz. Ömer döneminde Müslümanların hakimiyetine girmiştir. Müslümanların hakimiyeti altına girdikten sonra da önemli bir merkez olmaya devam etmiştir. Önemli şehirlerden biri olmasında sahip olduğu stratejik konumunun yanında pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış olmasının payı olduğu söylenebilir. Bu önemini Müslümanların hakimiyetine geçtikten sonra da devam ettirmiştir. Antakya'nın bu konumu onun önemli bir ilim merkezi ve ilim öğrenmek için seyahat eden ilim taliplilerinin uğrak merkezi olmasını sağlamıştır. İslâm'ın doğup yayıldığı ilk dönemlerden itibaren dikkat çeken Halep, Musul, Şam, Harrân, Cezire, Tarsus gibi ilim merkezlerine yakınlığı, ilim öğrenmek isteyenler için Antakya'nın da cazip bir şehir olmasını temin etmiştir. Hadis tarihi ve ilmi açısından bakıldığında, özellikle rivayet döneminden itibaren, "rihle" denilen hadis öğrenme için yolculuğa çıkan hadis alimlerinin uğrak yerlerinden birinin Antakya şehri olduğu görülmektedir.

Hadis tarihi konusunda eser yazmış olan müelliflerin, hadis tarihin dönemlendirme konusunda farklı görüşler ortaya koysalar da, ilk beş asrı "rivayet dönemi" olarak kabul etme noktasında görüş birliği içinde olduklarını söyleyebiliriz. Hadis ilminin doğuşu, oluşumu ve gelişimi, kısaca hadis ilminin rivayet ve dirayetle ilgili kurallarının hayat bulduğu dönem olması bakımından en önemli dönemdir. Hem hadisleri günümüze ulaştıran temel yazılı kaynaklar, hem de bunun hadis usûlüyle ilgili ilk ve ana kaynaklar bu dönemde yazılmışlardır. Bu rivayet döneminin önemli hadis alimlerinden biri de İbn Hibbân el-Büstî'dir (ö. 354/965). İlk öğrenimini, bugün Afganistan sınırları içinde Kalan Büst ve çevresinde yapmıştır. Daha sonra daha sonra Horasan, Mâverâünnehir, Irak, Hicaz, Mısır ve Şam bölgelerini dolaşarak ilim tahsil etti. Bu ilmi seyahatinde Antakya'ya da uğradı ve burada bulunan hadis hocalarından hadis dinlemiştir. Öğrenmiş olduğu hadisleri eserlerinde de rivayet etmiştir. Kaynaklar onu "hadis hafızı ve Horasan'ın hadis şeyhi" diye tanımlar. Sadece sahîh rivayetleri toplamayı amaçladığı "*el-Müsnedü's-sahîh*" (*et-Tekâsim ve'l-envâ', Sahîhu İbn Hibbân*) adlı hadis kitabını yazmıştır. İbn Hibbân, hadislerin sıhhatini belirleme, hadis ravilerini cerh ve ta'dîl etme konularında uzman münekkid bir hadis alimidir. Konuyla ilgili kaleme almış olduğu eserler bu konulara vukûfiyetini ortaya koymaktadır.

Hadis alanında yazdığı eserler kadar tenkidçiliğiyle de tanınan İbn Hibbân'ın, Antakya'da hangi hocalardan hadis öğrendiği tesbit edilerek ortaya konulacak, onun Antakyalı hadis hocaları daha yakından tanıtılmaya çalışılacaktır. Bu muhaddislerin tesbitinden sonra hadis ilmi açısından durumları incelenecek ve değerlendirilecektir. Bu hocaların kimlerden hadis

tahsil ettiği, hangi ilim merkezlerinde kimlerle görüştüğü, hadis rivayeti açısından durumları, kendilerinden kimlerin hadis öğrendiği gibi sorular araştırılarak cevaplandırılmaya çalışılacaktır. Bu araştırma, hadis ilmi ve tarihi açısından önemli olduğu kadar, Antakya'nın kültür ve medeniyetine ışık tutması bakımından da önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hadis, İbn Hibbân el-Büstî, Antakya, İbn Hibbân'ın hocaları, Antakyalı muhaddisler

**ELMALILI M. HAMDİ YAZIR'IN HAK DİNİ KUR'AN DİLİ İSİMLİ TEFSİRİNDE
KAYNAKÇA GÖSTERİMİNDE DÜŞÜLEN HATALAR****Ahmet Sait SICAK**

Dr. Öğr. Üyesi, Mustafa Kemal Üniversitesi

Recep BİLGİN

Dr., Hadis, Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

İlk dönem tefsir rivayetlerinin isnad açısından problemlili oluşuna değinerek “Üç şeyin aslı yoktur; meğâzî, melâhim ve tefsîr” diyen Ahmet b. Hanbel’i (v. 241/855) doğrulayan bazı nakillerin tefsir ilminin tedvininden sonra oluşan literatür içerisinde de yer bulduğu görülür. Hatta tefsir geleneğinde müfessirlerin kendinden önceki tefsirlerden yaptıkları alıntılarda da ilk kaynaklara inmemeye veya bilginin doğruluğunu tespit konusunda titiz davranmamanın genel bir yönelim olduğuna şahit olunur. Bu durum akademik kaygıların yanı sıra tefsir eserleri başta olmak üzere doğruluk ve mevsukiyetiyle değer kazanan İslami literatürün gözden geçirilmesini gerekli kılmaktadır. Son zamanlarda klasik tefsirler üzerine yapılan tahkik ve tahrir çalışmalarına gösterilen yoğun ilginin de bu sebeple oluştuğu söylenebilir.

İlmî çalışmalarda bir eserin içerdiği bilgilerin yanı sıra bu bilgilere hangi kaynaklardan ulaşıldığının belirtilmesi de önem arz etmektedir. Türkiye’de Latin harfleriyle yazılmış ilk tefsir olma özelliğini taşıyan Elmalılı M. Hamdi Yazır’ın (1878-1942) *Hak Dini Kur’an Dili* isimli tefsiri de kendi ifadesiyle “Arabca muayyen bir tefsir kitabının tercemesi değildir” ve birçok kaynaktan yararlanılarak telif edilen özgün bir eserdir. Yazır, eserinin mukaddimesinde; “daima nezdinde bulunan me’hazler (kaynaklar)” tanımlamasıyla 10 eseri açıkça zikretmesine ek olarak hangi durumlarda kaynaklara yer verip-vermeyeceğine dair metodunu açıklayarak kaynak verme konusundaki hassasiyetini göstermiştir. Bunun yanı sıra o, eserin yazımında “İstanbul kütüphanelerinde mevcut olan birçok tefsirlere ve diğer ulûm-ü fûnun kitaplarına da müracaat edildiğini” belirtmiştir. Eserlerin kaynaklarının değerli oluşu hakkındaki farkındalık, Elmalılı tefsiri üzerine bugüne kadar yapılan çalışmaların hemen hepsinde devam etmiş az veya çok onun istifade ettiği bu kaynaklara değinilmiştir.

Bu tebliğde Elmalılı M. Hamdi Yazır’ın *Hak Dini Kur’an Dili* isimli tefsirinde kaynak gösteriminde yapılan hataların tespiti amaçlanmaktadır. Araştırmanın ortaya koyduğu sonuçların doğruluk değerini arttırmak için *Hak Dini Kur’an Dili* tefsirinin Elmalılı tarafından yazılan müsveddeleri, tebyiz edilen el yazması nüshaları, Osmanlıca ve Latin harfleriyle neşredilen baskıları gözden geçirilip değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Çalışmanın güncelliğini arttırmak açısından *Hak Dini Kur’an Dili* tefsirinin sadeleştirmeleri de araştırma kapsamına alınmıştır. Böylelikle hem bu çalışmaların orijinal metne uyumları ve akademik olarak yetkinlikleri hem de ilim ve kültür dünyasına katkıları tespit edilmiş olacaktır. Elmalılı ve tefsirinin kaynaklarını konu alan veya bu konuya değinen araştırmalar da araştırma kapsamına dahil edilerek kaynak verme hususunda gelişen imkânların doğru bilgiye

ulaşmadaki başarıyı etkileyip etkilemediği veyahut da araştırmacıların bu imkânları eserlerine yansıtıp yansıtamadıkları tespit edilmiş olacaktır.

Yapılan araştırma sonucunda Elmalılı tefsirinin Latin harfleriyle basılan orijinal metinlerinde tespit edilen kaynak gösterimine dair bazı yanlışların tefsirin Osmanlıca aslında olmadığı görülmüştür. Bunların yanı sıra Osmanlıca nüshalarda da kitap ve yazar ismine dair yapılan bazı yanlışlar tespit edilmiştir. Bu yanlışlar ise kimi zaman Elmalılı'nın kendi verdiği kaynaklarda ortaya çıkarken kimi zaman da kendisinden alıntı yaptığı kaynakta, yanlış verilen kaynak bilgisi sebebiyle meydana gelmektedir. Bunların Latin harflerine yapılan çeviriler ve sadeleştirmelerde de tekrar ettiğine şahit olunmuştur. Bazı sadeleştirmelerde kaynak gösterimi açısından hassasiyet gösterilse de birçok yanlış tekrar edilmiştir. Sadeleştirmelerde muhataplarının anlayacağı şekilde dilin güncellenmesi hedeflenirken verilen yabancı kaynakların telaffuzunun günümüz Türkçesiyle ifade edilmemesi de kaynak gösterimine dair diğer bir eksikliği oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Elmalılı, Hak Dini Kur'an Dili, Kaynakça, Hatalar, Yanlışlar, Tefsir, Literatür

**ELMALILI M. HAMDİ YAZIR'IN *HAK DİNİ KUR'AN DİLİ* İSİMLİ TEFSİRİNİN
MÜSVEDDELERİ, TEBYİZİ, MAHTUT NÜSHALARI, LATİN HARFLERİYLE VE
OSMANLICA BASKILARI****Recep BİLGİN**

Dr., Hadis, Milli Eğitim Bakanlığı

Ahmet Sait SICAK

Dr. Öğr. Üyesi, Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Elmalılı M. Hamdi Yazır (1878-1942) Osmanlı Devleti'nin son dönemi ile Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarında yaşamış bilhassa İslâmî ilimlerden tefsir, fıkıh (hukuk) ve felsefe alanında büyük emek vermiş, müfessir, hukukçu ve siyasetçi kimliğiyle bilinen çok yönlü bir âlimdir. Onun en önemli eseri olarak kabul edilen *Hak Dini Kur'an Dili* isimli tefsiri de farklı bilim dallarına mensup araştırmacılar tarafından faydalanılacak derinliğe ve özelliğe sahiptir. Bu yönüyle Elmalılı'nın Türkiye'deki dinî araştırmalar ve genel din algısı üzerinde etkisinin büyük olduğu rahatlıkla söylenebilir. Hak Dini Kur'an Dili Cumhuriyet'in kuruluşundan bugüne kadar Kur'an'ın anlaşılması üzerine önemli etkisi olan ve Latin harfleriyle telif edilen ilk tefsirdir. Bu özelliği dolayısıyla birçok insanın başucunda ve kütüphanelerinde yer almaktadır.

Elmalılı'nın *Hak Dini Kur'an Dili* isimli eseri üzerine en fazla araştırma yapılan Türkçe tefsirdir. Bununla birlikte yapılan bazı araştırmalarda, Elmalılı tefsirinin asıl nüshaları ve Latin harflerine çevrilen orijinal metni yerine, bu eserin yapılan sadeleştirmelerinden yararlanıldığı görülmektedir. Ayrıca Türkiye'de en yaygın tefsir olarak nitelendirilebilecek bu eserin baskı ve sadeleştirmeleri hakkında genel okuyucunun neyle karşı karşıya olduğuna dair bilgilendirilmesi gerekmektedir. Bu tebliğde Elmalılı ve tefsiri üzerine gelecekte yapılacak çalışmalarda araştırmacıların ilk kaynaklara inebilmelerini kolaylaştırmak, genel okuyucunun ise kendisine ulaşan *Hak Dini Kur'an Dili*'ne ait metnin özellikleri adına bilgi sahibi olmasını sağlamak için ilgili literatürün tespiti ve değerlendirilmesi yapılacaktır.

Yapılan araştırma sonucunda; Elmalılı'nın tefsirine dair ilk müsveddeler, bu müsveddelere dair tebyiz (temize çekme) faaliyetleri, Hak Dini Kur'an Dili tefsirinin el yazması (mahtut) nüshaları, Osmanlıca nüshanın Latin harflerine çevrilmesi ile ortaya çıkan orijinal baskı ve Latin harfleriyle basılan tefsiri veya Osmanlıca nüshalar esas alınarak yapılan orijinal baskılar ve sadeleştirmelerden müteşekkil geniş bir literatür tespit edilmiştir. Bu literatür içerisinde ulaşma imkanı açısından orijinal baskıların ve sadeleştirmelerin geneline ulaşmak günümüz koşullarında mümkünken bazı sadeleştirmelerin kaybolmaya yüz tuttuğu görülmüştür. Elmalılı'nın el yazması müsveddeleri ve Osmanlıca nüshaları hakkında bazı tespitlerde bulunulmuşsa da bu konu ayrı bir araştırmayı gerekli kılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Elmalılı, Hak Dini Kur'an Dili, Yazma Nüsha, Mahtut, Tefsir, Literatür

**ÖLÇÜNLÜ DİLE AİT SÖZCÜKLERİN ÖZEL TÜRETME BİÇİMLERİYLE
ARGOLAŞTIRILMASI ÜZERİNE BAZI TESPİTLER****Hasene AYDIN**

Arş. Gör. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi

Özet

Bir ölçünlü dilin içindeki özel dillerden biri olan argo, ait olduğu sosyal topluluklarda ya da meslek gruplarında içe dönük yaşayan kişilerin toplumun diğer üyeleri tarafından anlaşılmamak için kendi aralarında kullandıkları gizli bir iletişim aracı olarak görülmektedir.

Argonun, söz üretimi konusunda çeşitli kaynaklardan yararlandığı bilinir. Bu şifreli iletişim sisteminin söz varlığını besleyen kaynaklardan en başta geleni, argonun içinde yer aldığı ölçünlü dildir. Genel dile ait söylemler, zaman içerisinde bazen gösterenleri aynı kalacak biçimde farklı gösterilenlerle argoya yerleşip birer şifre niteliği kazanırken (*kör*: erkeklik organı, *horoz*: polis memuru, *çay*: esrar vb.) bazı sözcükler de gösterilenleri değişmeden biçimsel bazı farklılıklarla yani gösteren değişikliğiyle (*yakızla-*: yak-, *piçoz*: piç, *mazo*: mazoşist vb.) argoya geçer. Argonun gizli bir dil olduğu düşünüldüğünde gösteren ya da gösterilenin şifrelenmesi doğal görünmektedir. Söz konusu biçimsel değişiklikler eksiltme, kırpma, kısaltma, türetme gibi yollarla sağlanabilmektedir. Bu çalışmada da Türkiye Türkçesinde ölçünlü dilin söz varlığına dâhil olan bazı sözcüklerin gizli dil oluşturmak adına özel türetme biçimleriyle değiştirilmesi sonucu yeni göstergeler hâlinde Türk argosuna geçişi, yani gösteren değiştirme işlemleri ele alınmaktadır. Türkçenin argo sözlükleri ve argoyla ilgili bazı kaynaklarda yer alan birimlerin incelenmesiyle gerçekleştirilen çalışmada, argoya özgü {-aki} (*sızaki ol-*: sız- vb.), {-anti} (*geberanti ol-*: geber- vb.), {-Iş} (*kopiş*: kopya, *sübüş*: sübyan vb.), {-ik} (*zampik*: zampara vb.), {-Iz} (*dalız et-*: dal-, *oluzla-*: ol-, *kakiz*: kaka vb.), {-mento} (*aşırmento et-*: aşır-, çal- vb.), {-o} (*terso*: ters, *çino*: çingene vb.), {-oş} (*keltos*: kel, *lezboş*: lezbiyen vb.), {-oz} (*çakoz et-*: çak- vb.), {-syon} (*uydurmasyon*: uydurma vb.), {-tor} (*ibnetor*: edilgin eş cinsel erkek, *ibne* vb.) gibi çoğu yabancı kökenli eklerle yapılan türetmeler ile bazı ses türemeleri sonucu oluşan birimler (*oralet*: oral, *kerizettin*: keriz, *şamşır-*: şaşır- vb.) ele alınmış; bunların değişme gerekçeleri ve yapıları incelenmeye çalışılmıştır. Bunların dışında ölçünlü dilde de kullanılan {-CI}, {-IntI}, {-II} gibi eklerle türetilen yapılar, bu çalışmanın kapsama alanı dışında tutulmuştur.

İncelemeye konu olan argo sözcüklerin kimi zaman genel dildeki kök ve gövdelere özel ekler getirilerek oluşturulduğu, kimi zaman da bazı sözcüklerin kısaltılarak tekrar başka ses ve eklerle genişletildiği görülmekte; bunların argonun söz varlığına girdiklerinde ölçünlü dildeki anlamlarını korudukları anlaşılmaktadır. Çoğu, dildeki en az çaba ilkesine de aykırı olan bu yapılarla argonun her zaman kaba dil, küfürlü söylem olmadığı da ortaya çıkmaktadır. Çünkü ele alınan örneklerin büyük bir bölümü, toplumda ayıp sayılabilecek kavramları karşılayan nitelikte ve kaba söz görünümünde değildir. Dolayısıyla bu dili kullanan kişilerin kendilerini toplumsal anlamda kendileri gibi olmayan insanlardan ayırdıkları; onlarla dillerindeki

ortaklığı da ortadan kaldırmak, ortak dilden kaçmak için ya da bazı yasaklı eylemlerin gerçekleştirilmesini gizlemek amacıyla böyle bir değişikliğe gittikleri düşünölmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, argo, türeme, ölçünlü dil

**KUR'ÂN'DA SUÇ ANLAMI İFADE EDEN KAVRAMLAR ÜZERİNE BİR
DEĞERLENDİRME****Nazife SAĞLAMOĞLU**

Yüksek Lisans Öğrencisi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Özet

Kur'an, insanlara kavramlarla hitap eder ve mesajını bu kavramların oluşturduğu anlam alanında verir. Onun için kavramın kullanıldığı "anlam alanının" iyi tahlil edilmesi gerekir. Aynı zamanda kavramın olay-kişi-tarihî süreç bağlamı da göz ardı edilmemelidir. Kavramlar, canlı organizmalar gibi sürekli değişim içindedir. Zaman içinde "anlam daralması", "anlam genişlemesi", "anlam kaybı" ve "anlam kayması" gibi değişim ve dönüşümler geçirir. Dolayısıyla bu çalışmalarda kavramları, ona yüklenen anlam çerçevesinde ve tarihi süreç içinde uğradığı değişimleri göz önünde bulundurarak incelemek gerekir. Herhangi bir kavramı, Kur'an'ın indiği dönemdeki kullanımını ve Hz. Peygamber ve sahabenin nasıl anlamlandırdıklarını bilmeden, doğru anlayamayız.

Tebliğimizde Kur'an'ı Kerim'de tespit edebildiğimiz suç ve anlam örgüsüne giren 20 kavram kısaca incelenecektir. Suç, işleyene cezaî müeyyide uygulanması öngörölmüş yasak fiil anlamında kullanılan bir kavramdır. Sözlükte "törelere ve ahlâk kurallarına aykırı davranış ya da bir toplumda haksız sayılıp yazılı-yazısız kurullarla yasaklanan ve yaptırıma bağlanan eylem" manasına gelir. Din, felsefe ve hukukun alanına giren bir olgu olarak kabul edilen suç aynı zamanda bütün varlıklara karşı yapılabilen bir eylem, karşılığının dünyevî ve uhrevî olması, niyet-irade-eylem birlikteliğine göre anlam kazanması gibi birçok bileşeni olan komplike bir kavramdır.

Kur'an suç ile ilgili birçok eşanlamlı kavram kullanmıştır. Kur'an'ı Kerim'de suç; *zenb*", "hata", "dalâl", "zulm", "cürm", "tuğyan", "fısk", "hubş", "fuşş", "fesâd", "israf", "zeyğ", "sû", "ğay", "cenef", "hub", "hins", "şetat", "fücûr" ve "nekb" gibi kavramlarla ifade edilir. Bu kavramların hepsi aynı anlama gelmemekte, bazıları birbiriyle eşanlamlı olarak değerlendirilse de aralarında farklılıklar bulunmaktadır. Bir kısım kavramlar mana itibariyle birbiriyle örtüştüğü gibi bazılarının da aralarında dolaylı olarak anlam birlikteliği olduğu söylenebilir.

Suç genel olarak hayata, bedene, şahsiyete, mal varlığına ve ferdin temel hak ve hürriyetlerine yönelik veya ihlâl ettikleri hakkın mahiyetine göre Allah (kamu) hakkının, şahsî hakların ve her iki hakkın da bulunduğu suçlar şeklinde kısımlara ayrılmaktadır. Biz çalışmamızda Kur'ân'da geçen suç ile ilgili kavramları ve aralarındaki anlam benzerliği ve farklılıkları tasnif ederek inceleyeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Suç, Hata, Fısk, Fesâd, İsrâf

KURUMSAL KALİTENİN AR-GE FAALİYETLERİ ÜZERİNE ETKİSİ**Cemil Serhat AKIN**

Doç. Dr., Mustafa Kemal Üniversitesi

Tuba YILDIZ

Arş. Gör., Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Küresel ortamda yaşanan rekabet firmaları bilim ve teknoloji alanında üstünlük kurma arayışına yönelmiş, oluşan bu yeni ekonomik anlayışta araştırma ve geliştirme (AR-GE) faaliyetleri firmaların yaşamlarını sürdürebilmeleri için gerekli bir koşul haline gelmiştir. Yaşanan bu durum sadece küreselleşmenin yarattığı rekabet ortamının değil, aynı zamanda bilgi teknolojik alanda yaşanan gelişmelerin sonucudur. Bilim ve teknoloji alanında yaşanan gelişmeler yeni ürün, hizmet, araç ve yazılım üretimini mümkün kılarak üretim süreçlerini değiştirmiş ve bu süreçlerin etkinliğini sürdürmek için AR-GE çalışmaları zorunlu hale gelmiştir.

AR-GE faaliyetlerinin ekonomik sonuçlarının belirgin hale gelmesi ile AR-GE yatırımları modern büyüme teorilerinin merkezinde yer almaya başlamıştır. AR-GE faaliyetleri ile ekonomik büyüme arasındaki ilişki içsel büyüme modellerinde geniş bir şekilde sorgulanmış olsa da AR-GE faaliyetlerinin belirleyicileri üzerine çok sayıda çalışma yapılmamıştır. Yapılan az sayıda ki çalışmada milli gelir, beşeri sermaye ve dış ticaret gibi ekonomik çevreye ilişkin değişkenler ile AR-GE faaliyetleri arasındaki ilişki sorgulanırken, kurumsal çevrenin AR-GE faaliyetleri üzerine olan etkisi sorgulanmamıştır. Oysaki AR-GE harcamalarının gerçekleştirilmesinde ekonomik çevre kadar sosyal ve siyasal çevrenin de etkisi vardır. Bu sebeple çalışmanın amacı AR-GE faaliyetleri üzerinde etkili olduğu düşünülen sosyal ve siyasal çevrenin olası etkilerinin sorgulanmasıdır. Bu amaç doğrultusunda orta gelir grubunda yer alan 1996 ile 2016 yılları arasındaki 11 ülke verisi, panel veri analizi ile sorgulanmıştır. Elde edilen analiz sonuçlarına göre politik istikrar ile AR-GE harcamaları arasında pozitif yönlü ilişki bulunurken yolsuzluk ile AR-GE harcamaları arasında negatif yönlü ilişki bulunmuştur. Ayrıca çalışma sonuçlarına göre kamunun etkinliği AR-GE harcamalarının önemli bir belirleyicisidir.

Anahtar Kelimeler: Kurumlar, Ar-Ge, Panel veri analizi

**YEREL YEMEK TÜKETİM MOTİVASYONLARININ YERLİ TURİSTLERİN
HATAY'A SEYAHAT ETMELERİNE ETKİSİ****Mehmet EREN**

Öğr. Gör., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Ceyhun Can ÖZCAN

Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi

Özet

Çalışmanın amacı, yerli turistlerin Hatay'ı ziyaretlerinde yerel yemek motivasyonunun etkisini araştırılmıştır. UNESCO tarafından gastronomi turizmi alanında "Yaratıcı Şehir Ağı"na katılması ile, şehrin mutfak kültürünün Hatay'a gelen turist sayısının ve turizmden elde edilen gelirin artmasına yardımcı olması beklenmektedir. Özellikle turizmde tüketici tercih ve beklentilerinin, kitle turizminden alternatif turizm kaynaklarına doğru değişmesi, şehirlerin kendilerine özgü niteliklerini ön plana çıkartmalarına zemin hazırlamaktadır. Yemek kültürü de bu özelliklerin başında gelmekte ve turistlerin destinasyon tercihlerinde ön sıralarda yer almaktadır. Hatay'ın eski çağlardan bu yana farklı medeniyetlere ev sahipliği yapması, şehirde tarihi, kültürel ve dini anlamda çok sayıda eserin yer almasını sağlamış, özellikle mutfak kültürünün oldukça zengin olmasına yol açmıştır. Tüm bu etkenler, Hatay'ın turistler tarafından ziyaret edilmesinde önemli bir etken olmaktadır. Çalışmada, Hatay'a gelen yerli turistlerin ziyaretlerinde söz konusu etkenler arasında yer alan, şehrin yemek kültürünün etkisi araştırılmıştır. Bu amaçla daha önce geliştirilmiş bir anket kullanılmıştır. Anket, kolayda örneklem yöntemiyle Hatay'a gelen yerli turistlere yüz yüze görüşülmek suretiyle gönüllülük esasına göre uygulanmıştır. Toplanan verilerden 390 adeti değerlendirmeye alınmıştır. Elde edilen veriler SPSS programı ile analiz edilmiş, verilerin dağılımı ile ilgili yapılan Kolmogorov-Simironov testi sonucunda verilerin normal dağılmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle demografik özelliklerden cinsiyet ve medeni durumun yerli turistlerin seyahatlerinde yerel yemek motivasyonunun etkisinin tespiti için, parametrik olmayan testlerden Mann-Whitney U testi yapılmıştır. Elde edilen bulgulara göre; yerli turistlerin Hatay'a seyahatlerinde cinsiyet ile yerel yemek motivasyonları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Kadın ve erkeklerin yerel yemek motivasyonlarında bir farklılık bulunamamıştır. Medeni durumla ilgili bulgulara bakıldığında, evli ve bekar katılımcıların yerel yemek motivasyonları arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Ortalamalara bakıldığında evli katılımcıların bekarlara oranla daha yüksek bir yerel yemek motivasyonuna sahip oldukları söylenebilir. Yerli turistlerin seyahatlerinde yerel yemek motivasyonunun yaşa göre farklılaşp farklılaşmadığının tespiti için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Tamhane testi sonucuna göre 15-24, 35-44 ve 55-64 yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin bulunduğu, 55-64 yaş aralığında olan katılımcıların motivasyonunun 15-24 ve 35-44 yaş aralığına göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hatay, turizm, yerel yemek kültürü, motivasyon

EKONOMİK KALKINMA VE SAĞLIK İLİŞKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ**Tuba YILDIZ**

Arş. Gör., Mustafa Kemal Üniversitesi

Cemil Serhat AKIN

Doç. Dr., Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Kalkınma bir toplumun ekonomik, sosyal ve kültürel alandaki gelişimini içermektedir. Belli bir iktisadi gelişme sağlandıktan sonra toplumların kalkınmayı sürdürebilmeleri için sosyal ve kültürel alandaki problemlerin en aza indirmeleri gerekmektedir. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde sağlık alanındaki yetersizlikler ekonomik refah ve kalkınma üzerinde bir problem oluşturmaktadır. Sağlıklı bireylerin yetişmesi iş gücü verimini artırarak ekonomik büyümeyi artırmaktadır. Ayrıca sağlık alanındaki gelişmeler toplumun yaşam kalitesindeki artışı göstermektedir. Kalkınma ve sağlık arasında önemli bir ilişkinin olduğu teorik olarak bilinse de ampirik çalışmaların eksikliği nedeniyle bu çalışma, literatüre katkısı açısından önem arz etmektedir. Dolayısıyla bu çalışmanın temel amacı kalkınma ve sağlık arasındaki ilişkiyi teorik ve ampirik olarak incelemektir. Çalışma Türkiye'ye ait 1968-2015 dönemi verileri ile oluşturulmuştur. Kalkınma ve sağlık arasındaki ilişkiyi açıklayan bu çalışmanın teorik açıklamasına ek olarak ampirik kısımda VAR analizi ve Granger nedensellik analizine yer verilmiştir. Yapılan çalışmada kalkınma göstergesi olarak endüstriyel ücret eşitsizliği, sağlık göstergesi olarak doğumda yaşam beklentisi değişkenleri kullanılmıştır. Ayrıca çalışmaya kalkınmayı etkileyen temel faktörlerden ekonomik büyüme için kişi başına düşen milli gelir, enerji tüketimi için birincil enerji tüketimi ve dışa açıklık oranı değişkenleri de eklenmiştir. Yapılan ARDL sınır testi sonucuna göre değişkenler arasında uzun dönemli ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Kısa dönemli ilişkiyi açıklamak için VAR analizi yapılmıştır. Ayrıca değişkenler arasında nedensellik ilişkisinin olup olmadığını açıklamak amacıyla Granger nedensellik analizi gerçekleştirilmiştir. Yapılan VAR analizi sonucunda kalkınma ve sağlık arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Granger nedensellik analizi sonucuna göre ise kalkınmadan sağlığa doğru tek yönlü nedensellik ilişkisi bulunurken, kişi başına düşen milli gelir, enerji tüketimi, dış açıklık oranı ile kalkınma arasında iki yönlü nedensellik ilişkisi bulunmuştur. Çalışmada ayrıca sağlık göstergesinden kişi başı milli gelire doğru tek yönlü, dış açıklık oranı ve sağlık göstergesi arasında iki yönlü, enerji tüketiminden kişi başı milli gelire doğru tek yönlü, dış açıklık oranı ve kişi başı milli gelir arasında iki yönlü nedensellik ilişkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kalkınma, Sağlık, VAR analizi, Granger Nedensellik

**PARA POLİTİKASI ARAÇLARI ve AKTARIM KANALLARI ile EKONOMİK
BÜYÜME ARASINDAKİ İLİŞKİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ****Gizem BAŞ**

Arş. Gör., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Mehmet KARA

Doç. Dr., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

2008 küresel krizi sonrasında dünyadaki majör merkez bankaları tarafından krizi atlatabilmek için aşırı genişletici para politikaları uygulanmaya başlanmıştır. Bunun üzerine, gelişmekte olan ülkelerin istikrar hedeflemeleri ve makroekonomik göstergeleri olumsuz etkilenmiştir. Küresel finansal sistemde meydana gelen bu yeni durum, gelişmekte olan ülkelerin merkez bankalarının alternatif para politikası tasarımlarına sebep olmuştur. Bu bağlamda, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 2010 yılının Nisan ayından itibaren yeni bir para politikası stratejisi geliştirmiştir. Böylece, faiz koridoru, bir haftalık repo faizi ve zorunlu karşılıklar yeni para politikası araçları olarak kullanılmaktadır. Araçlar ile nihai amaçlar arasında köprü niteliği taşıyan aktarım kanalı olarak ise kredi ve döviz kuru yer almaktadır. Nominal döviz kurunun yükselmesi durumunda, ithal mallarının maliyeti ve dış finansman maliyeti artmaktadır. İthal mallarının maliyetinin artması üretim maliyetlerini de arttıracığı için üretim fiyatları da artacaktır. Bu durumda, ekonomik büyüme de olumsuz olarak etkilenmektedir. Diğer taraftan, faiz oranının yükselmesi, maliyetleri arttırarak talebin düşmesine sebep olmaktadır. Bu sebeple, faiz oranları ile ekonomik büyüme arasında negatif yönlü bir ilişki beklenmektedir. Bu çalışmada, para politikası araçları ve ekonomik büyüme arasındaki ilişki, 2011:01-2018:12 dönemi aylık verileri kullanılarak Türkiye için analiz edilmiştir. Analiz yöntemi olarak Pesaran vd. (2001) tarafından geliştirilen ARDL modeli kapsamında kısıtlanmamış hata düzeltme modeli (UECM) ve sınır testi yaklaşımı kullanılmıştır. Çalışmada bağımlı değişken olarak döviz kuru ve politika faizi kullanılmış olup, ekonomik büyümeyi temsilen sanayi üretim endeksi kullanılmıştır. ARDL analiz yöntemi kapsamında değişkenler arasındaki uzun dönemli eş bütünleşme ilişkisinin tespit edilebilmesi için ilk olarak sınır testi uygulanmıştır. Sınır testi sonuçlarına göre F istatistiği, üst kritik değerden büyük olduğu için değişkenler arasında uzun dönemli ilişki tespit edilmiştir. Ayrıca, uzun dönem için yapılan analiz sonuçlarına göre, ekonomik büyüme ile döviz kuru arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır. Döviz kurunun ve faizin ekonomik büyümeyi negatif olarak etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Kısa dönem için yapılan analiz sonuçları değerlendirildiğinde, döviz kurunun ve faiz oranının ekonomik büyümeye olan etkisi yine negatif olarak tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Para Politikası Araçları, Ekonomik Büyüme, Döviz Kuru, Politika Faizi, Türkiye, ARDL Sınır Testi

**TÜRKİYE’DE SORUNLU KREDİLER ve BANKACILIK SEKTÖRÜ KREDİLERİ
İLİŞKİSİ: ARDL SINIR TESTİ YAKLAŞIMI****Gizem BAŞ**

Arş. Gör., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Mehmet KARA

Doç. Dr., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

FED, ECB ve BOJ gibi majör merkez bankalarının Küresel Kriz sürecinde para politikası uygulamalarından kaynaklanan küresel likidite bolluğu, görel olarak yüksek getiri imkânı sağlayan Türkiye gibi ülkelere aşırı sermaye girişine neden olmuştur. Sermaye girişiyle birlikte piyasadaki kredi faizleri düşmüş; dolayısıyla, kredi hacmi önemli ölçüde genişlemiştir. Nitekim kredi hacminin aşırı artması, makroekonomik ve finansal şoklar ile finansal istikrarsızlık riski arasında bir ilişki olduğunu göstermektedir. Bankaların kredi portföyündeki kalitenin bozulması, hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkeler için, bankacılık sistemindeki problemlerin ve finansal krizlerin temel nedenlerinden biri olarak görülmektedir. Yani, bankacılık sektörü kredi miktarının aşırı bir şekilde artması, kredilerin özensiz bir şekilde verildiğini göstermektedir. Kredilerin gelişigüzel ve özensiz verilmesi ise verilen kredilerin geri ödenmeme riskini de beraberinde getirmektedir. Bu durumda, sadece bankacılık sektörü değil, ekonomideki bütün sektörler olumsuz olarak etkilenmektedir. Türkiye’de, özellikle, 2018 yılında meydana gelen kur şokuyla birlikte bankacılık sektörü kredi hacmi, önemli bir sorun haline gelmiş olup birçok kesmi etkilemiştir. Bir kredinin sorunlu kredi olarak adlandırılabilmesi için ödememenin veya anlaşmanın bozularak tahsilatın gecikmesi gerekmektedir. Burada önemli olan, kredinin vadesinde ödenmemesi veya ödemenin birkaç gün gecikmesi krediyi sorunlu hale getirmemektedir. Bu çalışmada, bankacılık sektörü kredi büyümesi ile sorunlu krediler ilişkisi 2005:Q4-2017:Q4 dönemi üçer aylık verileri kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmada Pesaran vd. (2001) tarafından geliştirilen ARDL modeli kapsamında kısıtlanmamış hata düzeltme modeli (UECM) ve sınır testi yaklaşımı uygulanmıştır. Çalışmada ARDL analiz yönteminin kullanılma sebebi şu şekilde özetlenebilir: ARDL analiz yöntemi kısıtlanmamış hata düzeltme modelini kullandığı için diğer eşbütünleşme testleriyle kıyaslandığında daha güvenilir sonuçlar vermektedir. Hata düzeltme modelinin en önemli özelliği ise değişkenler hakkında hem kısa dönem hem de uzun dönem için bilgi vermesidir. Analiz sonuçlarına göre, sorunlu kredilerle bankacılık sektörü kredi büyümesi arasında eş bütünleşme ilişkisi tespit edilmiştir. Ayrıca, uzun dönemde, bankacılık sektörü kredi hacmi arttığında sorunlu krediler de artmaktadır. Hata düzeltme terimi katsayısı kısa dönemde beklenildiği gibi negatif ve istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır. Kısa dönem için elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, bankacılık sektörü toplam kredi hacminin sorunlu krediler üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sorunlu Krediler, Bankacılık Sektörü Kredisi, Türkiye, ARDL Sınır Testi, Ekonometrik Analiz

**2018 YILI TURİZM VERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE SON ÜÇ YILLA
KARŞILAŞTIRILMASI****Mehmet EREN**

Öğr. Gör., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Çalışmanın amacı, Türkiye'nin ödemeler dengesine önemli ölçüde katkı sağlayan turizm sektörünün 2018 yılı verilerinin, turist sayısı, turizm geliri, geceleme sayısı gibi alanlarda 2015, 2016 ve 2017 yılı ile karşılaştırarak değerlendirmelerde bulunmaktır. 2015 yılında Rusya ile yaşanan siyasi krizin turizm sektöründe görülen olumsuz etkilerinden dolayı 2018'den önceki 3 yılın verileri ile karşılaştırma yapılması uygun görülmüştür. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü Turizm İstatistikleri Genel Değerlendirme 2018 turizm verilerine göre Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçi ve yurtdışı ikametli vatandaş sayısı 46.112.592 kişiye ulaşmış (39.488.401'i yabancı ziyaretçi, 6.624.191'i yurtdışı ikametli vatandaşlar), 29.512.926.000\$ turizm geliri elde edilmiş ve geceleme sayısı da 190.7 milyonu bulmuştur. Bu veriler 2015 yılı için 41.114.069 kişi ve 31.464.777.000\$ gelir, 2016 yılı için 30.906.680 kişi ve 22.107.740.440\$ gelir, 2017 yılı için ise 37.969.824 kişi ve 26.283.656.000\$ turizm geliri olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılının gelen turist sayısı bakımından son üç yıl ortalamasının üzerinde gerçekleştiğini ve 2015 yılında Rusya ile yaşanan siyasi krizin olumsuz etkisinin hızlı bir toparlanma sürecinde olduğunu göstermektedir. 2018 yılında kişi başı ortalama harcama 647\$ olarak gerçekleşmiş, turizm gelirlerindeki artış %12.3 olmuştur. Turizm gelirleri yönünden 2014 ve 2015 yılı gelirlerine 2018 yılında ulaşamadığı, niceliksel artışın turizm gelirlerine tam olarak yansımadağı görülmektedir. Turizm giderlerine bakıldığında; 2018 yılında Türkiye'de ikamet eden 8.383.432 kişi yurt dışına ziyaret gerçekleştirmiş ve 4.896.310.000\$ turizm gideri meydana gelmiştir. Yurt dışı ziyareti gerçekleştiren vatandaşların, kişi başı harcaması 584\$ olarak gerçekleşmiş ve ortalama gece sayısı 9,36 olmuştur. 2018 yılı konaklama işletmelerindeki toplam geceleme sayısı 190.686.722 olarak gerçekleşmiştir. En fazla geceleme yapan ülkelere bakıldığında ilk sırada Rusya, ardından Almanya ve onun ardından da İngiltere gelmektedir. Geceleme sayılarına bakıldığında kişi başı ortalama 3.61 gün geceleme yapıldığı, yabancıların en çok geceleme yaptığı şehirlerin başında Antalya ve İstanbul'un geldiği söylenebilir. Turizmden elde edilen gelirin arttırılabilmesi için; ülkeye gelen nitelikli turist sayısının arttırılması, turizm çeşitlendirmesine gidilmesi, ortalama geceleme sayısının arttırılması, alternatif pazarlara ulaşılabilmesi, konaklama işletmelerinde uygulanan "her şey dahil" sisteminin sınırlandırılması gibi öneriler getirilebilir.

Anahtar Kelimeler: turizm, 2018, veri, karşılaştırma

HAZAR'DAKİ ENERJİ HAVZALARI VE ONLARIN ULUSLARARASI

HUKUKTA YERİ

Nazrin ALİZADA

Doktora Öğrencisi, Gazi Üniversitesi

Onur CİDDİ

Arş. Gör., Yakın Doğu Üniversitesi

Özet

Enerjinin bu denli önemli olduğu günümüz uluslararası ilişkilerinde hem sahip olduğu enerji kaynakları ile hem de yerleştiği jeostratejik konum itibarıyla hakkında bilimsel tartışmaların halen devam ettiği Hazar havzası hem kıyıdaş devletlerin hem de büyük güçlerin ilgi alanında olan bir bölgedir. Aynı zamanda böyle zenginlikleri bünyesinde barındıran Hazar havzasında bu bölgeden olmayan güçlerin buraya müdahale etmesinin önünü açar nitelikte olan bazı sorunlar da mevcuttur. Şöyle ki, bu havza enerji ve tranzit nakil güzergahı gibi avantajlara sahip olsa da burada siyasi açıdan enerji kaynaklı, çevresel açıdan ekolojik, hukuki açıdan ise halen çözüme kavuşturulmamış statü sorunu varolduğundan bölgedışı devletler buradaki enerji kaynakları üzerinde kendi monopolisini kurmaya ve siyasi nüfuzlarını arttırmaya çalışmaktadır.

Bu ekseninde, çalışmanın esas amacı ilk önce Hazar havzasının niçin devletler için bu denli önemli olduğunun belirlenmesi ve bu çerçevede ortaya çıkan hem pozitif hem de negatif faktörler doğrultusunda hem bölgesel hem de küresel güçlerin burada güç mücadelesi vermesini etkileyen enerjiye dayalı jeopolitik sorunların esas sebebinin ortaya çıkarılması için olası çözüm yolu ihtimallerinin gözden geçirilmesidir.

Belirlenen amaca ulaşılması için genel olarak, Hazar havzasını devletlerin gözünde avantajlı kılan ve kendi arasında ikiye ayrılan olumlu ve olumsuz jeopolitik nedenlere değinilmesinin yanı sıra özel olarak olumsuz nedenlerden enerji, ekolojik alanı kapsayan ve günümüz itibarıyla hem ulusal hem de uluslararası faktörlerin kendi çıkarlarından dolayı çözüme yanaşmadıkları için hala çözümsüz olarak kalan hukuki statü sorunu detaylı şekilde ele alınmış ve bu ekseninde bir çerçeve oluşturulduktan sonra enerji kaynaklı sorunlara ışık tutması için Hazar havzasında hem realize edilen ve hem de edilmesi planlanan en önemli enerji projeleri incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hazar, Enerji Sorunu, Hukuki Statü, Devletlerin Tutumu, Projeler

SİBER GÜVENLİĞİN ÜLKEDİŞİ POLİTİKALARDA YERİ

Nazrin ALİZADA

Doktora öğrencisi, Gazi Üniversitesi

Özet

21. Yüzyılda yüzde yüz güvenli ortamın oluşturulmasının mümkün olmadığı bir zamanda siyasal ekseninde hareketlenmelerin yaşanması üzerine güvenlik anlayışının boyutları genişlemeye başlamış, önceleri var olsa da kendini etkin şekilde göstermeyen siber güvenlik olgusu bu dönemden itibaren işlevselliğini daha da artırmıştır. Durum böyle olunca, hem küresel hem de bölgesel güçler kendi güvenlik doktrinlerinde bu olguya daha çok yer vermeye başlayarak ortaya çıkan yeni siyasal koşullara ayak uydurmaya çalışmış ve buna paralel olarak devletler, siber ortamda yaygınlaşan ve bir saldırı mekanizması gibi kullanılarak devreye sokulması mümkün olan siber saldırılara karşı kendi elini güçlendirme yöntemleri yolunu seçmiş ve bununla ise en az zararla maksimum siyasal kazanç elde etme stratejisi dış politikanın ana arteri konumuna getirilmeye çalışılmıştır.

Bu çerçevede, çalışmada ilk önce genel olarak güvenlik nedir olgusuna değindikten sonra özel olarak siber güvenlik kavramı ve onun neleri kapsadığına bakılacak, devletlerin dış politika doktrininde uygulamaya çalıştıkları siber güvenlik koruma yöntemleri ele alınacak ve daha sonra ülkedışı politikalarda siber güvenlik stratejisinin oynadığı rolün kapsamlı şekilde araştırılması adına ilk önce bu stratejiden yararlanan ve dünyada küresel güç olmaya çalışan iki rakip devletin- ABD ve Rusya'nın, daha sonra ise bölgesel güç olmaya çalışan İran'ın benimsedikleri stratejide bu olguya ne denli önem verildiği ele alınarak incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Siber Güvenlik, Siber Saldırı, Strateji, Siyaset, Örnek Ülkeler

1936 HATAY/SANCAK KRİZİNDE AKTÖRÜN ROLÜ

İbrahim AKKAN

Doktora Adayı, Yıldız Teknik Üniversitesi

Özet

Dış politikada karar almak zorlu bir süreçtir. Bu süreç, problemin belirlenmesi, kararın alınması ve uygulanmasını kapsar. Devletler dış politika kararlarını alırken kendi ulusal çıkarlarını önceler. Ulusal çıkarların öncelikli olması bazı durumlarda çatışmayı uluslararası krize dönüştürebilir. Uluslararası kriz üç evreden oluşur. Kriz öncesi evre, krizsiz periyottan karar alıcı tarafından algılanan belirgin bir tehdidin oluşmasına kadar geçen tırmanma evresidir. Kriz evresi, tetikleyici bir olayla karşı tarafın da tepki göstermesi ile daha çok tırmandırılmış olur. Bu evrede kriz yönetimi aşamaları uygulanır. Karar alıcılar problemi savaşa dönüşmeden çözmeye çalışır. Kriz sonrası evre ise tehdit, zaman sınırlandırması ve savaş ihtimali seviyelerinin düşmesi ile başlar. Bu aşama, tehdit algılarının azalmasıyla krizsiz bir döneme geçiştir. Taraflar sıcak bir askeri çatışma yaşamamışlarsa, bir diyalog sürecine girer ve taraflar arasında statü belirlenir. Eğer kriz sonrası dönemde yeni bir tehdit algılanırsa kriz yönetimi aşamaları en başa sarar.

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Fransa mandasındaki Suriye'ye bağlanan İskenderun Sancağının (Hatay) hem Misak-ı Milli sınırları içinde yer alması, hem de etnik açıdan halkının çoğunluğunun Türk olmasından dolayı Türkiye'deki iktidarlar Sancak'ı ilhak etme konusunda uzun yıllar mücadele vermiştir. Bu süreç 1936 yılında Fransa ile Türkiye arasında siyasi bir krizin yaşanmasına sebep olmuştur. Kriz kendi içinde üç evreden oluşmaktadır. 9 Eylül 1936 tarihinde Fransa ile Suriye arasında yapılan İttifak Anlaşmasında İskenderun bölgesinin Suriye toprağı olarak kabul edilmesi krizi tetikleyen gelişme olmuştur. 27 Ocak 1937'de Milletler Cemiyeti'nin sürece müdahale etmesiyle ve Fransa'nın Hatay'a dış işlerinde Suriye'ye bağlı içişlerinde özerk bir statü vermesiyle krizin ilk evresi sona ermiştir. Krize sebep olan olay ortadan kalkmadığı için kriz kontrollü bir şekilde tırmandırılmıştır. 3 Haziran 1937'de Fransa'nın Hatay'da sokağa çıkma yasağı uygulamasıyla başlayan ikinci evre 4 Temmuz 1937 tarihinde sona ermiştir. 29 Ekim 1937'de başlayan üçüncü evre ise 23 Temmuz 1939'da yapılan meclis oylamasıyla Hatay Devleti'nin Türkiye'ye ilhak edilmesi ve Türkiye ile Fransa'nın karşılıklı deklarasyonu ile sona ermiştir. Bu süre zarfında Atatürk ve arkadaşlarının izlediği politikalar büyük önem arz etmektedir. Krizin her evresinde uluslararası sistemi iyi okuyan ve dikkatli adımlar atan Atatürk, diplomasi kanallarını doğru kullanarak savaşa girmeden krizi Türkiye lehine sonuçlandırmıştır. Bu çalışmada aktörün özellikleri, sistemdeki yeri, yaşanan krize olan etkilerini incelemeyi kolaylaştırdığı için Neoklasik Realizm temele alınmıştır. Yapısalcı bir özelliğe sahip olmasının yanı sıra devletin anarşik sistemde gösterdiği davranış şekillerine değinir. Bu sebeple bu çalışmada Neoklasik Realizm temelinde dış politika analizi

yapılmış, Sancak/Hatay Krizinin çözümlenmesinde karar alma mekanizması ile aktörlerin rolü ele alınmıştır, yerelle karar alıcı arasındaki ilişkinin nasıl işlediğine değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kriz, Aktör, Hatay, Türkiye, Suriye

**USE OF FINANCIAL ANALYSIS IN IMPROVING FINANCIAL PERFORMANCE:
A CASE STUDY OF INDUSTRIAL COMPANY IN IRAQ**

**FINANSAL PERFORMANSIN ARTIRILMASINDA FINANSAL ANALIZIN
KULLANILMASI: IRAKTA'KI ENDÜSTRİYEL ŞİRKET ÜZERİNE BİR VAKA
ÇALIŞMASI**

Mohammed Ali Jwaid AL-MOHAMMED

Master Student, Gazi University

Abstract

The study examined the Use of Financial Analysis in the Evaluation of Financial Performance: A Case Study of Fallujah Construction Materials Company. The financial analysis includes a detailed study of the data contained in the financial disclosures, a study of the results of the financial performance to be interpreted and the identification of weaknesses and strengths in the financial policies established at the facility. This conversion process requires the use of a range of methods, the most important of which are financial ratios and the financial analyst's best choices for the problems faced by financial management, and do everything he can to help the administration adopt right decisions that make actual performance as required. The lowest cost and there is no choice in front of us except profit or loss is the tool that can show how economically efficient industrial projects perform.

Fallujah Construction Materials Company was selected for the period (2007-2010) and we discussed, in our research, the key aspects and scientific as well as practical procedures through a set of financial ratios indicators to know the points of strength and weakness and the extent to which the objectives for which the project was established have been achieved.

Key Words: Financial Analysis, Financial Performance, Financial Ratios

Özet

Çalışmada; Finansal Performansın Değerlendirilmesinde Finansal Analizin Kullanılması: Felluce İnşaat Malzemeleri Şirketi Üzerine Bir Vaka Çalışması incelenmiştir.

Finansal analiz; finansal açıklamalarda yer alan verilerin ayrıntılı bir şekilde incelenmesini, yorumlanacak finansal performansın sonuçlarının incelenmesini ve tesiste kurulan finansal politikalarındaki zayıflıkların ve güçlü yönlerin belirlenmesini içerir. Bu dönüşüm süreci; en önemliler arasında yer alan finansal oranları ve finansal analistin, finans yönetiminde karşılaştığı sorunlar için en iyi seçimi gibi bir dizi yöntemin kullanılmasını gerektirir ve yönetimin gerçek performansı için gereken doğru kararları benimsemesine yardımcı olmak amacıyla finansal analist elinden gelen her şeyi yapmasını kapsar. En düşük maliyet ve kar (tasarruf) veya zarar (açık) ki önümüzde bunlar dışında bir seçenek yoktur ve bunlar ekonomik olarak verimli endüstriyel projelerin nasıl performans gösterdiğini gösteren araçlardır.

Felluce İnşaat Malzemeleri Şirketi 2007-2010 dönemi için seçilmiş olup araştırmamızda; bir dizi finansal oran göstergesiyle, güçlü ve zayıf noktalarını ve projenin kurulduğu hedeflerin ne ölçüde sağlandığını bilmek için temel yönlerini, bilimsel ve pratik prosedürlerini tartıştık.

Anahtar Kelimeler: Finansal Analiz, Finansal Performans, Finansal Oranlar

**ANADOLU” DA SERAMİK YÜZEYLERDE KULLANILAN MÜHÜRLER
(TAMGALAR)****Serap ÜNAL**

Doç. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi

Özet

Tarihsel süreçte ve özellikle arkeolojik boyutta mühürler ele alındığında, insanoğlunun yaşamına yaklaşık 10 bin yıl önce neolitik (yeni taş) dönemle birlikte yer almaya başladığı görülmektedir. Neolitik dönemde insanoğlunun yerleşik düzene geçmesiyle birlikte, yaşam ve üretim biçiminde oluşan değişiklikler sonucunda toplumsal yapıda farklılıklar, mülkiyet ediniminin yansımaları günümüzde mühür olarak algılanan biçimleriyle karşımıza çıkmıştır.

“Tarihin sessiz izleri” şeklinde de tanımlayabileceğimiz mühürler insanı ve yaşadığı toplumdaki yerini tanımlamada tarih boyunca önemli bir unsur olmuştur. En basit şekliyle kil yüzeyinde el izini bırakmış sonrasında bir takım görsel semboller kullanmıştır. Böylece parmak izi, kişinin kendine özgü değişmez kimlik göstergesi olarak kabul edilmiştir. Sonraki süreçte damgalara, tuğlalara, armalara, logo, amblemlere, imzalara dönüştüğünü görmekteyiz.

Mühürler aitliği, yasal statüyü, durumu belirtmenin yanı sıra olağan dışı durumlarda (hırsızlık vb.) tedbir almak amacıyla kullanılmakta olmanın yanı sıra, mülkiyeti göstermek için herhangi bir seramik kap üzerine ya da bir malın ağzına bağlayan ip ve atılan düğümün üzerine çömlekçi çamuruyla kaplanarak mühürlenmiştir. Arkeoloji terminolojisinde bu tür çamur mühür baskılarına Latince adıyla “ bulla “ denilmiş özellikle saraylarda bulla türü mühürler güvenlik için büyük önem taşımıştır. Anadolu kültüründe mühre “damga“ denilmiş ve uygulayan kişiden başkasının kullanmaması için çeşitli yöntemler ile mühürlenme işlemi yapılmıştır. Anadolu kültüründe damga, tarih öncesi çağlardan günümüze kadar kesintisiz olarak: halı, kilim, süs eşyaları, kap-kacak, nazarlık, mimari, giyim-kuşam, mezar taşları vs. kısacası tüm alanlarda yaygın olarak kullanılmıştır. Hatta “mühür kimdeyse Süleyman o’dur” sözü ile mühür kullanıldığı süreçte hakimiyet in sembolü olarak görülmüştür.

Kısacası mühür tarihsel süreçler boyunca farklı toplumlarda farklı şekillerde görülmesinin yanı sıra genelde aynı amaç doğrultusunda kullanılmıştır.

Bu bildiri de Anadolu coğrafyasında arkeolojik bulutlardan çıkan seramik form yüzeylerdeki mühürleri ve uygulamaları ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Anadolu, Mühür, Tamga, Seramik

**HATAY ARKEOLOJİ MÜZESİ'NDE YER ALAN MOZAIK SANATINDAKİ
SİMGELERİN OYA SANATIMIZA YANSIMALARI****Gonca YAYAN**

Dr. Öğr. Üyesi, Gazi Üniversitesi

Özet

İnsanoğlu tarih boyunca kendi toplumuna ait özelliklerini, yüzyıllarca yaşattıkları ve geliştirdikleri kültürlerine borçludur. Bütün toplumlar bu özellikleriyle; dünya insanlığının temelde bir, ancak görünürde farklı renklerini oluşturan bir mozaığın parçaları gibidirler. Toplumlardaki bu özellikler hem genetik farklılıklardan hem de çevresel faktörlerden kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla temelde bir ve aynı olan gerçekler, farklı üsluplar nedeniyle farklı coğrafyalarda, farklı kültürlerin oluşumuna zemin hazırlamıştır.

Bu kültürlerdeki duyularla ifade edilemeyen pek çok olgu da somut nesnelere veya işaretlerle anlatılmaya çalışılmıştır. Bu da görsel simgelerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu simgeler, sanat eserlerine estetik bir özellik kazandırmalarının yanı sıra ikonografik anlamları ve ait oldukları toplumların duygu, düşünce ve yaşayışlarını yansıtma açısından da önemli birer belge niteliğindedirler.

Zaman içinde farklı anlamlar kazanarak günümüze kadar gelen bu simgeler, bazen bir hayvan, bazen bir bitki, bazen de doğada görülen bir nesne olarak pek çok eserde yer almışlardır. Farklı kaynaklardan beslenen bu simgeler, bugünde stilize veya soyut formlar olarak bir mozaik sanatında veya bir oya sanatında hala karşımıza çıkmaktadırlar.

Tarihinin en eski yerleşim şehirlerinden biri olan Antakya, paleolitik çağlardan başlayarak tarih boyunca her dönemde önemli bir yaşam merkezi olmuştur. Öyle ki Antakya bölgesinden yapılan kazılarda elde edilen mozaik sanatının en güzel eserleri, dünyanın en büyük mozaik müzelerinden birine ev sahipliği yapan Antakya da yer almaktadır.

Anadolu İnsanın yüzyıllar öncesinden coğrafi koşullarından istifade ederek yaptıkları bu mozaiklerdeki simgeler, yüzyıllar sonra bir oya sanatının içerisinde de karşımıza çıkmaktadır.

Bilindiği gibi Türk insanının duygu ve düşüncelerini motiflere yansıtarak anlattıkları oylarımızda, yüzyıllar boyunca birer iletişim aracı olma özelliğini koruyarak günümüze kadar gelmişlerdir. Türk toplumumuzun gelenek, görenek ve inanç sistemindeki bu motifler, oylarımızda ilmek ilmek işlemiştir. Bu süreçte toplumun değişen yargıları, çağın ihtiyaçları ve gelişen teknolojiye göre motiflerde ve renklerde farklılaşmalar da meydana gelmiştir. Bugün de Türk kadınının marifetli ellerinde işlenerek yaşamaya devam etmektedir.

Bu çalışmamızda Antakya Müzesinde yer alan mozaik sanatının günümüzde Türk halk sanatında sıklıkla kullanılan oylarımıza yansımaları ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kültür, simgeler, Mozaik sanatı, Oya sanatı

KİMERİK VARLIKLARIN PSİKOMİTOLOJİK ÇÖZÜMLEMESİ
PSYCHOMYTOLOGICAL ANALYSIS OF CHEMICAL ASSETS

İnci Selin ERDOĞAN
Dr., Marmara Üniversitesi

Özet

Sfenks, Kentor, Minotor, Pan, Şahmeran ve Sirenler, farklı parçaların yamalanmış biraradalığıyla oluşmuş kimerik varlıklardır, yabancılaştırıcılıklarıyla bilinmeyen sonsuzluğuna, kaotikliğine, kendi-başınalığına, çeşitliliğine, doğrudanlığına, kaba gerçekçiliğine ve kavranamazlığına işaret ederler. Kimerik nesnenin iç uyumsuzluğu, karşılaştığı öznedede de belirsizlik ve korku yaratır: Hangi parçanın ne zaman ve nasıl etken olacağı, iç çatışmada hangi parçanın baskın çıkacağına bağlıdır; tahmin edilemez. Cansız maddeden, eterik mânâya, dürtüsel hayvansılıktan, tanrısal mutlaklığa kadar farklı öğeler her ân ve hâlde ve birbirlerinden bağımsız olarak etkinlik potansiyeli taşırlar.

Eski Yunan Mitolojisi'nde önemli yeri bulunan kimeraların doğuş noktası, bugün Çıralı olarak adlandırılan Olympos'taki yanartaşlardır. Mitolojide; Ephyra Kralı Glaukos'un oğlu Hipponoes bir av partisinde kardeşi Belleros'u öldürür ve 'Belleros'u Yiyen' anlamına gelen Bellerophontes adını alır. Ephyra'dan sürülen Bellerophontes, Argos kralına sığınır. Kendisine sığınan bu genci öldürmeyi kendine yakıştıramayan Argos Kralı ise onu Likya Kralı'na gönderir. Likya Kralı acımacak haldeki bu genci öldürmek istemez ve onu Olympos dağında yaşayan aslan başlı, keçi gövdeli, yılan kuyruklu ve ağızdan alevler saçan canavar kimera ile dövüşmeye gönderir. Bellerophontes, Pegassos adlı kanatlı atına binerek kimera ile savaşmaya gider; kimerayı yerin yedi kat altına hapseder. Bellerophontes'in zaferini kutlamak amacıyla Olympos'ta bir yarış düzenlenir. Atletler Kimera'nın kutsal ateşiyle meşalelerini tutuşturarak Olympos kentine koşarlar. Böylece, daha sonraları değişik spor dallarının eklendiği ve birkaç gün süren Olimpiyat Oyunları'nın Anadolu'daki ilk örneği gerçekleşmiş olur. Günümüzde yakılan Olimpiyat Meşalesi de, Kimera'nın sönmeyen ateşinin sembolik bir ifadesidir.

Anahtar Kelimeler: mitoloji, kimera, psikomitoloji, sembol bilimi

Abstract

Sphinx, Kentor, Minotor, Pan, Sahmeran and Siren are chimeric entities formed by the patched combination of different pieces, they point to the infinity, chaoticness, self-beginning, diversity, directness, rough realism and untouchability of the unknown by their alienation. The internal mismatch of the chimeric object also creates uncertainty and fear in the subject he / she is confronted with: When and how it will be influenced by which part will prevail in the internal conflict; unpredictable. Different elements ranging from inanimate matter, etheric meaning, impulsive animalism to divine absolutism always have the potential to operate independently of each other and in each case.

The birth point of chimeras, which have an important place in Ancient Greek Mythology, are the Yanartas in Olympos, which is called Çıralı today. Mitolojide; Hipponoes, the son of Glaukos, King of Ephyra, kills his brother Belleros at a hunting party and takes the name Bellerophontes, meaning 'Belleros B eater E. Bellerophontes, driven from Ephyra, takes refuge in the king of Argos. The King of Argos sent himself to the King of Lycia, unable to conquer the young man who took refuge in him. The king of Lycia does not want to kill this pathetic young man and sends him to fight with a lion-headed, living goat's body, a snake-tailed beast choking and flaming flames. Bellerophontes goes to fight the chimera by riding his winged horse Pegassos; it locks the chimney seven times below the ground. A race is held in Olympos to celebrate the victory of Bellerophontes. The athletes run to the city of Olympos by igniting the torch of Kimera's sacred fire. Thus, the first example of the Olympic Games, which lasted several days, was added to the various sports branches in Anatolia. The Olympic Torch, which was burned today, is also a symbolic expression of the indissoluble fire of Kimera.

Key Words: mythology, chimera, psychomatology, symbol science

**ÇİNİ SANATININ MİMARİDE SÜSLEME UNSURU OLARAK KULLANIMININ
UYGULAMADAKİ DURUMU: ALTIN ÇİNİ
THE USE OF TILE ART AS THE ORNAMENT ON THE ARCHITECTURE
APPLICATION CONDITION: ALTIN ÇİNİ**

Sezin KARA

Öğr. Gör., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

Birnaz ER

Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

Özet

İnsanlar, yaşam olanaklarını çevreleyen belirleyici unsurlarla oluşturdukları kültürlerini geçmişten günümüze aktarmaya, sürdürmeye ve gelenekselleşen yapı içerisindeki dokunun korunması için gereken koşulları oluşturma çabası içindedirler. Çok eski bir geçmişe sahip olan çini sanatı, ihtişamlı Osmanlı sanatının tüm görkemini yansıtacak kadar özel uygulamalarla bugün hala tüm dünyayı etkisi altına aldığı bir sanattır. Geçmişten, günümüze kesintisiz aktarımı sağlanan çini sanatı üretiminin önemli bir kısmı, süsleme unsuru olarak mimari yapılarda görülmektedir. Hızla gelişen günümüz kentlerinin mimari dokusu içinde çini sanatı uygulanabilirliği, estetik, işlevsellik ve teknoloji ile birleşmiş; süsleme unsuru olarak yapılara kimlik kazandırılmasında da önemli rollere sahip olmuştur. Öte yandan burada karşılıklı bir etki de söz konusudur. Söz gelimi çini sanatı, kent dokusuna ayrı bir estetik görüntü kazandırırken; çini sanatının sürekliliği kent dokusu içinde sağlanmış da olacaktır. Her iki etkinin sürdürülmesi kent kimliğinin oluşması açısından, beklenen önemli bir sonuçtur. Bu doğrultuda önemli bir aktör olarak kabul gören Altın Çini fabrikasının mimarideki uygulama örneklerinin incelenerek, günümüz kent mimarisi üzerindeki görünümünün sanatsal, ekonomik katkıları tartışılmıştır.

Anahtar Kelime: Çini, Kent, Gelenek, Süsleme Mimarisi, Altın Çini

Abstract

People are trying to transfer from past to present, sustain their own culture which is formed by determinants of life opportunities and they are in an effort to create the conditions for the protection of the tissue within the traditional structure. Tile art which has very old history is an art that still influences the whole world today with special applications that reflect all the splendor of Ottoman art.

Tile art production from past to present is seen in architectural structures as ornamentation element. Tile art in the architecture of today's rapidly developing cities has had important roles in the identification of structures combined with applicability, aesthetics, functionality and technology. On the other hand there is a mutual effect. For example, while the tile of art gives a distinctive aesthetic image to the urban texture; continuity of tile art will be provided

within the urban texture. Maintaining both effects is an expected result in terms of the formation of urban identity. In this direction, the application examples of the Altin Çini Factory which is accepted as an important actor were examined and economic contributions of today's urban architecture were discussed.

Key Words: Tile, Urban, Tradition, Ornament Architecture, Altin Çini

MİSTİK BİR ETKİ OLARAK ÜFLEMELİ ÇALGILARIN TEKNİK YAPISI**O. Şükrü BEZİRCİ**

Öğr. Gör., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Mistisizm son yıllarda en çok rağbet edilen konulardan biridir. Gerçek yaşamın katı niteliğinden bunalan insanlar mistisizme sığınarak rahatlama yolunu seçmektedirler. Bir tür gizemcilik anlamına gelen mistisizm, aslında materyalizmin bunaltıcı problemlerini aşmak için geçerli bir yol olarak görülmektedir. Her şeyin açık seçik ve katı biçimde insanların yaşamında yer aldığı materyalizm, tam da açık seçik ve katı olmayan kısmen buğulu, büyük ölçüde duygusal mistisizmde kamufle edilmektedir.

Mistisizmin büyük ölçüde soyut ve duygusal hissi mistik müzik ile etkileyici biçimde ortaya konmaktadır. Özellikle tasavvufla bütünleşen mistik müzik, tasavvufun yanı sıra etnik müzikte, hatta popüler müzikte bile görülebilmektedir. Her müzik türünde olduğu gibi, mistik müzikte kendi çalgılarını ve kendi tekniklerini yaratmıştır. Özellikle usta çırak ilişkisine dayalı müzik eğitimi mistik müzikte de kendini göstermektedir. Bu bağlamda mistik müzik en çok ilgi gösterilen türlerden biridir.

Mistik müziğinde en popüler çalgısı neydir. Ney, tarihi binlerce yıla dayanan, pek çok doğu ülkesinde üflenen, ancak özellikle Anadolu mistisizminde anlamını bulmuş özel bir çalgıdır. Neyin teknik yapısı yaratılışla ilgili pek çok anlamı ifade ederken, neye üflenen nefes ve hasıl olan seslerde insan ve tanrı arasındaki sevgiye vurgu yapmaktadır. Üflemeli bir çalgı olan ney özel üfleme teknikleriyle insanlarda bir tür gerçek âlemden soyutlanıp aşkın evrene yolculuk etme hissi yaratmaktadır. Bu etki neyi üflemenin özünü oluşturmaktadır.

Bu çalışmada, mistik alanlarda, tasavvufta sıkça kullanılan üflemeli çalgıların teknik olarak mistik etkiyi yaratma biçimi ve üflemeli çalgıları üfleme tekniği değerlendirilmekte, teknik ve etki arasındaki ilişki incelenmekte ve üflemeli çalgıların küresel mistisizmdeki yeri vurgulanmaktadır. Çalışmada, nefes tekniği ve nefes kontrolü noktasından yola çıkılarak, üflemeli çalgıların teknik özellikleri, çeşitleri, amaca göre üflemeli çalgıların kullanım yerleri ve üfleme yöntemleri irdelenmektedir. Üflemeli çalgıların başlıcaları olan kaval, zurna, ney, klarnet, mey, sipsi üzerinde özellikle durularak, mistisizmin en yoğun yaşandığı Doğu coğrafyasından örnekler verilmekte, Doğu mistisizmiyle üflemeli çalgılar arasındaki ilişki incelenmektedir. Üflemeli çalgıların mistik etki yaratan tekniği özellikle vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: mistik, ney, üflemeli çalgı, nefes

YUSUF ATILGAN'IN EVDEKİ HİKÂYESİNDE MELANKOLİ

Ferda ATLI

Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi

Özet

Romanlarının yanı sıra hikâyeleriyle de dikkatleri üzerine çeken Yusuf Atılgan, huzursuz bireyin iç sıkıntılarını detaylarıyla anlatmış, hemen her eserinde kahramanının hayattan kopuşunu kademe kademe gözler önüne sermiştir. 1955'te ödül aldığı hikâyesi *Evdeki* özellikle melankolik bir genç kızın sıradan hayatını çarpıcı cümlelerle okuyucuya aktarmaktadır.

İlk çağ filozoflarından itibaren irdelenmeye başlanan melankoli kavramı, bu hâlin kişi üzerindeki etkileri ve belirtileri hala araştırılmaya devam edilen hususlardandır. Aristoteles, Hipokrat, İbn-i Sina, Robert Burton, Freud gibi önemli alimler hem melankoli kavramının sebeplerini sorgulamışlar hem de bu halin kişi üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini mercek altına almışlardır. Eski tıp bilginlerine göre vücuttaki hıtlardan biri olan kara safranın artması melankoliyi ortaya çıkarmakta özellikle Satürn gezegeni etkisinde olan ve toprak elementine mensup olan yaratıcı karakterlerde melankolik özellikler görülmektedir. Psikoloji biliminin kurucusu sayılan Freud'un da inceleme konularından biri olan melankoli Freud tarafından "Yas ve Melankoli" başlıklı önemli çalışmasında ayrıntılarıyla açıklanmıştır. Kişinin yaşam enerjisinin azalmasıyla birlikte içerisine düştüğü yoğun karamsarlık olarak özetlenebilecek olan bu durum yaratıcılık duygusunu da birlikte getirmekte özellikle sanat eserlerinin ortaya çıkışında melankolik hâl önemslenmektedir. Sanatçının yanı sıra üretmiş olduğu sanat eserinin de melankolik unsurlar barındırdığı çoğu zaman görülmektedir. Bu sanat eseri edebî bir yapıya sahipse çoğu karakter trajik duygusunun verilebilmesi için melankoliye sürüklenecek buhranlar yaşayacaktır. Yusuf Atılgan da yaratmış olduğu karakterlerin derin bunalımlarını çarpıcı cümlelerle okuyucuya sunmakta oldukça başarılı bir yazardır. Çalışmada incelenecek olan *Evdeki* hikâyesinin kahramanı olan genç kız hem mekân, hem mizaç hem de başından geçen olaylar sebebiyle melankoliye yatkın hayatla uzlaşmayan Yusuf Atılgan karakterlerinden biridir. Küçük bir kasaba içine sıkışmış olan bu genç kız ölüm gerçekliğiyle karşılaşmasıyla birlikte herkesten uzak ve herkesin dışında bir hayat yaşamaya başlamıştır. Önce babasını daha sonra çok sevdiği dayısını kaybeden hikâye kahramanı anıları, çocukluğu, kasabanın eski hâli, kendisinin eski mutlu günleri ve şimdinin onu hayattan koparan şartları arasında bocalamaktadır.

Bu çalışmanın amacı Yusuf Atılgan'ın *Evdeki* hikâyesinden hareketle edebiyat melankoli ilişkisine örnek sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Yusuf Atılgan, *Evdeki*, hikâye, melankoli

NAFİ MİSKİOĞLU'NUN ŞİİRLERİNE TEMATİK BİR BAKIŞ

A THEMATIC VIEW OF NAFİ MİSKİNOĞLU'S POEMS

Ahmet EVİS

Dr., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Nafi Miskioğlu (1886-1947); şair, yazar, eğitimci ve dava adamı kimlikleriyle yaşadığı dönem ve muhitin önemli isimlerinden biri olmuştur. Özellikle Antakya'nın kurtuluş evresinde fikri bağlamda sürdürdüğü mücadeleyle bölgedeki Türk kültür ve kimliğinin devamlılığını sağlamada önemli işlere imza atmıştır. Dernek faaliyetleri, öğretmenlik ve mecmualarda kaleme aldığı eserleriyle Antakya'nın siyasi, kültürel ve askerî bağımsızlığının sağlanmasında milli bir tavır takınmıştır.

Edebî bağlamda daha çok şair kimliğiyle öne çıkan Nafi Miskioğlu, klasik Türk edebiyatının estetik zevkiyle yaşadığı dönemin yenilikçi eğilimleri sentezleyerek özgünlüğü yakalamıştır. Eserlerinde genel olarak milli-manevi konu ve temalara yönelmiş olsa da yaşadığı muhitin sosyal durumunu da eserlerine taşımayı ihmal etmemiştir. Yapılan bu çalışmada Nafi Miskioğlu'nun şiirlerindeki tematik unsurların tespiti amaçlanmıştır; yapılan incelemeler doğrultusunda şairin, daha çok milli, manevi ve sosyal meseleleri önceleyen bir tavırla eserlerini kaleme aldığı anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Nafi Miskioğlu, şiir, tema

Abstract

Nafi Miskioğlu (1886-1947) has been one of the important names of the period and neighborhood in which he lived with his poet, writer, educator and a-man-with-a-cause identities. Especially in the liberation phase of Antakya, Nafi, with his intellectual struggle, has accomplished important works in the continuation of the Turkish culture and identity in the region. He has taken a national stance in the provision of political, cultural and military independence of Antakya with the activities of the association, the works written in the teaching and the journals.

Nafi Miskioğlu, who stands out with his poet identity in literary context, has captured the originality by synthesizing the innovative tendencies of the period when he lived with the aesthetic pleasure of classical Turkish literature. Although he generally focused on national-spiritual themes and themes in his works, he did not neglect to carry the social situation of the neighborhood he lived in to his works. In this study, it is aimed to determine the thematic elements of Nafi Miskioğlu's poems. In accordance with the analysis, it was understood that the poet wrote his works in a way that preceded national, spiritual and social issues.

Key Words: Nafi Miskioğlu, poem, theme

MEHMET GÜNSÜR'ÜN ÖYKÜLERİNDE ÜSLUP
THE STYLE OF MEHMET GÜNSÜR'S STORIES**Mustafa KARADENİZ**

Dr. Öğr. Üyesi, Batman Üniversitesi

Özet

1955 yılında İstanbul'da doğan Mehmet Günsür, çağdaş Türk edebiyatının kıymetli öykücülerden biridir. Resim, fotoğrafçılık gibi sanatların yanı sıra edebiyatla da tutkulu bir bağ kuran Günsür'ün ilk öykü kitabı olan *Caique* 1995 yılında yayımlanır. 2003 yılında yayımlanan *İçeriye Bakan Kim?* adlı öykü kitabıyla, Sait Faik Hikâye Armağanı'na değer görülür. Bu ödülден bir yıl sonra, ardında "bir mücevher kitap" bırakarak kalp krizi sonucu hayata veda eder. Günsür, yarım asrı bulmamış kısa ama yoğun bir hayattan damıttıklarını, özgünlüğü ve yazma titizliğini elden bırakmayan bir üslupla öykülerine aktarmıştır. Türk öykücülüğünde kıymetli bir yere sahip olduğu yolundaki gerekçeli yargıları, onun bu titizlenen dil ve anlatım işçiliğinde aramak gerekir.

İçeriye Bakan Kim?, yalın ama yoğun, nesir ama şiir gibi bir dil ve anlatım tavrıyla dikkat çeken on sekiz öyküden oluşur. Kitaptaki öyküler, sakin ve yumuşak anlatım ritmiyle, usulca oluşturulan atmosferiyle dikkat çeker. Sahip oldukları doğallık ve samimiyet, öykü kişilerine derinlik ve yoğunluk kazandırır. Dahası, karakterlerin ayrıntılarda belirginleşen incelikli, duyarlıklı ve melankolik kişilik özellikleri, öykülerin atmosferiyle de uyum içindedir. *İçeriye Bakan Kim?* adlı öykü kitabının, içerdiği söz konusu üslup özellikleri yönünden bir incelemeye tabii tutulması, bu bildirinin konusunu oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mehmet Günsür, öykü, üslup**Abstract**

Mehmet Günsür who was born in Istanbul in 1955 is one of the most important talents of contemporary Turkish literature. Günsür, who established a passionate bond with literature as well as painting and photography, was first published in 1995 in his first short story collection, *Caique*. He won Sait Faik Short Story Award with the story book named *Who Is Looking Inside?* published in 2003. One year after this award, he left behind a "jewel book" and died of a heart attack. Günsür transferred his short stories of a short but intense life, which had not been taken for half a century, to his short stories in a style that never left his authenticity and writing rigor. The reasoned judgments in the way that he has a valuable place in Turkish story-writing should be searched in his rigorous language and expression workmanship.

Who is Looking Inside?, consists of eighteen stories that draw attention with a simple but intense, prose, poetry-like language and narrative attitude. The stories in the book draw attention with the calm and soft narrative rhythm and the softly created atmosphere. Their naturalness and sincerity give the story to the people of depth and intensity. Moreover, the

subtle, sensitive and melancholic personality traits of characters, which are evident in detail, are in harmony with the atmosphere of the stories. The subject of this paper is the examination of the story book named *Who Is Looking Inside?* in terms of the stylistic features it contains.

Key Words: Mehmet Gùnsür, short story, style